

Bruksela, dnia 19.9.2022 r.
COM(2022) 459 final

2022/0278 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ustanawiające nadzwyczajny instrument jednolitego rynku i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 2679/98

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

{SEC(2022) 323 final} - {SWD(2022) 288 final} - {SWD(2022) 289 final} -
{SWD(2022) 290 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Jednolity rynek to jeden z największych atutów UE, stanowiący podporę unijnego wzrostu gospodarczego i dobrobytu. Niedawne kryzysy, takie jak pandemia COVID-19 czy inwazja Rosji na Ukrainę, pokazały pewną podatność jednolitego rynku i łańcuchów dostaw w sytuacji nieprzewidzianych zakłóceń, a jednocześnie zależność gospodarki europejskiej i wszystkich powiązanych z nią zainteresowanych stron od prawidłowo funkcjonującego jednolitego rynku. W przyszłości do innych, nowych sytuacji nadzwyczajnych mogą doprowadzić – oprócz niestabilności geopolitycznej – również zmiana klimatu i wynikające z niej klęski żywiołowe, utrata różnorodności biologicznej oraz globalna niestabilność gospodarcza. Z tego powodu należy zagwarantować funkcjonowanie jednolitego rynku w sytuacjach nadzwyczajnych.

Skutki kryzysu dla jednolitego rynku mogą być dwojakie. Z jednej strony może doprowadzić on do wystąpienia przeszkód w swobodnym przepływie na jednolitym rynku, które zaburzą jego funkcjonowanie. Z drugiej strony, w przypadku fragmentacji jednolitego rynku i jego nieprawidłowego funkcjonowania kryzys może spowodować zwiększenie niedoborów towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu. W efekcie łańcuchy dostaw mogą zostać nagle przerwane, a przedsiębiorstwa postawione w obliczu trudności z zaopatrzeniem, dostawami czy sprzedażą towarów i usług. Utrudnia to konsumentom dostęp do kluczowych produktów i usług. Dodatkowo skutki tych zakłóceń pogłębia brak informacji i jasności prawa. Poza bezpośrednimi zagrożeniami społecznymi wywołanymi przez kryzys obywateli, a w szczególności słabsze grupy, mierzą się z poważnymi skutkami gospodarczymi. Celem wniosku jest zatem rozwiązanie dwóch odrębnych, a jednak powiązanych ze sobą problemów – przeszkód w swobodnym przepływie towarów, usług i osób w czasach kryzysu oraz niedoborów towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu.

Razem ze ścisłą współpracą wszystkich państw członkowskich oraz wykorzystaniem innych istniejących unijnych instrumentów kryzysowych nadzwyczajny instrument jednolitego rynku (SMEI) zapewni silną, sprawną strukturę zarządzania, a także ukierunkowany zestaw narzędzi gwarantujących sprawne funkcjonowanie jednolitego rynku w przypadku wszelkich przyszłych kryzysów. Prawdopodobnie nie wszystkie narzędzia ujęte w niniejszym wniosku będą potrzebne w tym samym czasie. Celem jest raczej przygotowanie UE na przyszłość i wyposażenie jej w narzędzia, które mogą okazać się niezbędne w danej sytuacji kryzysowej mającej poważny wpływ na jednolity rynek.

W konkluzjach z dnia 1 i 2 października 2020 r.¹ Rada Europejska stwierdziła, że z UE wyciągnie wnioski z pandemii COVID-19 oraz zajmie się utrzymującymi się formami fragmentacji, barierami i słabościami jednolitego rynku w obliczu sytuacji nadzwyczajnych. W komunikacie dotyczącym aktualizacji strategii przemysłowej² Komisja zapowiedziała opracowanie instrumentu mającego zapewnić swobodny przepływ osób, towarów i usług, jak również większą przejrzystość i koordynację w czasach kryzysu. Inicjatywa ta stanowi część programu prac Komisji na 2022 r.³ Parlament Europejski z zadowoleniem przyjął plan Komisji dotyczący stworzenia nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku oraz wezwał

¹ <https://www.consilium.europa.eu/media/45910/021020-euco-final-conclusions.pdf>.

² COM(2021) 350 final.

³ https://ec.europa.eu/info/publications/2022-commission-work-programme-key-documents_en.

Komisję, by opracowała ten instrument jako prawnie wiążące narzędzie strukturalne służące do zapewnienia swobodnego przepływu osób, towarów i usług w razie nowego kryzysu⁴.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Za pomocą szeregu instrumentów prawnych UE ustanowiono przepisy, które mają istotne znaczenie dla zarządzania kryzysowego w ujęciu ogólnym. Z drugiej strony w niektórych ramach unijnych i niedawno przyjętych wnioskach Komisji określono bardziej ukierunkowane środki, które koncentrują się na niektórych aspektach zarządzania kryzysowego lub mają znaczenie dla konkretnych sektorów. Nadzwyczajny instrument jednolitego rynku będzie miał zastosowanie, nie naruszając przepisów ustanowionych za pośrednictwem tych ukierunkowanych instrumentów zarządzania kryzysowego, które należy uznać za *lex specialis*. Z zakresu inicjatywy wyłączone są w szczególności usługi finansowe, produkty lecznicze, wyroby medyczne lub inne medyczne środki przeciwdziałania oraz produkty związane z bezpieczeństwem żywności, ponieważ w tych obszarach istnieją specjalne ramy istotne w kontekście kryzysu.

Wzajemne oddziaływanie z horyzontalnymi mechanizmami reagowania kryzysowego

Do horyzontalnych mechanizmów reagowania w sytuacjach kryzysowych należą zintegrowane uzgodnienia UE dotyczące reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych (IPCR)⁵⁶. Prezydencja Rady UE wykorzystuje IPCR do usprawniania wymiany informacji i koordynacji politycznej między państwami członkowskimi w zakresie reagowania w złożonych sytuacjach kryzysowych. IPCR zostały wykorzystane po raz pierwszy w październiku 2015 r. do analizy kryzysu uchodźczego i migracyjnego oraz miały zasadnicze znaczenie w kontekście monitorowania i wspierania reagowania kryzysowego dzięki sprawozdaniom przedkładanym Komitetowi Stałych Przedstawicieli Państw Członkowskich, Radzie i Radzie Europejskiej. Posłużyły do kierowania reakcją Unii na poważne kryzysy spowodowane cyberatakami, klęskami żywiołowymi czy zagrożeniami hybrydowymi. W ostatnim czasie IPCR były również wykorzystywane po wybuchu pandemii COVID-19 i brutalnej agresji Rosji na Ukrainę.

Innym unijnym mechanizmem ogólnego reagowania kryzysowego jest Unijny Mechanizm Ochrony Ludności i ustanowione w ramach tego mechanizmu Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego (ERCC)⁷. ERCC jest centralnym, operacyjnym, działającym całodobowo ośrodkiem Komisji odpowiedzialnym za pierwsze reakcje w sytuacjach kryzysowych, tworzenie zapasów strategicznych na szczeblu unijnym na potrzeby reagowania kryzysowego („rescEU”), oceny ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, tworzenie scenariuszy, cele w zakresie odporności na klęski i katastrofy, ogólnounijny przegląd zagrożeń związanych z klęskami żywiołowymi i katastrofami spowodowanymi przez człowieka, inne środki w zakresie zapobiegania ryzyku i zapewniania gotowości, takie jak szkolenia i ćwiczenia.

Wzajemne oddziaływanie z horyzontalnymi mechanizmami jednolitego rynku

W stosownych przypadkach i w razie konieczności należy zapewnić koordynację między nadzwyczajnym instrumentem jednolitego rynku a działaniami Grupy Zadaniowej ds. Egzekwowania Przepisów dotyczących Jednolitego Rynku (SMET). W szczególności

⁴ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 17 lutego 2022 r. w sprawie zwalczania barier pozataryfowych i pozapodatkowych na jednolitym rynku (2021/2043(INI)).

⁵ <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/ipcr-response-to-crises/>

⁶ Ustanowiono je formalnie – na podstawie już wcześniej istniejących uzgodnień – decyzją wykonawczą Rady (UE) 2018/1993 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zintegrowanych uzgodnień UE dotyczących reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych.

⁷ W decyzji nr 1313/2013/EU regulującej funkcjonowanie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.

Komisja musi przekazywać Grupie Zadaniowej ds. Egzekwowania Przepisów dotyczących Jednolitego Rynku (SMET) do omówienia/przeglądu zgłoszone przeszkody, które w znacznym stopniu zakłócają swobodny przepływ towarów i usług o znaczeniu strategicznym.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Wzajemne oddziaływanie ze środkami ukierunkowanymi na szczególne aspekty zarządzania kryzysowego

Wyżej wymienione horyzontalne mechanizmy reagowania kryzysowego uzupełniono o inne, bardziej ukierunkowane środki skoncentrowane na konkretnych aspektach jednolitego rynku, takich jak swobodny przepływ towarów, wspólne reguły wywozu lub udzielanie zamówień publicznych.

Do takich ram należy rozporządzenie (WE) nr 2679/98 ustanawiające mechanizm reagowania na przeszkody w swobodnym przepływie towarów odnoszące się do państwa członkowskiego, które powodują poważne naruszenia i wymagają natychmiastowego działania („rozporządzenie truskawkowe”).⁸ W rozporządzeniu tym przewidziano mechanizm notyfikowania, jak również system wymiany informacji między państwami członkowskimi a Komisją. (Aby uzyskać więcej informacji na ten temat, zob. sekcje 8.1 i 8.2).

Na podstawie rozporządzenia w sprawie wspólnych reguł wywozu⁹ Komisja ma możliwość objęcia niektórych kategorii produktów nadzorem wywozu z UE i pozwoleniem na wywóz z UE. Na tej podstawie Komisja objęła nadzorem wywóz niektórych szczepionek i substancji czynnych wykorzystywanych do produkcji takich szczepionek¹⁰.

Inne środki gospodarcze obejmują procedurę negocjacyjną i okazjonalne wspólne udzielanie zamówień przez Komisję w imieniu państw członkowskich¹¹.

Wzajemne oddziaływanie z sektorowymi środkami kryzysowymi

W niektórych ramach unijnych określono bardziej ukierunkowane środki, które koncentrują się jedynie na niektórych szczególnych aspektach zarządzania kryzysowego lub dotyczą jedynie konkretnych sektorów.

W komunikacie Komisji pt. „Plan awaryjny na rzecz zapewnienia zaopatrzenia w żywność i bezpieczeństwa żywnościowego w czasach kryzysu”¹² wyciągnięto wnioski z pandemii COVID-19 i wcześniejszych kryzysów w celu wzmocnienia koordynacji i usprawnienia zarządzania kryzysowego, w tym gotowości. W tym celu w planie awaryjnym przedstawiono kluczowe zasady, których należy przestrzegać, aby zapewnić zaopatrzenie w żywność i bezpieczeństwo żywnościowe w przypadku przyszłych kryzysów. Aby zapewnić wdrożenie planu awaryjnego i zawartych w nim kluczowych zasad, Komisja ustanowiła jednocześnie europejski mechanizm gotowości i reagowania na kryzysy związane z bezpieczeństwem żywnościowym (EFSCM). Jego podstawę stanowi działająca pod przewodnictwem Komisji grupa ekspertów złożona z przedstawicieli państw członkowskich i państw niebędących członkami UE oraz zainteresowanych stron należących do łańcucha dostaw żywności, której celem jest poprawa koordynacji oraz wymiana danych i praktyk. Grupa ta zebrała się po raz

⁸ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2679/98 z dnia 7 grudnia 1998 r. w sprawie funkcjonowania rynku wewnętrznego w odniesieniu do swobodnego przepływu towarów pomiędzy państwami członkowskimi, *Dz.U. L 337 z 12.12.1998*, s. 8.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/479 z dnia 11 marca 2015 r.

¹⁰ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/2071 z dnia 25 listopada 2021 r.

¹¹ Można je przyjąć na podstawie dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE.

¹² COM(2021) 689 final.

pierwszy w marcu 2022 r. w celu omówienia skutków wzrostu cen energii i nakładów oraz konsekwencji inwazji Rosji na Ukrainę dla bezpieczeństwa żywnościowego i bezpieczeństwa dostaw. Centra monitorowania rynku i grupy dialogu obywatelskiego to kolejne fora, które zapewniają przejrzystość i przepływ informacji w sektorze spożywczym.

Celem komunikatu Komisji pt. „Plan awaryjny dla transportu”¹³ jest zapewnienie gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej i ciągłości działania w sektorze transportu. W planie przedstawiono „podręcznik kryzysowy”, który obejmuje zestaw narzędzi zawierający 10 środków służących łagodzeniu wszelkich negatywnych skutków dla sektora transportu, pasażerów i rynku wewnętrznego w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej. Obejmują one m.in. środki mające na celu dostosowanie unijnych przepisów dotyczących transportu do sytuacji kryzysowych, zapewnienie odpowiedniego wsparcia dla sektora transportu, zagwarantowanie swobodnego przepływu towarów, usług i osób, wymianę informacji dotyczących transportu, testowanie reakcji w sytuacjach awaryjnych związanych z transportem w warunkach rzeczywistych itp.¹⁴

Rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych¹⁵ (rozporządzenie o wspólnej organizacji rynków produktów rolnych), jak również jego siostrzane rozporządzenie w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury¹⁶ stanowią podstawę prawną dla gromadzenia odpowiednich informacji przekazywanych przez państwa członkowskie w celu poprawy przejrzystości rynku¹⁷.

Rozporządzenie (UE) 2021/1139 ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury¹⁸ (rozporządzenie w sprawie EFMRA) stanowi podstawę prawną dla wspierania sektora rybołówstwa i akwakultury w przypadku wystąpienia wyjątkowych zdarzeń powodujących znaczące zakłócenia na rynkach.

W rozporządzeniu (UE) 2021/953 ustanawiającym unijne cyfrowe zaświadczenie COVID¹⁹ określono wspólne ramy wydawania, weryfikowania i uznawania interoperacyjnych

¹³ COM(2022) 211 final.

¹⁴ Dodatkowe środki obejmują: zarządzanie przepływem uchodźców i repatriację pasażerów i pracowników sektora transportu, którzy utknęli w podróży, zapewnienie minimalnej jakości sieci połączeń i ochrony pasażerów, wzmocnienie koordynacji polityki transportowej za pośrednictwem sieci krajowych punktów kontaktowych ds. transportu, zwiększenie poziomu cyberbezpieczeństwa oraz współpracę z partnerami międzynarodowymi.

¹⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, *Dz.U. L 347 z 20.12.2013*, s. 671.

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000, *Dz.U. L 354 z 28.12.2013*, s. 1.

¹⁷ W następstwie inwazji Rosji na Ukrainę spoczywający na państwach członkowskich obowiązek przekazywania comiesięcznych powiadomień dotyczących zapasów zbóż został uwzględniony w zmianie rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/1185 z dnia 20 kwietnia 2017 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 i (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do przekazywanych Komisji powiadomień o informacjach i dokumentach oraz zmieniającego i uchylającego niektóre rozporządzenia Komisji, *Dz.U. L 171 z 4.7.2017*, s. 113.

¹⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007, *Dz.U. L 347 z 20.12.2013*, s. 671.

¹⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/953 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ram wydawania, weryfikowania i uznawania interoperacyjnych zaświadczeń o szczepieniu, o wyniku testu i o powrocie do zdrowia w związku z COVID-19 (unijne cyfrowe zaświadczenie COVID) w celu ułatwienia swobodnego przemieszczania się w czasie pandemii COVID-19, *Dz.U. L 211 z 15.6.2021*, s. 1.

zaświadczeń o szczepieniu, o wyniku testu lub o powrocie do zdrowia w związku z COVID-19 w celu ułatwienia swobodnego przemieszczania się obywateli UE i członków ich rodzin w czasie pandemii COVID-19. Ponadto – na podstawie wniosków Komisji – Rada przyjęła szczegółowe zalecenia w sprawie skoordynowanego podejścia do ograniczania swobodnego przepływu w odpowiedzi na pandemię COVID-19²⁰. W sprawozdaniu na temat obywatelstwa w 2020 r.²¹ Komisja ogłosiła również, że zamierza dokonać przeglądu wytycznych z 2009 r. w sprawie swobodnego przemieszczania się w celu zwiększenia pewności prawa obywateli Unii korzystających z przysługującego im prawa do swobodnego przemieszczania się oraz zapewnienia bardziej skutecznego i jednolitego stosowania przepisów dotyczących swobodnego przemieszczania się w całej UE. Zaktualizowane wytyczne powinny uwzględniać m.in. kwestię stosowania ograniczeń w swobodnym przemieszczaniu się, w szczególności ze względów zdrowia publicznego.

W rozporządzeniu (UE) 2022/123 w sprawie wzmocnienia roli Europejskiej Agencji Leków w zakresie gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej i zarządzania kryzysowego w odniesieniu do produktów leczniczych i wyrobów medycznych ustanowiono ramy monitorowania i ograniczania potencjalnych i rzeczywistych niedoborów produktów leczniczych stosowanych u ludzi, dopuszczonych do obrotu zgodnie procedurą centralną i krajową, uznawanych za krytyczne w kontekście reagowania na dany „stan zagrożenia zdrowia publicznego” lub dane „poważne wydarzenie”²².

Ponadto decyzją Komisji z dnia 16 września 2021 r. ustanowiono Urząd ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia²³ w odpowiedzi na potrzebę skoordynowanego działania na poziomie Unii w celu reagowania na stany zagrożenia zdrowia, obejmującego monitorowanie zapotrzebowania na medyczne środki przeciwdziałania, ich szybkie opracowywanie, produkcję, zamawianie i sprawiedliwą dystrybucję.

Wzajemne oddziaływanie z bieżącymi inicjatywami

Jednocześnie szereg inicjatyw, które zostały niedawno zaproponowane, a obecnie są przedmiotem dyskusji, dotyczy aspektów istotnych w kontekście reagowania i gotowości na kryzysy. Inicjatywy te mają jednak ograniczony zakres obejmujący konkretne rodzaje scenariuszy kryzysowych i nie służą ustanowieniu ogólnych horyzontalnych ram zarządzania kryzysowego. W zakresie, w jakim inicjatywy te obejmują sektorowe ramy reagowania i gotowości na kryzysy, ramy te będą miały pierwszeństwo przed nadzwyczajnym instrumentem jednolitego rynku jako *lex specialis*.

Wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz uchylającego decyzję nr 1082/2013/UE („decyzja w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia”)²⁴ ma na celu wzmocnienie unijnych ram bezpieczeństwa zdrowotnego oraz wsparcie roli kluczowych agencji UE w zakresie gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej i reagowania kryzysowego w odniesieniu do

²⁰ Zalecenie Rady (UE) 2020/1475 z dnia 13 października 2020 r. w sprawie skoordynowanego podejścia do ograniczania swobodnego przepływu w odpowiedzi na pandemię COVID-19, *Dz.U. L 337 z 14.10.2020*, s. 3, oraz jego kolejne aktualizacje.

²¹ COM(2020) 730 final.

²² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/123 z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie wzmocnienia roli Europejskiej Agencji Leków w zakresie gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej i zarządzania kryzysowego w odniesieniu do produktów leczniczych i wyrobów medycznych, *Dz.U. L 20 z 31.1.2022*, s. 1.

²³ C(2021) 6712 final.

²⁴ COM(2020) 727 final.

poważnych transgranicznych zagrożeń dla zdrowia²⁵. Jeżeli wniosek zostanie przyjęty, przyczyni się do rozszerzenia planowania gotowości i reagowania oraz wsparcia nadzoru epidemiologicznego i monitorowania, poprawy przekazywania danych i wzmocnienia interwencji UE.

We wniosku Komisji dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 851/2004 ustanowiono Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób²⁶.

Wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie ram środków służących zapewnieniu zaopatrzenia w medyczne środki przeciwdziałania mające znaczenie w sytuacjach kryzysowych w przypadku stanu zagrożenia zdrowia publicznego na poziomie Unii²⁷ przewiduje narzędzia reagowania w sytuacjach kryzysowych, takie jak wspólne udzielanie zamówień, wnioski o obowiązkowe udzielenie informacji kierowane do przedsiębiorstw dotyczące ich mocy produkcyjnych oraz reorientacja linii produkcyjnych w przypadku kryzysów w dziedzinie zdrowia publicznego po ogłoszeniu stanu zagrożenia zdrowia publicznego. Ogłoszenie sytuacji nadzwyczajnej w UE uruchomiłoby zwiększenie koordynacji oraz umożliwiłoby opracowanie, gromadzenie i nabywanie produktów istotnych w kontekście kryzysu. Wniosek obejmuje medyczne środki przeciwdziałania zdefiniowane jako produkty lecznicze stosowane u ludzi, wyroby medyczne oraz inne towary lub usługi, które są niezbędne do celów zapewnienia gotowości i reagowania na poważne transgraniczne zagrożenia zdrowia.

Wniosek Komisji dotyczący europejskiego aktu w sprawie czipów²⁸ ma na celu wzmocnienie europejskiego ekosystemu półprzewodników. Jednym z istotnych filarów tej strategii jest ustanowienie wspólnie z państwami członkowskimi i partnerami międzynarodowymi mechanizmu skoordynowanego monitorowania niedoborów dostaw półprzewodników i reagowania na nie, którego celem jest przewidywanie i szybkie reagowanie na wszelkie przyszłe zakłócenia łańcucha dostaw za pośrednictwem specjalnego zestawu narzędzi na wypadek sytuacji wyjątkowych. Planowany mechanizm dotyczy ewentualnego kryzysu związanego z niedoborem półprzewodników i będzie miał zastosowanie wyłącznie w przypadku uruchomienia trybu kryzysowego.

Dzięki wnioskowi Komisji dotyczącemu aktu w sprawie danych²⁹ organy sektora publicznego będą mogły uzyskać dostęp do danych znajdujących się w posiadaniu sektora prywatnego, które są niezbędne w wyjątkowych okolicznościach, w szczególności do wykonywania uprawnień, jeżeli dane nie są dostępne w inny sposób, lub w przypadku niebezpieczeństwa publicznego (tj. wyjątkowej sytuacji negatywnie wpływającej na ludność Unii, państwa członkowskiego lub jego części, która to sytuacja wiąże się z ryzykiem wystąpienia poważnych i trwałych następstw dla warunków życia lub stabilności gospodarczej, lub znacznego obniżenia wartości aktywów gospodarczych w Unii lub w odpowiednim państwie członkowskim).

Wniosek Komisji dotyczący zmiany kodeksu granicznego Schengen³⁰ ma na celu zapewnienie wspólnego reagowania na granicach wewnętrznych w sytuacjach zagrożenia

²⁵ Termin „transgraniczne” rozumie się jako dotyczące zarówno każdej sytuacji oddziałującej na więcej niż jedno państwo członkowskie („ponad granicami”), jak i bardziej konkretnie sytuacji mającej wpływ na regiony w co najmniej dwóch państwach członkowskich mających wspólną granicę („regiony przygraniczne”).

²⁶ COM/2020/726 final

²⁷ COM(2021) 577 final.

²⁸ COM(2022) 46 final.

²⁹ COM (2022) 68 final.

³⁰ COM (2021) 891 final.

mającego wpływ na większość państw członkowskich. Proponowana zmiana posłuży również do wprowadzenia gwarancji proceduralnych w przypadku jednostronnego przywrócenia kontroli na granicach wewnętrznych oraz zapewnienia stosowania środków zaradczych i szczególnych gwarancji w odniesieniu do regionów transgranicznych w przypadkach, gdy przywracane są kontrole na granicach wewnętrznych. Takie kontrole mają wpływ w szczególności na osoby przekraczające granicę w ramach życia codziennego (praca, edukacja, opieka zdrowotna, wizyty rodzinne), co unaoczniała pandemia COVID-19. We wniosku propaguje się zwiększone wykorzystanie skutecznych środków alternatywnych w celu przeciwdziałania zidentyfikowanym zagrożeniom dla bezpieczeństwa wewnętrznego lub porządku publicznego zamiast wprowadzania kontroli na granicach wewnętrznych, np. wzmocnionych kontroli przeprowadzanych przez policję lub inne organy w regionach przygranicznych, z zastrzeżeniem spełnienia określonych warunków. Wniosek obejmuje również możliwość szybkiego przyjęcia przez Radę wiążących przepisów określających tymczasowe ograniczenia związane z podróżą dla obywateli państw trzecich na granicach zewnętrznych w przypadku zagrożenia dla zdrowia publicznego. Wyjaśniono w nim również, jakie środki mogą zastosować państwa członkowskie, aby skutecznie zarządzać granicami zewnętrznymi UE w sytuacji, gdy migranci są wykorzystywani instrumentalnie przez państwa trzecie do celów politycznych.

Przyjęty przez Komisję w grudniu 2020 r. wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie odporności podmiotów krytycznych³¹ ma na celu zwiększenie odporności podmiotów świadczących usługi konieczne do utrzymania niezbędnych funkcji społecznych lub prowadzenia ważnej działalności gospodarczej w UE. Celem tej inicjatywy jest stworzenie kompleksowych ram wspierających państwa członkowskie w zapewnianiu, aby podmioty krytyczne świadczące usługi kluczowe były w stanie zapobiegać znaczącym incydentom powodującym zakłócenia, takim jak zagrożenia naturalne, wypadki lub terroryzm, chronić się przed nimi, reagować na nie, stawiać im opór, łagodzić i tłumić je, dostosowywać się do nich i usuwać ich skutki. Dyrektywa ta obejmie jedenaście kluczowych sektorów, w tym sektor energetyczny, transportu, bankowości i zdrowia.

We wspólnym komunikacie z dnia 18 maja 2022 r. w sprawie analizy luk inwestycyjnych w zakresie obronności i dalszych działań określono kilka kwestii problematycznych, w tym zdolność europejskiej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego (a także światowej bazy technologiczno-przemysłowej sektora obronnego) do zaspokojenia przyszłych potrzeb państw członkowskich w zakresie zamówień w dziedzinie obronności, a także zaproponowano szereg środków.

W kontekście zmiany dyrektywy 2001/95/WE w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów Komisja zamierza zbadać, czy i w jakim zakresie lub na jakich zasadach można by opracować rozwiązania kwestii dotyczących produkcji, które są przedmiotem przepisów zbiorczych dotyczących towarów objętych różnymi systemami zharmonizowanymi, w odrębnym kontekście towarów niezharmonizowanych.

Spójność z działaniami zewnętrznymi UE

Europejska Służba Działań Zewnętrznych będzie wspierać wysokiego przedstawiciela w sprawowaniu funkcji wiceprzewodniczącego Komisji, polegającej na koordynowaniu działań zewnętrznych Unii w ramach Komisji. Delegatury Unii podlegające wysokiemu przedstawicielowi Unii będą pełnić funkcje zewnętrznych przedstawicieli Unii i w stosownych przypadkach pomagać w prowadzeniu dialogu zewnętrznego.

Wzajemne oddziaływanie z innymi instrumentami

³¹ COM(2020) 829 final.

Komisja może wspierać państwa członkowskie w opracowywaniu i wdrażaniu reform służących przewidywaniu skutków kryzysów naturalnych lub spowodowanych przez człowieka dla jednolitego rynku, przygotowaniu się oraz reagowaniu na nie za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego³².

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawę wniosku stanowią art. 114 oraz art. 21 i 45 TFUE.

W kontekście kryzysu na jednolity rynek mogą wpływać zarówno konkretne zakłócenia i niedobory związane z kryzysem, jak również ewentualne wewnętrzne ograniczenia swobodnego przepływu towarów, usług i osób, które mogą pojawić się podczas próby zaradzenia temu kryzysowi. Ogólnym celem inicjatywy jest ustanowienie mechanizmów i procedur, które pozwolą przygotować się na potencjalne kryzysy i zakłócenia w prawidłowym funkcjonowaniu jednolitego rynku oraz reagować na nie. Takie środki mają również zminimalizować wewnętrzne przeszkody w swobodnym przepływie w czasie trwania kryzysu. Podczas gdy podstawa prawna rynku wewnętrznego obejmuje środki dotyczące swobodnego przepływu towarów i swobody świadczenia usług, zgodnie z przepisami dotyczącymi swobodnego przepływu osób rozporządzenie musi opierać się dodatkowo na art. 21 i 45 TFUE. W przypadku kryzysu, który ma wpływ na łańcuchy dostaw na jednolitym rynku, należy wdrożyć środki, które zarządzą wszelkim stwierdzonym niedoborom oraz zagwarantują dostępność towarów i usług krytycznych w kontekście kryzysu w całej UE.

Szereg środków zawartych w przedmiotowym wniosku stanowi odstępstwo od istniejącego prawodawstwa harmonizacyjnego Unii lub jego uzupełnienie i opiera się na ogólnej podstawie prawnej dotyczącej rynku wewnętrznego. Niektóre środki, takie jak ułatwienie zwiększenia zdolności produkcyjnych w zakresie towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu, przyspieszenie procedur udzielania pozwoleń, priorytetowe traktowanie zamówień oraz tworzenie i dystrybucja rezerw strategicznych, mają charakter wyjątkowy, a ich celem jest zapewnienie spójnej reakcji na przyszłe kryzysy oraz uniknięcie fragmentacji jednolitego rynku. W przypadku znacznego ryzyka dla funkcjonowania jednolitego rynku lub w przypadku poważnych niedoborów towarów o znaczeniu strategicznym lub wyjątkowo dużego popytu na te towary do przywrócenia normalnego funkcjonowania jednolitego rynku niezbędne mogą okazać się środki na szczeblu unijnym mające na celu zapewnienie dostępności produktów istotnych w kontekście kryzysu, takie jak rezerwy strategiczne lub zamówienia priorytetowe. Środki te stosuje się stopniowo, przy czym bardziej wiążące środki należy wprowadzać w przypadku braku działania podmiotów gospodarczych w walce z danym kryzysem.

• Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)

Działalność gospodarcza na jednolitym rynku jest głęboko zintegrowana. Coraz częściej dochodzi do interakcji między przedsiębiorstwami, usługodawcami, klientami, konsumentami i pracownikami zlokalizowanymi w różnych państwach członkowskich, którzy korzystają z prawa do swobodnego przepływu. Doświadczenia wyciągnięte z poprzednich kryzysów pokazały, że często rozkład zdolności produkcyjnych w UE jest nierówny. Jednocześnie w przypadku sytuacji kryzysowej popyt na towary lub usługi istotne w kontekście kryzysu na

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX:32021R0240>

całym terytorium UE może również być nierównomierny, ponieważ niektóre regiony UE są nieproporcjonalnie bardziej podatne i narażone na zakłócenia w łańcuchu dostaw, w szczególności unijne regiony najbardziej oddalone³³, położone tysiące kilometrów od Europy kontynentalnej. Celem, jakim jest zapewnienie sprawnego i niezakłóconego funkcjonowania jednolitego rynku, nie można osiągnąć za pomocą jednostronnych środków krajowych. Ponadto, nawet jeśli środki przyjęte indywidualnie przez państwa członkowskie mogą w pewnym stopniu zaradzić niedociągnięciom wynikającym z sytuacji kryzysowej na szczeblu krajowym, w rzeczywistości istnieje większe prawdopodobieństwo, że jeszcze bardziej zaostrzą one wspomnianą sytuację kryzysową w całej UE, tworząc kolejne przeszkody w swobodnym przepływie lub wywołując dodatkową presję na produkty, w przypadku których już występują niedobory.

Wprowadzanie przepisów regulujących funkcjonowanie jednolitego rynku należy do kompetencji dzielonych między UE i państwami członkowskimi. Wdrożono już znaczną liczbę unijnych ram regulujących różne aspekty, które przyczyniają się do sprawnego funkcjonowania jednolitego rynku dzięki ustanowieniu spójnych zbiorów przepisów mających zastosowanie na wszystkich terytoriach państw członkowskich. Obowiązujące ramy unijne określają jednak ogólnie przepisy dotyczące bieżącego funkcjonowania jednolitego rynku poza jakimikolwiek konkretnymi scenariuszami kryzysowymi. Nie istnieje obecnie żaden horyzontalny zestaw przepisów i mechanizmów dotyczących takich aspektów, jak planowanie awaryjne, przewidywanie i monitorowanie kryzysu oraz środki reagowania kryzysowego, który miałby spójne zastosowanie we wszystkich sektorach gospodarki i na całym jednolitym rynku.

Celem instrumentu nadzwyczajnego jest zapewnienie skoordynowanego podejścia w celu przewidywania sytuacji kryzysowych, które mają istotne skutki transgraniczne lub wpływają w szczególności na regiony przygraniczne i zagrażają funkcjonowaniu jednolitego rynku, a także przygotowywania się i reagowania na takie sytuacje, jak również w przypadku, gdy nie istnieje jeszcze żaden instrument unijny lub gdy istniejące instrumenty nie obejmują przepisów istotnych w kontekście kryzysu. Wprowadzenie środków awaryjnych i środków podwyższonej czujności na całym jednolitym rynku może ułatwić koordynację środków reagowania w przypadku kryzysu. Ponadto takie środki można uzupełnić o skuteczną i sprawną koordynację i współpracę między Komisją a państwami członkowskimi w czasie kryzysu, aby zapewnić stosowanie najważniejszych środków służących zaradzeniu kryzysowi.

Celem nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku nie jest ustanowienie szczegółowego zestawu przepisów unijnych, na których należałoby się opierać na zasadzie wyłączności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych. Instrument ten służy natomiast określeniu i zapewnieniu spójnego stosowania możliwych kombinacji przepisów przyjętych na szczeblu unijnym wraz z przepisami dotyczącymi koordynacji środków przyjętych na szczeblu państw członkowskich. W tym zakresie środki, które mogą zostać wdrożone na szczeblu unijnym na podstawie nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku, byłyby skoordynowane ze środkami reagowania przyjętymi przez państwa członkowskie i stanowiłyby ich uzupełnienie. Aby umożliwić taką koordynację i komplementarność, w ramach nadzwyczajnego

³³ Unijne regiony najbardziej oddalone – Gwadelupa, Gujana Francuska, Martynika, Majotta, Reunion i Saint-Martin (Francja), Azory i Madera (Portugalia) oraz Wyspy Kanaryjskie (Hiszpania) – położone są na Oceanie Atlantyckim i Indyjskim, w basenie Morza Karaibskiego i w Ameryce Południowej. Zgodnie z art. 349 TFUE regiony te mogą korzystać ze specyficznych środków i dostosowanych do potrzeb przepisów UE, pomagających w rozwiązywaniu głównych problemów, z którymi regiony te się mierzą ze względu na swoje położenie, oddalenie, charakter wyspiarski, niewielkie rozmiary, wrażliwość na zmiany klimatu i ekstremalne zdarzenia pogodowe.

instrumentu jednolitego rynku określono konkretne środki, których państwa członkowskie nie powinny wprowadzać po uruchomieniu na szczeblu unijnym sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku.

W tym kontekście europejską wartością dodaną tego instrumentu byłoby określenie mechanizmu szybkiej i uporządkowanej komunikacji między Komisją a państwami członkowskimi, koordynacji i wymiany informacji w momentach obciążenia jednolitego rynku, a także umożliwienie stosowania niezbędnych środków w sposób przejrzysty i sprzyjający włączeniu społecznemu – poprzez przyspieszenie istniejących mechanizmów, jak również dodanie nowych ukierunkowanych narzędzi na wypadek sytuacji kryzysowych. Zapewniłoby to również przejrzystość na całym rynku wewnętrznym, gwarantując przedsiębiorstwom i obywatelom, którzy korzystają z prawa do swobodnego przepływu, możliwość dysponowania odpowiednimi informacjami na temat środków mających zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich. Dzięki temu wzrośnie pewność prawa, co pozwoli im na podejmowanie świadomych decyzji.

Kolejną zaletą działań w tej dziedzinie jest wyposażenie UE w narzędzia w zakresie odporności niezbędne do utrzymania konkurencyjności przemysłu unijnego w kontekście geopolitycznym, w którym międzynarodowi partnerzy i konkurenci UE mogą już korzystać z instrumentów prawnych umożliwiających zorganizowane monitorowanie zakłóceń w łańcuchu dostaw oraz przyjmowanie ewentualnych środków reagowania, takich jak rezerwy strategiczne.

- **Proporcjonalność**

Środki zawarte w przedmiotowym rozporządzeniu są starannie dostosowane, tak aby nie wykaczały poza to, co jest konieczne do osiągnięcia jego celu, jakim jest zapewnienie sprawnego i niezakłóconego funkcjonowania jednolitego rynku. Środki te stanowią uzupełnienie działań państw członkowskich w przypadkach, gdy nie można osiągnąć celów rozporządzenia w drodze jednostronnych działań państw członkowskich. Przy ich opracowywaniu uwzględniono konieczność zapewnienia podmiotom gospodarczym możliwości zarządzania normalnym ryzykiem biznesowym, posiadania własnych planów awaryjnych oraz występowania z inicjatywami mającymi na celu rozwiązywanie problemów związanych z łańcuchem dostaw. Zapewniono to w szczególności przez zobowiązanie Komisji do przeprowadzenia konsultacji z podmiotami gospodarczymi przed wdrożeniem obowiązkowych środków mających zastosowanie w sytuacjach nadzwyczajnych na jednolitym rynku, takich jak wnioski o obowiązkowe udzielenie informacji i zamówienia priorytetowe.

- **Wybór instrumentu**

Inicjatywa w sprawie nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku ma formę wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady. Biorąc pod uwagę, że w przypadku przepisów ustanowionych w rozporządzeniu nie ma potrzeby transponowania ich przez państwa członkowskie na grunt ich prawa krajowego, ten szczególny instrument prawny pozwoliłby na zapewnienie spójnego stosowania przepisów.

W ramach proponowanego rozporządzenia wprowadzone zostaną procedury, które stanowią uzupełnienie dyrektywy w sprawie przejrzystości na jednolitym rynku lub dyrektywy usługowej i mają być stosowane w trybie sytuacji nadzwyczajnej. Wyjaśniono w nim związek między odpowiednimi ramami prawnymi, jednak bez ich zmiany.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

• Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa

Rozporządzenie (WE) nr 2679/98 ustanawiające mechanizm reagowania na przeszkody w swobodnym przepływie towarów odnoszące się do państwa członkowskiego, które powodują poważne naruszenia i wymagają natychmiastowego działania (tzw. rozporządzenie truskawkowe) zostanie uchylone. Jak wynika z oceny tego rozporządzenia zakończonej w październiku 2019 r. i uzupełnionej badaniem zewnętrznym, mechanizm ten jest rzadko wykorzystywany, a przewidziany w nim system wymiany informacji jest niewystarczający, ponieważ jest zbyt wolny i przestarzały³⁴.

• Konsultacje z zainteresowanymi stronami

Jak przedstawiono w załączniku 2 do oceny skutków towarzyszącej niniejszemu wnioskowi, **konsultacje z zainteresowanymi stronami** prowadzono w okresie od października 2021 r. do maja 2022 r. Działania konsultacyjne obejmowały: **zaproszenie do zgłaszania uwag** opublikowane na portalu „Wyraź swoją opinię” i otwarte od 13 kwietnia do 11 maja 2022 r., **konsultacje publiczne** przeprowadzone za pośrednictwem kwestionariusza opublikowanego na tym samym portalu w tym samym okresie, **warsztaty dla zainteresowanych stron**, które odbyły się 6 maja 2022 r., **ankietę przeprowadzoną wśród państw członkowskich** w maju 2022 r. oraz **ukierunkowane konsultacje** zrealizowane w formie spotkań z państwami członkowskimi i konkretnymi zainteresowanymi stronami.

Zainteresowane strony w znacznym stopniu zgadzają się co do konieczności zapewnienia swobodnego przepływu, a także większej przejrzystości i lepszej koordynacji w czasach kryzysu. Większość doświadczeń opisanych przez zainteresowane strony dotyczy kryzysu związanego z COVID-19. Jeśli chodzi o zapewnienie dostępności towarów istotnych w kontekście kryzysu, państwa członkowskie poparły takie środki, jak koordynacja udzielania zamówień publicznych, przyspieszona ocena zgodności i lepszy nadzór rynku. Szereg państw członkowskich wyraziło obawy dotyczące uwzględnienia szeroko zakrojonych środków służących zapewnieniu gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej, gdy nie ma zagrożenia żadnym kryzysem, bez wyszczególnienia docelowych łańcuchów dostaw. Podczas gdy niektóre zainteresowane podmioty gospodarcze wyraziły obawy co do obowiązkowych środków dotyczących podmiotów gospodarczych, inne poparły lepszą koordynację i większą przejrzystość, środki służące zapewnieniu swobodnego przepływu pracowników, przyspieszone zgłaszanie środków krajowych, przyspieszone procedury opracowywania i publikowania norm europejskich, unijne i krajowe pojedyncze punkty informacyjne oraz symulacje dotyczące sytuacji nadzwyczajnych dla ekspertów.

• Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej

Dowody i dane wykorzystane do opracowania oceny skutków obejmowały:

- „The impact of COVID-19 on the Internal Market” [„Wpływ COVID-19 na rynek wewnętrzny”] – badanie na zlecenie Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów Parlamentu Europejskiego;
- ocenę rozporządzenia (WE) nr 2679/98 (tzw. rozporządzenia truskawkowe) i uzupełniające badanie zewnętrzne;
- ocenę nowych ram prawnych;

³⁴ Zgodnie z badaniem uzupełniającym ocenę i oceną zawartą w dokumencie roboczym służb Komisji SWD(2019) 371 final z 8 października 2019 r.

- istotne informacje lub dowody zebrane w kontekście przygotowania istniejących lub proponowanych unijnych inicjatyw i mechanizmów reagowania w sytuacjach kryzysowych, w tym przez działania konsultacyjne lub badania w ramach oceny skutków (np. akt w sprawie danych, narzędzie informacyjne dotyczące jednolitego rynku (SMIT), unijne ramy bezpieczeństwa zdrowotnego, kodeks graniczny Schengen, plan awaryjny na rzecz zapewnienia zaopatrzenia w żywność i bezpieczeństwa żywnościowego w czasach kryzysu, zintegrowane uzgodnienia UE dotyczące reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych (IPCR), plan awaryjny dla transportu, rozporządzenie w sprawie unijnego cyfrowego zaświadczenia COVID, zalecenie Rady (UE) 2020/1475 w sprawie skoordynowanego podejścia do ograniczania swobodnego przepływu w odpowiedzi na pandemię COVID-19 oraz jego dostosowania);
- badania naukowe i publikacje dotyczące wpływu poprzednich kryzysów na funkcjonowanie jednolitego rynku, a także przedstawione stanowiska i inne dokumenty sporządzone przez odpowiednie zainteresowane strony;
- artykuły i materiały prasowe.

Ocenę skutków oparto ponadto na informacjach uzyskanych w wyniku działań konsultacyjnych wyszczególnionych w sprawozdaniu zbiorczym zawartym w załączniku 2 do oceny skutków.

Baza dowodowa sprawozdania jest mocno ograniczona ze względu na stosunkowo niską liczbę odpowiedzi na zaproszenie do zgłaszania uwag i w ramach konsultacji publicznych oraz brak badania uzupełniającego. Aby zaradzić tej sytuacji, 6 maja 2022 r. Komisja przeprowadziła warsztaty dla zainteresowanych stron, w których uczestniczyła ich duża liczba, oraz przeprowadziła szereg ukierunkowanych konsultacji, w szczególności z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami.

• Ocena skutków

Zgodnie z polityką lepszego stanowienia prawa Komisja przeprowadziła ocenę skutków³⁵. W ramach oceny skutków oceniono trzy warianty strategiczne obejmujące ustanowienie organu zarządzającego, a także ramy planowania awaryjnego oraz trybów podwyższonej czujności i sytuacji nadzwyczajnej. Zarówno tryb podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku, jak i tryb sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku byłyby uruchamiane zgodnie z określonymi kryteriami i mechanizmami inicjującymi. Niektóre ze środków w ramach zestawu narzędzi wymagałyby dodatkowego uruchomienia.

Na podstawie analizy czynników stanowiących źródło problemów i luk w istotnych przepisach sektorowych określono osiem elementów składowych środków, które podzielono według ich zastosowania w poszczególnych okresach (elementy mające zastosowanie zawsze, w trybie podwyższonej czujności i w trybie sytuacji nadzwyczajnej). W odniesieniu do każdego z elementów składowych przeanalizowano trzy podejścia strategiczne, począwszy od środków o charakterze nielegislacyjnym (podejście 1), przez podejście hybrydowe (podejście 2), po bardziej kompleksowe ramy legislacyjne (podejście 3). Na podstawie tej analizy utrzymano niektóre lub wszystkie podejścia dotyczące poszczególnych elementów składowych i połączono je w trzy realistyczne warianty strategiczne odzwierciedlające różne poziomy ambicji politycznych i wsparcia zainteresowanych stron:

Tryb	Elementy składowe	Wariant strategiczny 1	Wariant strategiczny 2	Wariant strategiczny 3
------	-------------------	------------------------	------------------------	------------------------

³⁵ Zob. towarzyszący dokument roboczy służb Komisji SWD(2022) 289.

		PRZEJRZYŚĆ	WSPÓLPRACA	SOLIDARNOŚĆ
Zawsze	1. Zarządzanie, koordynacja i współpraca	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 2</i></p> <p>Formalna grupa doradcza pełniąca rolę forum technicznego oraz zobowiązanie państw członkowskich do wymiany informacji w ramach grupy w związku z przewidywanym kryzysem i w trakcie kryzysu</p>		
Zawsze	2. Kryzysowe planowanie awaryjne	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 2</i></p> <p>Zalecenie dla państw członkowskich dotyczące oceny ryzyka, szkoleń i ćwiczeń oraz kompendium środków reagowania w sytuacjach kryzysowych</p>	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 3</i></p> <p>– Zalecenie dla państw członkowskich dotyczące oceny ryzyka i kompendium środków reagowania w sytuacjach kryzysowych</p> <p>– Zobowiązanie Komisji do oceny ryzyka na poziomie unijnym</p> <p>– Zobowiązanie państw członkowskich do regularnego szkolenia odpowiedniego personelu odpowiedzialnego za zarządzanie kryzysowe</p>	
Podwyższona czujność	3. Podwyższona czujność dotycząca jednolitego rynku	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 2</i></p> <p>– Zalecenie dla państw członkowskich w sprawie gromadzenia danych dotyczących zidentyfikowanych strategicznych łańcuchów dostaw</p> <p>– Zalecenia dla państw członkowskich dotyczące zwiększenia strategicznych rezerw towarów o znaczeniu strategicznym</p>		<p style="text-align: center;"><i>Podejście 3</i></p> <p>– Zobowiązanie państw członkowskich do gromadzenia informacji dotyczących zidentyfikowanych strategicznych łańcuchów dostaw</p> <p>– Zobowiązanie Komisji do sporządzenia wykazu celów dotyczących rezerw strategicznych oraz jego regularnej aktualizacji</p> <p>– Zobowiązanie państw członkowskich³⁶ do zwiększenia strategicznych rezerw wybranych towarów o znaczeniu strategicznym, jeśli rezerwy strategiczne są znacznie niższe, niż określono w celach</p>
Sytuacja nadzwyczajna	4. Kluczowe zasady i środki wspierające służące umożliwieniu	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 2</i></p> <p>Umocnianie kluczowych zasad swobodnego przepływu towarów i usług istotne w kontekście kryzysu za pośrednictwem norm bezwzględnie wiążących, jeśli jest to stosowne z punktu widzenia skutecznego</p>		

36

Podlegające dodatkowym mechanizmom inicjującym.

	swobodnego przepływu w sytuacji nadzwyczajnej	zarządzania kryzysowego		
Sytuacja nadzwyczajna	5. Przejrzystość i wsparcie administracyjne w sytuacji nadzwyczajnej	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 3</i></p> Wiążący kompleksowy i przyspieszony mechanizm zgłaszania, błyskawiczna wzajemna ocena oraz możliwość stwierdzenia niezgodności z prawem Unii zgłoszonych środków; punkty kontaktowe i platforma elektroniczna		
Sytuacja nadzwyczajna	6. Przyspieszenie wprowadzania do obrotu produktów istotnych w kontekście kryzysu w sytuacji nadzwyczajnej	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 2</i></p> Ukierunkowane zmiany obowiązującego prawodawstwa harmonizacyjnego dotyczącego jednolitego rynku: szybsze wprowadzanie do obrotu produktów istotnych w kontekście kryzysu; Komisja może przyjąć specyfikacje techniczne; państwa członkowskie traktują priorytetowo nadzór rynku w odniesieniu do produktów istotnych w kontekście kryzysu		
Sytuacja nadzwyczajna	7. Udzielanie zamówień publicznych w sytuacji nadzwyczajnej	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 2</i></p> Nowe przepisy dotyczące zamówień wspólnych/wspólnych zakupów realizowanych przez Komisję na rzecz niektórych lub wszystkich państw członkowskich		
Sytuacja nadzwyczajna	8. Środki mające wpływ na łańcuchy dostaw istotne w kontekście kryzysu w trybie sytuacji nadzwyczajnej	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 1</i></p> Wytyczne dotyczące zwiększenia zdolności produkcyjnej; przyspieszenie procedur udzielania pozwoleń; przyjmowanie i priorytetowe traktowanie zamówień na towary istotne w kontekście kryzysu Zalecenia dla przedsiębiorstw dotyczące udostępniania informacji istotnych w kontekście kryzysu	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 2</i></p> Zalecenia dla państw członkowskich dotyczące dystrybucji zgromadzonych zapasów produktów; przyspieszenie procedur udzielania pozwoleń; zachęcanie podmiotów gospodarczych do przyjmowania i priorytetowego traktowania zamówień Uprawnienie państw członkowskich ³⁷ do zobowiązania podmiotów gospodarczych do zwiększania zdolności produkcyjnej oraz kierowania do podmiotów gospodarczych wiążących wniosków	<p style="text-align: center;"><i>Podejście 3</i></p> Zobowiązanie państw członkowskich ³⁸ do dystrybucji produktów, które zostały wcześniej zgromadzone; przyspieszenie procedur udzielania pozwoleń Zobowiązanie przedsiębiorstw do przyjmowania i priorytetowego traktowania zamówień; zwiększenia zdolności produkcyjnej i udzielania informacji istotnych w kontekście kryzysu

³⁷ Podlegające dodatkowym mechanizmom inicjującym.

³⁸ Podlegające dodatkowym mechanizmom inicjującym.

			o udzielenie informacji	
--	--	--	-------------------------	--

W ocenie skutków nie przedstawiono preferowanego wariantu, pozostawiając wybór wariantów do decyzji politycznej. Środki wybrane we wniosku legislacyjnym odpowiadają wariantowi strategicznemu 3 w odniesieniu do wszystkich elementów składowych z wyjątkiem elementu 8. W przypadku elementu 8 wybrano połączenie wariantu strategicznego 1 (dotyczącego zwiększenia produkcji), wariantu strategicznego 2 (dotyczącego dystrybucji zgromadzonych zapasów produktów i przyspieszenia procedur udzielania pozwoleń) oraz wariantu strategicznego 3 (dotyczącego zobowiązania przedsiębiorstw do przyjmowania i priorytetowego traktowania zamówień oraz udzielania informacji istotnych w kontekście kryzysu).

15 czerwca 2022 r. Komisja przedłożyła ocenę skutków Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała opinię negatywną, zwracając uwagę w szczególności na 1) potrzebę zapewnienia jasnych i szczegółowych informacji dotyczących przewidywanej sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, w tym definicji, kryteriów i mechanizmów decyzyjnych dotyczących jej wprowadzenia i zakończenia oraz środków, które mają być wdrożone w czasie jej trwania; 2) potrzebę przedstawienia pogłębionej oceny skutków wariantów strategicznych oraz 3) potrzebę przedstawienia ewentualnych kombinacji odpowiednich wariantów strategicznych, oprócz podejść w zakresie polityki, a także potrzebę powiązania porównania z oceną skutków. W odpowiedzi na powyższe ustalenia Komisja przedstawiła jasną definicję sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, określiła kryteria i mechanizmy procesu decyzyjnego, wyjaśniła trzy tryby funkcjonowania nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku oraz określiła, który element składowy nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku będzie uruchamiany w ramach danego trybu. Komisja dopracowała ocenę skutków, tak aby jej zakres obejmował więcej rodzajów skutków, tj. skutki gospodarcze dla kluczowych zainteresowanych stron (przedsiębiorstw, państw członkowskich i Komisji), skutki dla MŚP, wpływ na konkurencyjność, konkurencję, handel międzynarodowy, a także wprowadziła rozróżnienie między skutkami natychmiastowymi a skutkami, których można oczekiwać w trybie podwyższonej czujności i trybie sytuacji nadzwyczajnej. Ponadto w ocenie skutków określono trzy alternatywne warianty strategiczne oparte na połączeniu różnych podejść do niektórych elementów składowych, przedstawiono ocenę skutków tych wariantów oraz rozszerzono zakres porównania wariantów o kwestie dotyczące proporcjonalności i pomocniczości.

29 lipca 2022 r. Komisja przedłożyła Radzie ds. Kontroli Regulacyjnej zmienioną ocenę skutków. Następnie Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię z uwagami. Uwagi te dotyczyły potrzeby dalszego zbadania poszczególnych rodzajów kryzysu, które mogą wpływać na funkcjonowanie jednolitego rynku, dokładniejszego określenia wzajemnego oddziaływania z ewentualnymi środkami wprowadzonymi na podstawie art. 4 ust. 2 TFUE oraz wystarczającego uzasadnienia niektórych proponowanych środków z punktu widzenia pomocniczości i proporcjonalności. W odpowiedzi na te uwagi dodano wskazania dotyczące skutków potencjalnych przyszłych kryzysów, lepiej wyjaśniono wzajemne oddziaływanie z ewentualnymi środkami na podstawie art. 4 ust. 2 TFUE oraz dodano dalsze szczegóły dotyczące środków obowiązkowych przewidzianych w trybie sytuacji nadzwyczajnej.

Dodatkowe informacje na temat sposobu odzwierciedlenia zaleceń Rady ds. Kontroli Regulacyjnej w sprawozdaniu z oceny skutków znajdują się w pkt 3 załącznika 1 do oceny skutków.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Zgodnie z opracowanym przez Komisję programem sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT) celem wszystkich inicjatyw ukierunkowanych na zmianę obowiązujących przepisów UE powinno być uproszczenie i skuteczniejsza realizacja określonych celów polityki (tj. zmniejszenie zbędnych kosztów regulacyjnych).

We wniosku przedstawiono zestaw środków na potrzeby reagowania w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, obejmujący zbiór środków mających zastosowanie zawsze, a także określone środki mające zastosowanie wyłącznie w trybie podwyższonej czujności lub w trybie sytuacji nadzwyczajnej, uruchamiane oddzielnie. **Przedsiębiorstwa i obywatele** nie ponoszą żadnych **kosztów administracyjnych**, które miałyby zastosowanie ze skutkiem natychmiastowym i podczas normalnego funkcjonowania jednolitego rynku.

W przypadku środków, które prawdopodobnie prowadziłyby do poważnych skutków i potencjalnych kosztów ponoszonych przez MŚP, w szczególności środków, takich jak wnioski o obowiązkowe udzielenie informacji, wnioski o zwiększenie produkcji i przyjmowanie zamówień priorytetowych, podczas dodatkowego uruchamiania takich środków Komisja przeprowadzi szczegółową analizę i ocenę ich skutków i proporcjonalności, w szczególności ich wpływu na MŚP. Ocena ta będzie częścią procedury dodatkowego uruchomienia tych szczególnych środków w drodze aktu wykonawczego Komisji (dodatkowego w stosunku do ogólnego uruchomienia trybu sytuacji nadzwyczajnej). W zależności od charakteru kryzysu i określonych strategicznych łańcuchów dostaw oraz produktów istotnych w kontekście kryzysu MŚP będą mogły skorzystać ze szczególnych udogodnień. Chociaż nie jest możliwe całkowite wyłączenie mikroprzedsiębiorstw z zakresu stosowania środków, takich jak wnioski o obowiązkowe udzielenie informacji, ponieważ przedsiębiorstwa te mogą dysponować szczególną, niepowtarzalną wiedzą fachową lub patentami o kluczowym znaczeniu w sytuacji kryzysowej, szczególne udogodnienia będą obejmować uproszczone plany badań, mniej uciążliwe wymogi w zakresie sprawozdawczości oraz w miarę możliwości – mając na uwadze potrzebę pilnego działania w kontekście konkretnego kryzysu – dłuższe terminy na udzielenie odpowiedzi.

Rozporządzenie (WE) nr 2679/98 ustanawiające mechanizm reagowania na przeszkody w swobodnym przepływie towarów odnoszące się do państwa członkowskiego, które powodują poważne naruszenia i wymagają natychmiastowego działania (tzw. rozporządzenie truskawkowe) zostanie uchylone. Doprowadzi to do uproszczenia ram prawnych.

- **Prawa podstawowe**

Niniejsze rozporządzenie, a w szczególności zamówienia priorytetowe i środki ułatwiające zmianę przeznaczenia linii produkcyjnych, a także środki ułatwiające rozbudowę zdolności produkcyjnej wpływają na wolność prowadzenia działalności gospodarczej, zapisaną w art. 16 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, przez podmioty gospodarcze działające na jednolitym rynku w czasie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku. Takie ograniczenia zostały starannie dostosowane i zrównoważone w stosunku do istotnych interesów społeczeństwa. W przepisach dotyczących zamówień priorytetowych przewidziano szereg zabezpieczeń w odniesieniu do podmiotów gospodarczych podlegających takim zamówieniom w celu zrównoważenia intensywności ograniczenia.

Wnioski o obowiązkowe udzielenie informacji kierowane do podmiotów gospodarczych mogą również wpłynąć na ochronę tajemnic handlowych i innych informacji szczególnie chronionych należących do podmiotów gospodarczych. W rozporządzeniu przewidziano jednak zabezpieczenia i gwarancje zapewniające, aby takie wnioski o udzielenie informacji składano wyłącznie w przypadku, gdy stosowne informacje są niezbędne do zaradzenia

sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, a nie są dostępne na zasadzie dobrowolności ani z publicznie dostępnych źródeł, oraz aby z uzyskanymi informacjami postępowano ostrożnie, przy jednoczesnym zapewnieniu zachowania tajemnicy i nieujawnianiu szczególnie chronionych informacji handlowych, a także aby takie ograniczenia były proporcjonalne i uzasadnione.

Ponadto sankcje przewidziane za naruszenia w zakresie wniosków o obowiązkowe udzielenie informacji kierowanych do podmiotów gospodarczych i zamówień priorytetowych stanowią ograniczenie prawa własności określone w art. 17 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Biorąc pod uwagę fakt, że kwoty grzywien ustalono na odpowiednio zniechęcającym, ale nie nadmiernie wysokim poziomie, a okres ich stosowania jest ograniczony, z możliwością ich zaskarżenia do TSUE, stanowią one proporcjonalne i uzasadnione ograniczenia prawa własności.

W niniejszym rozporządzeniu respektuje się prawo do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu przewidziane w art. 47 Karty. W rozporządzeniu ponownie podkreślono prawo podmiotów gospodarczych, do których kierowane są wnioski o udzielenie informacji i zamówienia priorytetowe, do obrony swoich praw przed TSUE oraz przewidziano możliwości zakwestionowania takich wniosków Komisji w ramach wcześniejszych procedur administracyjnych.

4. WPLYW NA BUDŻET

Wpływ wniosków na budżet dotyczyłby trzech kategorii wydatków. Koszty stałe personelu w Komisji byłyby zasadniczo pokrywane w ramach działu „wydatki administracyjne”, natomiast koszty przewidywanych szkoleń i niezbędnej rozbudowy narzędzia informatycznego stosowanego do celów systemu zgłaszania byłyby pokrywane w ramach Programu na rzecz jednolitego rynku. W obecnej sytuacji koszty związane z trybem sytuacji nadzwyczajnej, a mianowicie z tworzeniem rezerw strategicznych, bezpiecznymi dostawami, takie jak koszty związane z zamówieniami na towary i usługi o znaczeniu strategicznym oraz towary istotne w kontekście kryzysu lub z zamówieniami priorytetowymi, będą ponosić wyłącznie państwa członkowskie i nie będą one miały wpływu na zasoby Unii. Dodatkowe koszty zarządzania w Komisji wynikające z wystąpienia kryzysu, których charakter jest nieprzewidywalny, będą zasadniczo pokrywane przez wewnętrzne przegrupowanie zasobów Unii w ramach działu 1 „jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa” lub działu 7 „wydatki administracyjne”.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

- **Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania**

Komisja przeprowadzi ocenę efektywności, skuteczności, spójności, odpowiedniości i unijnej wartości dodanej tej inicjatywy ustawodawczej i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie dotyczące głównych ustaleń po upływie pięciu lat od daty rozpoczęcia stosowania aktów ustawodawczych. Na podstawie sprawozdania oceniającego Komisja może zaproponować sposób usprawnienia nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku.

W przypadku wszystkich zamówień i umów w sprawie finansowania złożonych i zawartych na podstawie niniejszego rozporządzenia przeprowadza się konsultacje z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), aby zapewnić właściwe uwzględnienie klauzul dotyczących zwalczania nadużyć finansowych.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Celem nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku jest ustanowienie kompleksowej struktury gotowości i reagowania na kryzysy złożonej z następujących głównych elementów:

- grupy doradczej;
- ram planowania awaryjnego;
- ram podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku oraz
- ram dotyczących sytuacji nadzwyczajnych na jednolitym rynku.

1. Grupa doradcza

Zadaniem tej grupy będzie *doradzanie* Komisji w sprawie odpowiednich środków służących zapobieganiu lub przeciwdziałaniu skutkom kryzysu na jednolitym rynku. Może ona brać udział w uruchamianiu trybu podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku i trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku oraz w określaniu ich zakresu, a także może dokonywać analizy istotnych informacji zgromadzonych w sposób dobrowolny lub obowiązkowy, w tym od podmiotów gospodarczych. W skład tego organu centralnego, w ramach stałego członkostwa, wejdzie po jednym przedstawicielu z każdego państwa członkowskiego dysponującym wiedzą fachową w zakresie jednolitego rynku oraz wejdą obserwatorzy reprezentujący inne organy istotne w kontekście kryzysu, takie jak grupa Rady ds. reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych, Rada ds. Kryzysów Zdrowotnych, Komitet ds. Bezpieczeństwa Zdrowia, Europejska Rada ds. Półprzewodników, grupa ekspertów ds. europejskiego mechanizmu gotowości i reagowania na kryzysy związane z bezpieczeństwem żywnościowym itp. Komisja będzie organizować posiedzenia i im przewodniczyć.

2. Ramy planowania awaryjnego

W normalnych warunkach, gdy nie ma lub nie należy oczekiwać żadnych nagłych zdarzeń powodujących poważne zakłócenia na jednolitym rynku, mechanizmy rynkowe zapewniają funkcjonowanie przedsiębiorstw i jednolitego rynku. Ramy planowania awaryjnego nie wymagają etapu uruchomienia i składają się z:

- a) ustaleń dotyczących protokołów kryzysowych i komunikacji kryzysowej oraz szkoleń i symulacji dotyczących sytuacji nadzwyczajnej w celu zapewnienia terminowej współpracy i wymiany informacji między Komisją, państwami członkowskimi i właściwymi organami na poziomie Unii oraz organizacji szkoleń i prób dotyczących ewentualnych scenariuszy sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku;
- b) ostrzeżeń *ad hoc* w ramach systemu wczesnego ostrzegania o wszelkich incydentach, które znacząco/poważnie zakłócają lub mogą potencjalnie znacząco/poważnie zakłócać funkcjonowanie jednolitego rynku oraz jego łańcuchów dostaw towarów i usług. Przy określaniu znaczenia lub wagi zakłócenia będą brane pod uwagę wcześniej określone parametry, takie jak liczba podmiotów gospodarczych doświadczających zakłócenia, obszar geograficzny lub czas trwania zakłócenia.

3. Ramy w zakresie podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku

Będą to ramy dotyczące skutków znaczących incydentów, które nie urosły jeszcze do rangi pełnowymiarowej sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku. Wymagają one uruchomienia w przypadku, gdy zaistniały incydent może w znacznym stopniu

zakłócić funkcjonowanie łańcuchów dostaw towarów i usług o znaczeniu strategicznym, które są zależne od niedających się zdywersyfikować ani zastąpić i materiałów do produkcji, lub gdy incydent ten prowadzi do pojawienia się pierwszych oznak poważnych niedoborów takich towarów i usług. Ramy te obejmują zestaw środków, takich jak:

- a) monitorowanie łańcuchów dostaw towarów i usług o znaczeniu strategicznym, które określono w ocenie ryzyka na poziomie unijnym wspomnianej w ramach planowania awaryjnego i których dostawy mogły zostać znacznie zakłócone w wyniku wystąpienia incydentu. Takie monitorowanie będzie prowadzone przez państwa członkowskie na podstawie wniosków o dobrowolne udzielenie informacji na temat czynników wpływających na dostępność wybranych towarów i usług o znaczeniu strategicznym (takich jak zdolność produkcyjna, zapasy, ograniczenia dostawców, możliwości dywersyfikacji i zastąpienia, warunki popytu, wąskie gardła), kierowanych do wszystkich podmiotów odpowiedniego łańcucha dostaw towarów i usług o znaczeniu strategicznym oraz innych odpowiednich zainteresowanych stron mających siedzibę na terytorium państwa członkowskiego;
- b) tworzenie rezerw strategicznych stanowiące środek wymagający dodatkowego uruchomienia w drodze dodatkowych aktów wykonawczych Komisji. Komisja może sporządzić wykazy poszczególnych i niewiążących celów w odniesieniu do rezerw strategicznych, które państwa członkowskie powinny utrzymywać. Państwa członkowskie, działając wspólnie w duchu solidarności, dokładają wszelkich starań, aby stworzyć rezerwy strategiczne towarów określonych jako mające znaczenie strategiczne. W wyjątkowych okolicznościach Komisja może – z własnej inicjatywy lub na wniosek 14 państw członkowskich – ocenić potrzebę wprowadzenia dalszych środków w celu stworzenia rezerw strategicznych takich towarów. W następstwie takiej oceny popartej obiektywnymi danymi Komisja może przyjąć akt wykonawczy, aby zapewnić obowiązkowy charakter celu indywidualnego w odniesieniu do jednego państwa członkowskiego lub większej liczby państw członkowskich;
- c) zamówienia publiczne: (i) udzielanie zamówień publicznych na towary i usługi o znaczeniu strategicznym przez Komisję w imieniu państw członkowskich oraz (ii) udzielanie zamówień publicznych na towary i usługi o znaczeniu strategicznym przez państwa członkowskie.

4. Ramy dotyczące sytuacji nadzwyczajnych na jednolitym rynku

Uruchomienie trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku spowoduje natychmiastowe rozpoczęcie stosowania szeregu środków reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych, które obejmują:

- a) środki służące poprawie przejrzystości: obowiązki państw członkowskich w zakresie zgłaszania wszelkich projektów środków dotyczących towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu oraz towarów i usług o znaczeniu strategicznym, a także istotnych w kontekście kryzysu ograniczeń w swobodnym przepływie osób, wraz z uzasadnieniem tych środków;
- b) działania na rzecz przywrócenia i ułatwienia swobodnego przepływu: ogólne wymogi dotyczące ograniczeń swobodnego przepływu w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku (wykaz kluczowych zasad), a także przepisy dotyczące zakazanych ograniczeń;

- c) zakaz ograniczania praw swobodnego przepływu w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, co oznacza, że państwa członkowskie są zobowiązane do powstrzymania się np. od wprowadzania zakazów wywozu towarów lub usług istotnych w kontekście kryzysu wewnątrz Unii oraz wszelkich ograniczeń wywozowych produktów lub usług, które:
- utrudniają ich swobodny przepływ;
 - zakłócają funkcjonowanie łańcuchów dostaw oraz
 - powodują niedobory na jednolitym rynku lub przyczyniają się do ich zwiększania;
- d) zamówienia publiczne: (i) udzielanie zamówień publicznych na towary istotne w kontekście kryzysu przez Komisję w imieniu państw członkowskich oraz (ii) udzielanie zamówień publicznych na towary istotne w kontekście kryzysu przez państwa członkowskie;
- e) działania ukierunkowane na zapewnienie dostępności i dostaw towarów istotnych w kontekście kryzysu:
- ułatwianie rozbudowy lub zmiany przeznaczenia istniejących lub tworzenia nowych zdolności produkcyjnych w zakresie towarów istotnych w kontekście kryzysu;
 - ułatwianie rozbudowy istniejących lub tworzenia nowych zdolności związanych z działalnością;
 - wprowadzenie środków zapewniających elastyczność przepisów, w tym środków w zakresie udzielania pozwoleń, ukierunkowanych na ułatwienie produkcji i wprowadzania do obrotu towarów istotnych w kontekście kryzysu;
- f) ukierunkowana i skoordynowana dystrybucja rezerw strategicznych
- Komisja może zalecić państwom członkowskim, aby w sposób ukierunkowany rozdystrybuowały unijne rezerwy strategiczne, a w przypadku gdy nie są one dostępne lub wystarczające – rezerwy strategiczne państw członkowskich, w przypadku gdy istnieją konkretne i wiarygodne dowody świadczące o poważnych zakłóceniach w funkcjonowaniu łańcucha dostaw towarów istotnych w kontekście kryzysu prowadzących do poważnych niedoborów towarów o znaczeniu strategicznym, w tym na obszarach geograficznych szczególnie podatnych na takie zakłócenia, takich jak unijne regiony najbardziej oddalone;
- g) środki nadzwyczajne o wyjątkowym charakterze, wymagające dodatkowego uruchomienia:
- wnioski o udzielenie informacji skierowane do podmiotów gospodarczych
- Komisja, w razie potrzeby w przypadku poważnych niedoborów towarów lub usług istotnych w kontekście kryzysu lub w przypadku bezpośredniego zagrożenia takimi niedoborami oraz po przeprowadzeniu konsultacji z wyznaczoną grupą doradczą, powinna zwracać się do organizacji reprezentujących podmioty gospodarcze lub – w stosownych przypadkach – do poszczególnych podmiotów gospodarczych w łańcuchach dostaw istotnych w kontekście kryzysu o dostarczenie

Komisji ukierunkowanych informacji dotyczących ich zdolności produkcyjnych i bieżących zakłóceń w funkcjonowaniu łańcucha dostaw.

Komisja powinna przedstawić wyznaczonej grupie doradczej informacje zbiorcze oparte na wszelkich ukierunkowanych wnioskach o udzielenie informacji skierowanych do podmiotów gospodarczych lub organizacji reprezentujących podmioty gospodarcze;

- zamówienia priorytetowe

W ramach pierwszego etapu Komisja może zwrócić się do podmiotów gospodarczych o przyjęcie i priorytetowe traktowanie zamówienia na materiały do produkcji towarów istotnych w kontekście kryzysu lub zamówień na produkcję lub dostawę towarów istotnych w kontekście kryzysu jako produktów końcowych.

W ramach drugiego etapu w wyjątkowych okolicznościach Komisja może – z własnej inicjatywy lub na wniosek 14 państw członkowskich – ocenić konieczność i proporcjonalność zastosowania zamówień priorytetowych na takie towary, biorąc pod uwagę stanowisko podmiotu gospodarczego i potencjalnych zainteresowanych stron. W następstwie takiej oceny Komisja może wydać akt wykonawczy, w którym zobowiąże podmioty gospodarcze do przyjmowania i priorytetowego traktowania zamówień na materiały do produkcji lub dostawy towarów istotnych w kontekście kryzysu lub zamówień na towary istotne w kontekście kryzysu jako produkty końcowe. Podmioty gospodarcze mogą w ciągu 10 dni roboczych odmówić przyjęcia tego zobowiązania i przedstawić wyjaśnienie należycie uzasadnionych powodów. Komisja może podać do wiadomości publicznej takie uzasadnione wyjaśnienie lub jego część. W przypadku przyjęcia zobowiązania ma ono mieć pierwszeństwo przed jakimkolwiek zobowiązaniem do wykonania świadczenia na podstawie prawa prywatnego lub publicznego.

- Komisja powinna brać pod uwagę okoliczności sprawy, w tym zasadę konieczności i proporcjonalności. Zamówienia priorytetowe należy składać po uczciwej i rozsądnej cenie; ukierunkowane zmiany zharmonizowanego prawodawstwa dotyczącego produktów

- b) Środek ten umożliwi przyspieszenie wprowadzania do obrotu określonych towarów istotnych w kontekście kryzysu przez wprowadzenie procedur nadzwyczajnych w zakresie oceny zgodności, przyjęcia wspólnej specyfikacji technicznej i nadzoru rynku w kontekście sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**ustanawiające nadzwyczajny instrument jednolitego rynku i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 2679/98**

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 114, 21 i 45,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³⁹,uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁴⁰,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Poprzednie kryzysy, szczególnie początki pandemii COVID-19, pokazały, że rynek wewnętrzny (określany również jako jednolity rynek) i jego łańcuchy dostaw mogą poważnie ucierpieć w wyniku takich kryzysów, a odpowiednich narzędzi zarządzania kryzysowego i mechanizmów koordynacji albo brakuje, albo ich zakres nie obejmuje wszystkich aspektów jednolitego rynku, albo nie pozwalają one na szybkie reagowanie na skutki kryzysu.
- (2) Unia nie była w wystarczającym stopniu przygotowana do zapewnienia skutecznej produkcji i dystrybucji towarów niemedyceńskich istotnych w kontekście kryzysu, takich jak środki ochrony indywidualnej, ani udzielania na nie zamówień publicznych, szczególnie na wczesnym etapie pandemii COVID-19, a doraźne środki wprowadzone przez Komisję w celu przywrócenia funkcjonowania jednolitego rynku i zapewnienia dostępności towarów niemedyceńskich istotnych w kontekście kryzysu podczas pandemii COVID-19 miały z konieczności charakter reaktywny. Pandemia ujawniła również niedostateczny przegląd zdolności produkcyjnych w całej Unii, a także podatności na zagrożenia związane z globalnymi łańcuchami dostaw.
- (3) Działania prowadzone przez Komisję opóźniły się o kilka tygodni ze względu na brak jakichkolwiek ogólnounijnych środków w zakresie planowania awaryjnego oraz jasności co do tego, z którą częścią krajowej administracji należy się skontaktować, aby znaleźć szybkie rozwiązania problemu wpływu kryzysu na jednolity rynek. Ponadto stało się jasne, że nieskoordynowane działania ograniczające podejmowane przez państwa członkowskie jeszcze bardziej pogłębią wpływ kryzysu na jednolity

³⁹ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].⁴⁰ Dz.U. C [...] z [...], s. [...].

rynek. Okazało się, że istnieje potrzeba dokonania ustaleń między państwami członkowskimi a organami Unii w zakresie planowania awaryjnego, koordynacji i współpracy na poziomie technicznym oraz wymiany informacji.

- (4) Organizacje reprezentujące podmioty gospodarcze wskazały, że podmioty gospodarcze nie dysponowały wystarczającymi informacjami na temat środków reagowania w sytuacjach kryzysowych stosowanych przez państwa członkowskie podczas pandemii, częściowo z powodu braku wiedzy na temat tego, gdzie można uzyskać takie informacje, częściowo z powodu ograniczeń językowych i obciążenia administracyjnego związanego z wielokrotnymi zapytaniami we wszystkich państwach członkowskich, szczególnie w stale zmieniającym się otoczeniu regulacyjnym. Uniemożliwiło im to podejmowanie świadomych decyzji biznesowych co do zakresu, w jakim mogą korzystać z praw swobodnego przepływu lub dalej prowadzić transgraniczną działalność gospodarczą w czasie kryzysu. Konieczne jest zwiększenie dostępności informacji na temat krajowych i unijnych środków reagowania w sytuacjach kryzysowych.
- (5) Wspomniane niedawne wydarzenia świadczą o potrzebie lepszego przygotowania Unii na ewentualne przyszłe kryzysy, zwłaszcza biorąc pod uwagę ciągle skutki zmiany klimatu i wynikające z niej klęski żywiołowe, a także globalną niestabilność gospodarczą i geopolityczną. Biorąc pod uwagę, że nie wiadomo, jakie kryzysy mogą wystąpić w przyszłości i wywołać poważne skutki dla jednolitego rynku i jego łańcuchów dostaw, konieczne jest zapewnienie instrumentu, który miałby zastosowanie w odniesieniu do skutków wielu rozmaitych kryzysów dla jednolitego rynku.
- (6) Skutki kryzysu dla jednolitego rynku mogą być dwojakie. Z jednej strony może doprowadzić on do wystąpienia przeszkód w swobodnym przepływie na jednolitym rynku, które zaburzają jego normalne funkcjonowanie. Z drugiej strony kryzys może spowodować zwiększenie niedoborów towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu na jednolitym rynku. W rozporządzeniu należy uwzględnić oba rodzaje skutków dla jednolitego rynku.
- (7) Ponieważ trudno jest przewidzieć wszystkie konkretne aspekty przyszłych kryzysów, które miałyby wpływ na jednolity rynek i jego łańcuchy dostaw, w niniejszym rozporządzeniu należy określić ogólne ramy dotyczące przewidywania, łagodzenia i minimalizowania negatywnych skutków, jakie może powodować kryzys w odniesieniu do jednolitego rynku i jego łańcuchów dostaw, oraz przygotowania się na nie. .
- (8) Ramy środków określonych w niniejszym rozporządzeniu należy stosować w spójny, przejrzysty, skuteczny, proporcjonalny i terminowy sposób, z należyтым uwzględnieniem potrzeby utrzymania niezbędnych funkcji społecznych, takich jak bezpieczeństwo publiczne, ogólne bezpieczeństwo, porządek publiczny lub zdrowie publiczne, z poszanowaniem obowiązków państw członkowskich w zakresie ochrony bezpieczeństwa narodowego oraz ich uprawnień do ochrony innych podstawowych funkcji państwa, w tym zapewnienia integralności terytorialnej państwa oraz utrzymania porządku publicznego.
- (9) W tym celu w niniejszym rozporządzeniu przewidziano:
 - środki niezbędne do zapewnienia ciągłości funkcjonowania jednolitego rynku, przedsiębiorstw działających na jednolitym rynku oraz jego strategicznych łańcuchów dostaw, w tym swobodnego obrotu towarami, usługami

i swobodnego przepływu ludzi w czasie kryzysu oraz dostępności towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu dla obywateli, przedsiębiorstw i organów publicznych w czasie kryzysu;

- forum odpowiedniej koordynacji, współpracy i wymiany informacji oraz
 - środki umożliwiające terminowe udostępnianie informacji niezbędnych do zapewnienia ukierunkowanej reakcji i odpowiedniego zachowania rynkowego przedsiębiorstw i obywateli w czasie kryzysu.
- (10) W miarę możliwości niniejsze rozporządzenie powinno umożliwiać przewidywanie wydarzeń i kryzysów w oparciu o bieżącą analizę dotyczącą obszarów gospodarki jednolitego rynku o znaczeniu strategicznym oraz ciągle prace Unii w zakresie prognozowania.
- (11) W niniejszym rozporządzeniu nie należy powielać istniejących ram dotyczących produktów leczniczych, wyrobów medycznych lub innych medycznych środków przeciwdziałania określonych w unijnych ramach bezpieczeństwa zdrowotnego, w tym w rozporządzeniu (UE) .../... w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia („rozporządzenie w sprawie PTZZ” (COM(2020) 727)), rozporządzeniu Rady (UE) .../... w sprawie ram środków służących zapewnieniu zaopatrzenia w medyczne środki przeciwdziałania mające znaczenie w sytuacjach kryzysowych („rozporządzenie w sprawie ram na wypadek stanów zagrożenia” (COM(2021) 577)), rozporządzeniu (UE) .../... w sprawie rozszerzonego zakresu mandatu ECDC („rozporządzenie w sprawie ECDC” (COM(2020) 726)) oraz w rozporządzeniu (UE) 2022/123 w sprawie rozszerzonego zakresu mandatu EMA („rozporządzenie w sprawie EMA”). W związku z tym produkty lecznicze, wyroby medyczne lub inne medyczne środki przeciwdziałania, jeżeli zostały umieszczone w wykazie, o którym mowa w art. 6 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ram na wypadek stanów zagrożenia, należy wyłączyć z zakresu stosowania niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem przepisów dotyczących swobodnego przepływu w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, a w szczególności przepisów ukierunkowanych na przywrócenie i ułatwienie swobodnego przepływu, jak również mechanizmu zgłaszania.
- (12) Niniejsze rozporządzenie powinno mieć charakter uzupełniający w stosunku do zintegrowanych uzgodnień UE dotyczących reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych stosowanych przez Radę na podstawie decyzji wykonawczej Rady (UE) 2018/1993 w odniesieniu do prac dotyczących skutków kryzysów międzysektorowych dla jednolitego rynku, które wymagają decyzji politycznych.
- (13) Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności. Niniejsze rozporządzenie powinno stanowić uzupełnienie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności oraz w razie potrzeby wspierać ten mechanizm w odniesieniu do dostępności towarów krytycznych oraz swobodnego przepływu pracowników służby ochrony ludności, w tym ich sprzętu, na wypadek kryzysów objętych zakresem tego mechanizmu.
- (14) Niniejsze rozporządzenie nie powinno naruszać art. 55–57 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 dotyczących planu ogólnego zarządzania kryzysami w obszarze żywności i pasz, wdrożonego decyzją Komisji (UE) 2019/300.
- (15) Niniejsze rozporządzenie powinno pozostawać bez uszczerbku dla europejskiego mechanizmu gotowości i reagowania na kryzysy związane z bezpieczeństwem żywnościowym. Niemniej jednak produkty spożywcze powinny być regulowane

przepisami niniejszego rozporządzenia, w tym przepisami dotyczącymi mechanizmu zgłaszania oraz dotyczącymi ograniczeń w prawach swobodnego przepływu. Środki dotyczące produktów spożywczych, zgłaszane na podstawie niniejszego rozporządzenia, mogą także być poddawane przeglądowi pod kątem ich zgodności z wszelkimi innymi odpowiednimi przepisami prawa UE.

- (16) Aby uwzględnić wyjątkowy charakter sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku oraz jej potencjalne dalekosiężne konsekwencje dla podstawowej działalności jednolitego rynku, należy wyjątkowo nadać Radzie uprawnienia wykonawcze na potrzeby uruchamiania trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku na podstawie art. 281 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.
- (17) Art. 21 TFUE ustanawia prawo obywateli Unii do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w Traktatach i w środkach przyjętych w celu ich wykonania. Szczegółowe warunki i ograniczenia w tym względzie określono w dyrektywie 2004/38/WE. Dyrektywa ta wprowadza zasady ogólne stosowane do tych ograniczeń oraz względy, którymi można uzasadnić takie środki. Są to względy porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego. W tym kontekście ograniczenia swobody przepływu mogą być uzasadnione, jeśli mają one charakter proporcjonalny oraz niedyskryminacyjny. Celem niniejszego rozporządzenia nie jest wprowadzenie dodatkowych względów uzasadniających ograniczenie prawa do swobodnego przepływu osób ponad względy przewidziane w rozdziale VI dyrektywy 2004/38/WE.
- (18) Jeżeli chodzi o środki służące przywracaniu i ułatwianiu swobodnego przepływu osób oraz wszelkie inne środki wpływające na swobodny przepływ osób wprowadzone na podstawie niniejszego rozporządzenia, podstawę dla nich stanowi art. 21 TFUE, a w stosunku do dyrektywy 2004/38/WE mają one charakter uzupełniający i nie wpływają na jej stosowanie w momencie wystąpienia sytuacji nadzwyczajnych na jednolitym rynku. Takie środki nie powinny pociągać za sobą zatwierdzenia ani uzasadnienia ograniczeń w swobodnym przepływie sprzecznych z Traktatami lub innymi przepisami prawa Unii.
- (19) Art. 45 TFUE ustanawia prawo do swobodnego przemieszczania się pracowników, z zastrzeżeniem ograniczeń i warunków ustanowionych w Traktatach i w środkach przyjętych w celu ich wykonania. Niniejsze rozporządzenie zawiera przepisy, które uzupełniają istniejące środki w celu wzmocnienia swobodnego przepływu osób, zwiększenia przejrzystości oraz zapewnienia wsparcia administracyjnego w sytuacjach nadzwyczajnych na jednolitym rynku. Takie środki obejmują utworzenie i udostępnienie pojedynczych punktów kontaktowych dla pracowników oraz ich przedstawicieli w państwach członkowskich oraz na szczeblu unijnym w trybie podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku oraz w trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku w rozumieniu niniejszego rozporządzenia.
- (20) Jeżeli w trakcie przygotowań do sytuacji nadzwyczajnych na jednolitym rynku lub podczas takich sytuacji państwa członkowskie przyjmą środki wpływające na swobodny przepływ towarów lub osób lub na swobodę świadczenia usług, powinny ograniczyć takie środki do tego, co jest konieczne, oraz usunąć je, gdy tylko sytuacja na to pozwoli. Takie środki powinny być opracowane z poszanowaniem zasady proporcjonalności i niedyskryminacji oraz uwzględniać szczególną sytuację regionów przygranicznych.

- (21) Uruchomienie trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku powinno pociągać za sobą nałożenie na państwa członkowskie obowiązku zgłoszenia istotnych w kontekście kryzysu ograniczeń swobodnego przepływu.
- (22) Dokonując oceny zgodności wszelkich zgłoszonych środków – proponowanych lub przyjętych – z zasadą proporcjonalności, Komisja powinna należycie uwzględnić zmieniającą się sytuację kryzysową oraz często ograniczone informacje, którymi dysponują państwa członkowskie, gdy dążą do zmniejszenia nowych zagrożeń pojawiających się w kontekście kryzysu. Jeżeli w danych okolicznościach jest to uzasadnione i konieczne, Komisja może rozważyć, na podstawie wszelkich dostępnych informacji, w tym informacji specjalistycznych lub naukowych, wartość merytoryczną argumentów państw członkowskich, podających jako powód przyjęcia ograniczeń swobodnego przepływu osób zasadę ostrożności. Zadaniem Komisji jest zapewnienie, aby takie środki były zgodne z prawem Unii oraz aby nie stwarzały nieuzasadnionych przeszkód w funkcjonowaniu jednolitego rynku. Komisja powinna reagować na zgłoszenia państw członkowskich możliwie jak najszybciej, uwzględniając okoliczności danego kryzysu, a najpóźniej w terminach określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (23) Aby zagwarantować, że konkretne środki mające zastosowanie w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku przewidziane w niniejszym rozporządzeniu będą wykorzystywane wyłącznie wówczas, gdy jest to niezbędne do zareagowania na daną sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku, należy uruchamiać takie środki indywidualnie w drodze aktów wykonawczych Komisji, w których należy wskazać przyczyny takiego uruchomienia oraz towary lub usługi istotne w kontekście kryzysu, do których stosuje się takie środki.
- (24) Co więcej, aby zagwarantować proporcjonalność aktów wykonawczych oraz należyte poszanowanie roli podmiotów gospodarczych w zarządzaniu kryzysowym, Komisja powinna uciekać się do uruchomienia trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku wyłącznie wówczas, gdy podmioty gospodarcze nie są w stanie zapewnić rozwiązania na zasadzie dobrowolności w rozsądnym terminie. W każdym takim akcie należy wskazać, dlaczego – w odniesieniu do wszystkich określonych aspektów kryzysu – podmioty gospodarcze nie są w stanie zapewnić rozwiązania.
- (25) Wnioski o udzielenie informacji przez podmioty gospodarcze powinny być stosowane przez Komisję wyłącznie wówczas, gdy z publicznie dostępnych źródeł lub w ramach informacji udzielonych dobrowolnie nie można uzyskać informacji, które są niezbędne do właściwego zareagowania na sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku, takich jak informacje niezbędne do udzielania zamówień publicznych przez Komisję w imieniu państw członkowskich lub do oszacowania zdolności produkcyjnych producentów towarów istotnych w kontekście kryzysu, których łańcuchy dostaw zostały zakłócone.
- (26) Uruchomienie – w stosownych przypadkach – trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku powinno także prowadzić do zastosowania określonych procedur reagowania kryzysowego, w ramach których dostosowuje się przepisy regulujące projektowanie, produkcję, ocenę zgodności oraz wprowadzanie do obrotu towarów objętych unijnymi przepisami harmonizacyjnymi. Procedury reagowania kryzysowego powinny umożliwiać w kontekście sytuacji nadzwyczajnej płynne wprowadzenie do obrotu produktów zaprojektowanych jako towary istotne w kontekście kryzysu. Jednostki oceniające zgodność powinny traktować oceny zgodności towarów istotnych w kontekście kryzysu jako priorytetowe w stosunku do wszelkich innych

rozpatrywanych wniosków dotyczących innych produktów. Z drugiej strony w przypadkach nieuzasadnionej zwłoki w procedurach oceny zgodności właściwe organy krajowe powinny mieć możliwość wydawania zezwoleń na wprowadzenie do obrotu na danym rynku produktów, których nie poddano obowiązującej procedurze oceny zgodności, pod warunkiem że są one zgodne z obowiązującymi wymogami w zakresie bezpieczeństwa. Takie zezwolenia powinny być ważne tylko na terytorium państwa członkowskiego wydającego zezwolenie oraz ograniczone do czasu trwania sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku. Co więcej, aby ułatwić zwiększenie dostaw produktów istotnych w kontekście kryzysu, należy wprowadzić określone środki elastyczności z poszanowaniem mechanizmu domniemania zgodności. W kontekście sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku producenci towarów istotnych w kontekście kryzysu powinni mieć możliwość opierania się także na normach krajowych i międzynarodowych, które zapewniają równoważny poziom ochrony w porównaniu ze zharmonizowanymi normami europejskimi. Jeżeli te ostatnie normy nie istnieją lub osiągnięcie zgodności z nimi jest nadmiernie utrudnione z powodu zakłóceń na jednolitym rynku, Komisja powinna mieć możliwość wydawania wspólnych specyfikacji technicznych stosowanych dobrowolnie lub obowiązkowo w celu zapewnienia producentom rozwiązań technicznych gotowych do użycia.

- (27) Wprowadzenie tych istotnych w kontekście kryzysu dostosowań we właściwych zharmonizowanych sektorowych przepisach Unii wymaga ukierunkowanych dostosowań w następujących 19 ramach sektorowych: dyrektywie 2000/14/WE, dyrektywie 2006/42/WE, dyrektywie 2010/35/UE, dyrektywie 2013/29/UE, dyrektywie 2014/28/UE, dyrektywie 2014/29/UE, dyrektywie 2014/30/UE, dyrektywie 2014/31/UE, dyrektywie 2014/32/UE, dyrektywie 2014/33/UE, dyrektywie 2014/34/UE, dyrektywie 2014/35/UE, dyrektywie 2014/53/UE, dyrektywie 2014/68/UE, rozporządzeniu (UE) 2016/424, rozporządzeniu (UE) 2016/425, rozporządzeniu (UE) 2016/426, rozporządzeniu (UE) 2019/1009 i rozporządzeniu (UE) nr 305/2011. Uruchomienie procedur nadzwyczajnych powinno być uwarunkowane uruchomieniem sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku i powinno być ograniczone do produktów wyznaczonych jako towary istotne w kontekście kryzysu.
- (28) W przypadku znacznego ryzyka dla funkcjonowania jednolitego rynku lub w przypadku poważnych niedoborów towarów o znaczeniu strategicznym lub wyjątkowo dużego popytu na te towary do przywrócenia normalnego funkcjonowania jednolitego rynku niezbędne mogą okazać się środki na szczeblu unijnym mające na celu zapewnienie dostępności produktów istotnych w kontekście kryzysu takie jak zamówienia priorytetowe.
- (29) Aby wykorzystać siłę nabywczą oraz pozycję negocjacyjną Komisji w trybie podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku oraz trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, państwa członkowskie powinny mieć możliwość zwracania się do Komisji o udzielanie zamówień publicznych w ich imieniu.
- (30) Jeżeli na jednolitym rynku w trakcie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku ma miejsce poważny niedobór produktów lub usług istotnych w kontekście kryzysu oraz jest oczywiste, że podmioty gospodarcze działające na jednolitym rynku nie produkują żadnych takich towarów, ale zasadniczo byłyby w stanie zmienić przeznaczenie swoich linii produkcyjnych lub miałyby niewystarczającą zdolność do dostarczania potrzebnych towarów lub usług, Komisja powinna mieć możliwość zalecenia państwom członkowskim, jako ostateczność, wprowadzenia środków w celu

ułatwienia zwiększenia lub zmiany przeznaczenia zdolności produkcyjnej producentów lub zdolności dostawców usług do świadczenia usług istotnych w kontekście kryzysu lub w celu zwrócenia się o zwiększenie lub zmianę przeznaczenia tych zdolności. W takim przypadku Komisja poinformuje państwa członkowskie o rozmiarze niedoboru oraz o rodzaju potrzebnych towarów lub usług istotnych w kontekście kryzysu, jak również zapewni wsparcie i porady dotyczące elastyczności w dorobku prawnym UE na potrzeby realizacji tych celów.

- (31) Środki zapewniające elastyczność regulacyjną umożliwią Komisji zalecenie państwom członkowskim przyspieszenia procedur udzielania pozwoleń niezbędnych do zwiększenia zdolności do produkowania towarów istotnych w kontekście kryzysu lub świadczenia usług istotnych w kontekście kryzysu.
- (32) Co więcej, aby zapewnić dostępność towarów istotnych w kontekście kryzysu w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, Komisja może wezwać podmioty gospodarcze, które działają w łańcuchach dostaw istotnych w kontekście kryzysu, do priorytetowego traktowania zamówień materiałów niezbędnych do produkcji towarów końcowych, które są istotne w kontekście kryzysu, lub zamówień samych takich towarów końcowych. Jeżeli podmiot gospodarczy odmówi przyjęcia i priorytetowego potraktowania takich zamówień, wówczas Komisja, po uzyskaniu obiektywnych dowodów na to, że dostępność towarów istotnych w kontekście kryzysu jest niezbędna, może podjąć decyzję o wezwaniu zainteresowanych podmiotów gospodarczych do przyjęcia i priorytetowego potraktowania określonych zamówień, których realizacja będzie miała pierwszeństwo przed wszelkimi innymi zobowiązaniami prywatnymi lub publicznoprawnymi. W przypadku nieprzyjęcia zamówienia dany podmiot powinien przedstawić uzasadnione powody odmowy realizacji żądania. Komisja może publicznie udostępnić takie uzasadnione wyjaśnienie lub jego część z należytym uwzględnieniem tajemnicy przedsiębiorstwa.
- (33) Co więcej, aby zapewnić dostępność towarów istotnych w kontekście kryzysu w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, Komisja może zalecić, aby państwa członkowskie rozdystrybuowały rezerwy strategiczne z należytym uwzględnieniem zasad solidarności, konieczności i proporcjonalności.
- (34) Jeżeli działania, które należy podjąć na podstawie niniejszego rozporządzenia, obejmują przetwarzanie danych osobowych, takie przetwarzanie powinno odbywać się zgodnie z właściwymi przepisami Unii dotyczącymi ochrony danych osobowych, mianowicie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725⁴¹ oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁴².
- (35) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do możliwości przyjmowania środków wspierających swobodny przepływ osób, z myślą o ustanowieniu wykazu celów indywidualnych (obejmującego cele ilościowe oraz terminy) dotyczących tych rezerw strategicznych, które państwa członkowskie powinny utrzymywać, aby zrealizować założenia inicjatywy. Ponadto należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie uruchamiania trybu

⁴¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

⁴² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

podwyższonej czujności oraz środków podwyższonej czujności, aby zapewnić uważne monitorowanie strategicznych łańcuchów dostaw oraz koordynację tworzenia rezerw strategicznych w odniesieniu do towarów i usług o znaczeniu strategicznym. Co więcej, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w zakresie uruchamiania określonych środków reagowania w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, aby umożliwić szybką i skoordynowaną reakcję. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011.

- (36) Niniejsze rozporządzenie nie narusza praw podstawowych i jest zgodne z zasadami uznanymi w szczególności w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej („Karta”). W szczególności nie narusza ono prawa podmiotów gospodarczych do prywatności zapisanego w art. 7 Karty, prawa do ochrony danych określonego w art. 8 Karty, wolności prowadzenia działalności gospodarczej i swobody umów chronionych na mocy art. 16 Karty, prawa własności chronionego na mocy art. 17 Karty, prawa do rokowań i działań zbiorowych chronionego na mocy art. 26 Karty ani prawa do skutecznego środka prawnego i dostępu do bezstronnego sądu przewidzianego w art. 47 Karty. Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu. Rozporządzenie nie powinno wpływać na autonomię partnerów społecznych uznaną przez TFUE.
- (37) Unia pozostaje w pełni oddana idei solidarności międzynarodowej i zdecydowanie popiera zasadę, zgodnie z którą wszelkie środki uznane za niezbędne wprowadzane na podstawie niniejszego rozporządzenia, w tym niezbędne do zapobiegania krytycznym niedoborom lub łagodzenia ich skutków, są wdrażane w sposób ukierunkowany, przejrzysty, proporcjonalny, na czas ograniczony oraz zgodnie ze zobowiązaniami wynikającymi z WTO.
- (38) Ramy unijne obejmują elementy międzyregionalne w celu ustanowienia spójnych, wielosektorowych, transgranicznych środków reagowania w przypadku podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku oraz w przypadku sytuacji nadzwyczajnych na jednolitym rynku, ze szczególnym uwzględnieniem zasobów, zdolności oraz podatności na zagrożenia na obszarach sąsiedzkich, w szczególności w regionach przygranicznych.
- (39) Ponadto w stosownych przypadkach Komisja podejmuje także konsultacje lub współpracę w imieniu Unii z właściwymi państwami trzecimi, ze szczególnym uwzględnieniem krajów rozwijających się, w celu znalezienia wspólnych rozwiązań w zakresie przeciwdziałania zakłóceniom łańcucha dostaw, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami. W stosownych przypadkach obejmuje to koordynację działań w ramach odpowiednich forów międzynarodowych.
- (40) Aby umożliwić wprowadzanie ram protokołów kryzysowych, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów na podstawie art. 290 TFUE w celu uzupełniania ram regulacyjnych określonych w niniejszym rozporządzeniu przez doprecyzowanie form współpracy państw członkowskich i organów Unii w trybie podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku oraz w trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, zabezpieczenia wymiany informacji oraz

komunikacji dotyczącej ryzyka i komunikacji kryzysowej. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

- (41) Rozporządzenie Rady (WE) 2679/98, które przewiduje mechanizm dwustronnych dyskusji na temat przeszkód w funkcjonowaniu jednolitego rynku, było stosowane rzadko i jest przestarzałe. W ocenie tego rozporządzenia wykazano, że przewidziane w nim rozwiązania nie są w stanie sprostać realiom złożonych kryzysów wykraczających poza incydenty zdarzające się na granicach dwóch sąsiadujących państw członkowskich. Z tego względu należy je uchylić,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Część I

Przepisy ogólne

TYTUŁ I

ZAKRES

Artykuł 1

Przedmiot

1. W niniejszym rozporządzeniu ustanawia się ramy środków służących przewidywaniu skutków kryzysów na jednolitym rynku oraz przygotowaniu się i reagowaniu na nie, mających na celu zagwarantowanie swobodnego przepływu towarów, usług i osób na jednolitym rynku, a także zapewnienie na nim dostępności towarów i usług o znaczeniu strategicznym oraz towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu.
2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują:
 - a) grupę doradczą, której celem jest doradzanie Komisji w sprawie odpowiednich środków służących przewidywaniu skutków kryzysu na jednolitym rynku, zapobieganiu tym skutkom lub reagowaniu na nie;
 - b) środki służące pozyskiwaniu, przekazywaniu i wymianie odpowiednich informacji;
 - c) środki awaryjne mające na celu przewidywanie i planowanie;
 - d) środki służące łagodzeniu skutków znaczących incydentów dla jednolitego rynku, które jeszcze nie spowodowały sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku (podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku), w tym szereg środków podwyższonej czujności oraz
 - e) środki służące zaradzeniu sytuacjom nadzwyczajnym na jednolitym rynku, w tym szereg środków reagowania na sytuacje nadzwyczajne.
3. Państwa członkowskie regularnie wymieniają między sobą oraz z Komisją informacje na temat wszystkich kwestii objętych zakresem niniejszego rozporządzenia.
4. Komisja może pozyskiwać wszelką istotną wiedzę specjalistyczną lub naukową niezbędną do stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Środki określone w niniejszym rozporządzeniu stosuje się w związku ze znaczącymi skutkami kryzysu dla funkcjonowania jednolitego rynku oraz jego łańcuchów dostaw.
2. Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do:
 - a) produktów leczniczych zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 2 dyrektywy 2001/83/WE;

- b) wyrobów medycznych zgodnie z definicją zawartą w art. 2 lit. e) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/123⁴³;
 - c) innych medycznych środków przeciwdziałania zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 8 rozporządzenia (UE) .../... w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia [rozporządzenia w sprawie PTZZ]⁴⁴ oraz zawartych w wykazie ustanowionym zgodnie z art. 6 ust. 1 [wniosku dotyczącego] rozporządzenia Rady (UE) .../... w sprawie ram środków służących zapewnieniu zaopatrzenia w medyczne środki przeciwdziałania mające znaczenie w sytuacjach kryzysowych⁴⁵;
 - d) półprzewodników zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy dotyczące środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu półprzewodników („akt w sprawie czipów”)⁴⁶;
 - e) produktów energetycznych zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2003/96/WE⁴⁷, energii elektrycznej zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 2 tej dyrektywy oraz innych produktów, o których mowa w art. 2 ust. 3 tej dyrektywy.
 - f) usług finansowych, takich jak usługi w zakresie bankowości, działalności kredytowej, ubezpieczeń i reasekuracji, usług w zakresie emerytur pracowniczych lub indywidualnych, papierów wartościowych, funduszy inwestycyjnych, płatności oraz doradztwa inwestycyjnego – w tym usług wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2013/36/UE, jak również działalności w zakresie rozrachunków i rozliczeń oraz usług doradczych, usług pośrednictwa i innych pomocniczych usług finansowych.
3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 2 lit. a), b) i c), do produktów, o których mowa w tych przepisach, stosuje się art. 16–20 oraz art. 41 niniejszego rozporządzenia.
 4. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności określonego w decyzji nr 1313/2013/EU oraz planu ogólnego zarządzania kryzysami w obszarze bezpieczeństwa żywności i pasz zgodnego z rozporządzeniem (WE) nr 178/2002.
 5. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla unijnych reguł konkurencji (art. 101–109 TFUE oraz rozporządzeń wykonawczych), w tym nie narusza przepisów antymonopolowych, przepisów dotyczących fuzji oraz zasad pomocy państwa.
 6. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla uprawnień Komisji do:
 - a) podejmowania konsultacji lub współpracy w imieniu Unii z właściwymi państwami trzecimi, ze szczególnym uwzględnieniem krajów rozwijających się, w celu znalezienia wspólnych rozwiązań w zakresie zapobiegania zakłóceniom łańcucha dostaw, zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami.

⁴³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/123 z dnia 25 stycznia 2022 r. w sprawie wzmocnienia roli Europejskiej Agencji Leków w zakresie gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej i zarządzania kryzysowego w odniesieniu do produktów leczniczych i wyrobów medycznych, Dz.U. L 20 z 31.1.2022, s. 12.

⁴⁴ [Kiedy będzie dostępne, należy podać odesłanie do przyjętego aktu.]

⁴⁵ [Kiedy będzie dostępne, należy podać odesłanie do przyjętego aktu.]

⁴⁶ [Kiedy będzie dostępne, należy podać odesłanie do przyjętego aktu.]

⁴⁷ Dz.U. L 283 z 31.10.2003, s. 51.

W stosownych przypadkach może to obejmować koordynację działań w ramach odpowiednich forów międzynarodowych lub

- b) dokonywania oceny, czy należy nałożyć ograniczenia na wywóz towarów zgodnie z międzynarodowymi prawami i obowiązkami Unii na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/479⁴⁸.
7. Wszelkie działania na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny być zgodne ze zobowiązaniami Unii wynikającymi z prawa międzynarodowego.
8. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla odpowiedzialności państw członkowskich za ochronę bezpieczeństwa narodowego oraz ich uprawnienia do ochrony podstawowych funkcji państwa, w tym zapewnienia jego integralności terytorialnej oraz utrzymania porządku publicznego.

Artykuł 3 *Definicje*

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „kryzys” oznacza zdarzenie wyjątkowe, niespodziewane i nagłe, naturalne lub spowodowane przez człowieka, o nadzwyczajnym charakterze i skali, które ma miejsce w Unii lub poza nią;
- 2) „tryb podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku” oznacza ramy przeciwdziałania zagrożeniu znaczącymi zakłóceniami w dostawach towarów i usług o znaczeniu strategicznym, które w ciągu następnych sześciu miesięcy mogą przerodzić się w sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku;
- 3) „sytuacja nadzwyczajna na jednolitym rynku” oznacza szerokie skutki kryzysu dla jednolitego rynku, które poważnie zakłócają swobodny przepływ na jednolitym rynku lub funkcjonowanie łańcuchów dostaw koniecznych do utrzymania niezbędnej działalności społecznej lub gospodarczej na jednolitym rynku;
- 4) „obszary o znaczeniu strategicznym” oznaczają obszary o krytycznym znaczeniu dla Unii i jej państw członkowskich w tym sensie, że mają znaczenie systemowe i kluczowe dla bezpieczeństwa publicznego, porządku publicznego lub zdrowia publicznego, a zakłócenie, niewydolne funkcjonowanie, utrata lub zniszczenie tych obszarów miałyby znaczące skutki dla funkcjonowania jednolitego rynku;
- 5) „towary i usługi o znaczeniu strategicznym” oznaczają towary i usługi, które są niezbędne do zapewnienia funkcjonowania jednolitego rynku w obszarach o znaczeniu strategicznym oraz których nie da się zastąpić ani zdywersyfikować;
- 6) „towary i usługi istotne w kontekście kryzysu” oznaczają towary i usługi, które są niezbędne do reagowania na kryzys lub przeciwdziałania skutkom kryzysu na jednolitym rynku w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku;
- 7) „rezerwy strategiczne” oznaczają będący pod kontrolą państwa członkowskiego zapas towarów o znaczeniu strategicznym, w przypadku których utworzenie rezerwy może być konieczne w celu przygotowania się do sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku.

⁴⁸ Dz.U. L 83 z 27.3.2015, s. 34.

TYTUŁ II ZARZĄDZANIE

Artykuł 4 Grupa doradcza

1. Ustanawia się grupę doradczą.
2. W skład grupy doradczej wchodzi jeden przedstawiciel z każdego państwa członkowskiego. Każde państwo członkowskie wyznacza przedstawiciela oraz zastępcę przedstawiciela.
3. Komisja przewodniczy grupie doradczej oraz zapewnia obsługę sekretariatu. Do udziału w posiedzeniach grupy doradczej w charakterze obserwatorów Komisja może zapraszać przedstawiciela Parlamentu Europejskiego, przedstawicieli państw EFTA będących Umawiającymi się Stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym⁴⁹, przedstawicieli podmiotów gospodarczych, organizacji zainteresowanych stron, partnerów społecznych oraz ekspertów. Komisja zaprasza przedstawicieli innych organów na szczeblu unijnym istotnych w kontekście kryzysu na istotne posiedzenia grupy doradczej w charakterze obserwatorów.
4. Na potrzeby planowania awaryjnego na podstawie art. 6–8 grupa doradcza pomaga i doradza Komisji w zakresie następujących zadań:
 - a) proponowanie ustaleń dotyczących współpracy administracyjnej między Komisją a państwami członkowskimi w trybie podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku oraz w trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, które to ustalenia zostaną zawarte w protokołach kryzysowych;
 - b) dokonywanie oceny znaczących incydentów, o których państwa członkowskie ostrzegły Komisję.
5. Na potrzeby trybu podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku, o którym mowa w art. 9, grupa doradcza pomaga Komisji w następujących zadaniach:
 - a) ustalanie, czy występuje zagrożenie, o którym mowa w art. 3 pkt 2, oraz jaki jest zakres takiego zagrożenia;
 - b) gromadzenie prognoz, analiz danych oraz badań rynkowych;
 - c) prowadzenie konsultacji z przedstawicielami podmiotów gospodarczych, w tym MŚP, oraz przemysłu w celu gromadzenia badań rynkowych;
 - d) analiza danych zagregowanych otrzymanych przez inne organy na szczeblu unijnym i międzynarodowym istotne w kontekście kryzysu;
 - e) ułatwianie wymiany informacji, w tym z innymi właściwymi organami oraz innymi organami na szczeblu unijnym istotnymi w kontekście kryzysu, a w stosownych przypadkach również z państwami trzecimi, ze szczególnym uwzględnieniem krajów rozwijających się i organizacji międzynarodowych;
 - f) prowadzenie repozytorium krajowych i unijnych środków kryzysowych wykorzystywanych w poprzednich kryzysach, które wpłynęły na jednolity rynek oraz jego łańcuchy dostaw.

⁴⁹ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.

6. Na potrzeby trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, o którym mowa w art. 14, grupa doradcza pomaga Komisji w następujących zadaniach:
 - a) analiza informacji istotnych w kontekście kryzysu zgromadzonych przez państwa członkowskie lub Komisję;
 - b) ustalanie, czy spełnione zostały kryteria uruchomienia lub odwołania trybu sytuacji nadzwyczajnej;
 - c) doradzanie w kwestii wdrożenia środków wybranych w celu zareagowania na sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku na szczeblu unijnym;
 - d) prowadzenie przeglądu krajowych środków kryzysowych;
 - e) ułatwianie wymiany informacji, w tym z innymi organami na szczeblu unijnym istotnymi w kontekście kryzysu, a w stosownych przypadkach również z państwami trzecimi, ze szczególnym uwzględnieniem krajów rozwijających się i organizacji międzynarodowych.
7. Komisja zapewnia udział wszystkich organów na szczeblu unijnym, które są istotne w kontekście danego kryzysu. W stosownych przypadkach grupa doradcza prowadzi ścisłą współpracę z innymi organami na szczeblu unijnym istotnymi w kontekście kryzysu i koordynuje ich działania. Komisja zapewnia koordynację ze środkami wdrażanymi w ramach innych mechanizmów unijnych, takich jak Unijny Mechanizm Ochrony Ludności lub unijne ramy bezpieczeństwa zdrowotnego. Grupa doradcza zapewnia wymianę informacji z Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego w ramach Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności.
8. Grupa doradcza spotyka się co najmniej trzy razy w roku. Na pierwszym posiedzeniu, na wniosek Komisji oraz w porozumieniu z nią, grupa doradcza przyjmie swój regulamin.
9. W kontekście swoich zadań określonych w ust. 4–6 grupa doradcza może wydawać opinie, zalecenia lub sprawozdania.

Artykuł 5
Centralne biura łącznikowe

1. Państwa członkowskie wyznaczają centralne biura łącznikowe odpowiedzialne za kontakty, koordynację i wymianę informacji z centralnymi biurami łącznikowymi innych państw członkowskich oraz centralnym biurem łącznikowym na szczeblu unijnym w rozumieniu niniejszego rozporządzenia. Zadaniem takich biur łącznikowych jest koordynacja oraz opracowywanie informacji uzyskanych od właściwych organów krajowych.
2. Komisja wyznacza centralne biuro łącznikowe na szczeblu unijnym odpowiedzialne za kontakty z centralnymi biurami łącznikowymi państw członkowskich w trybie podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku oraz w trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku w rozumieniu niniejszego rozporządzenia. Centralne biuro łącznikowe na szczeblu unijnym zapewnia koordynację i wymianę informacji z centralnymi biurami łącznikowymi państw członkowskich w zakresie zarządzania trybem podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku oraz trybem sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku.

Część II

Planowanie awaryjne dotyczące jednolitego rynku

Artykuł 6 *Protokoły kryzysowe*

1. Komisja jest uprawniona – po uwzględnieniu opinii grupy doradczej i informacji uzyskanych od właściwych organów unijnych oraz po konsultacji z państwami członkowskimi – do przyjmowania aktów delegowanych w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o ramy określające protokoły kryzysowe dotyczące współpracy w sytuacjach kryzysowych, wymiany informacji oraz komunikacji kryzysowej na potrzeby trybu podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku oraz trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, w szczególności dotyczące:
 - a) współpracy między właściwymi organami krajowymi i unijnymi w zakresie zarządzania trybem podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku oraz trybem sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku w przypadku uruchomienia tych trybów we wszystkich sektorach jednolitego rynku;
 - b) ogólnych warunków bezpiecznej wymiany informacji;
 - c) skoordynowanego podejścia do komunikacji dotyczącej ryzyka i komunikacji kryzysowej także wobec ogółu społeczeństwa, przy koordynacyjnej roli Komisji;
 - d) zarządzania ramami.
2. Komisja i państwa członkowskie wprowadzają szczegółowe rozwiązania administracyjne w celu zapewnienia terminowej współpracy i bezpiecznej wymiany informacji między Komisją, właściwymi organami unijnymi oraz państwami członkowskimi w zakresie:
 - a) wykazu właściwych organów krajowych, centralnych biur łącznikowych wyznaczonych zgodnie z art. 5 oraz pojedynczych punktów kontaktowych, o których mowa w art. 21, ich danych kontaktowych, ról i obowiązków wyznaczonych w prawie krajowym na okres obowiązywania trybu podwyższonej czujności oraz trybu sytuacji nadzwyczajnej określonych w niniejszym rozporządzeniu;
 - b) konsultacji z przedstawicielami podmiotów gospodarczych i partnerów społecznych, w tym MŚP, dotyczących ich inicjatyw i działań w zakresie łagodzenia potencjalnych zakłóceń łańcucha dostaw i reakcji na te zakłócenia, jak również przewyżczenia potencjalnych niedoborów towarów i usług na jednolitym rynku;
 - c) współpracy na poziomie technicznym w trybie podwyższonej czujności oraz w trybie sytuacji nadzwyczajnej we wszystkich sektorach jednolitego rynku;
 - d) komunikacji dotyczącej ryzyka oraz sytuacji nadzwyczajnej, przy koordynacyjnej roli Komisji, z należyтым uwzględnieniem już istniejących struktur.
3. Aby zapewnić funkcjonowanie ram, o których mowa w ust. 1, Komisja może przeprowadzać z państwami członkowskimi testy warunków skrajnych, symulacje oraz przeglądy w trakcie działań i po ich zakończeniu, jak również w razie

konieczności proponować właściwym organom unijnym i państwom członkowskim aktualizację ram.

Artykuł 7 *Szkolenia i symulacje*

Komisja organizuje szkolenia w dziedzinie koordynacji i współpracy kryzysowej oraz wymiany informacji związanej z kryzysem, o których mowa w art. 6, dla personelu wyznaczonych centralnych biur łącznikowych. Organizuje też symulacje dla personelu centralnych biur łącznikowych ze wszystkich państw członkowskich oparte na potencjalnych scenariuszach sytuacji nadzwyczajnych na jednolitym rynku.

Artykuł 8 *Ostrzeżenia ad hoc w ramach wczesnego ostrzeżenia*

1. Centralne biuro łącznikowe państwa członkowskiego bez zbędnej zwłoki powiadamia Komisję oraz centralne biura łącznikowe pozostałych państw członkowskich o wszelkich incydentach, które znacząco zakłócają lub mogą znacząco zakłócić funkcjonowanie jednolitego rynku i jego łańcuchów dostaw („znaczące incydenty”).
2. Centralne biura łącznikowe oraz wszelkie właściwe organy krajowe, zgodnie z prawem Unii oraz przepisami krajowymi zgodnymi z prawem Unii, postępują z informacjami, o których mowa w ust. 1, w sposób zapewniający zachowanie poufności, ochronę bezpieczeństwa i porządku publicznego Unii Europejskiej lub jej państw członkowskich oraz ochronę bezpieczeństwa i interesów handlowych zainteresowanych podmiotów gospodarczych.
3. W celu ustalenia, czy zakłócenie lub potencjalne zakłócenie funkcjonowania jednolitego rynku oraz jego łańcuchów dostaw towarów i usług ma charakter znaczący i powinno stanowić przedmiot ostrzeżenia, centralne biuro łącznikowe państwa członkowskiego bierze pod uwagę następujące czynniki:
 - a) liczbę podmiotów gospodarczych, których dotyczy zakłócenie lub potencjalne zakłócenie;
 - b) czas trwania lub przewidywany czas trwania zakłócenia lub potencjalnego zakłócenia;
 - c) obszar geograficzny; część jednolitego rynku, którego dotyczy zakłócenie lub potencjalne zakłócenie; wpływ na konkretne obszary geograficzne szczególnie podatne lub narażone na zakłócenia łańcucha dostaw, w tym unijne regiony najbardziej oddalone;
 - d) skutki zakłócenia lub potencjalnego zakłócenia dla niedających się zdywersyfikować ani zastąpić materiałów do produkcji.

Część III

Podwyższona czujność dotycząca jednolitego rynku

TYTUŁ I

TRYB PODWYŻSZONEJ CZUJNOŚCI

Artykuł 9

Uruchomienie

1. Jeżeli Komisja, uwzględnwszy opinię przedstawioną przez grupę doradczą, uzna, że występuje zagrożenie, o którym mowa w art. 3 pkt 2, uruchamia w drodze aktu wykonawczego tryb podwyższonej czujności na okres maksymalnie sześciu miesięcy. Taki akt wykonawczy zawiera następujące elementy:
 - a) ocenę potencjalnych skutków kryzysu;
 - b) wykaz właściwych towarów i usług o znaczeniu strategicznym oraz
 - c) środki podwyższonej czujności, które należy zastosować.
2. Akt wykonawczy, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 41 ust. 2.

Artykuł 10

Przedłużenie i odwołanie

1. Jeżeli Komisja uzna, że powody uruchomienia trybu podwyższonej czujności na podstawie art. 9 ust. 1 pozostają ważne, może, uwzględnwszy opinię przedstawioną przez grupę doradczą, w drodze aktu wykonawczego przedłużyć tryb podwyższonej czujności na okres maksymalnie sześciu miesięcy.
2. Jeżeli Komisja, uwzględnwszy opinię przedstawioną przez grupę doradczą, uzna, że zagrożenie, o którym mowa w art. 3 pkt 2, już nie występuje, odwołuje w drodze aktu wykonawczego tryb podwyższonej czujności w odniesieniu do niektórych lub wszystkich środków podwyższonej czujności bądź w odniesieniu do niektórych lub wszystkich towarów i usług, w całości lub w części.
3. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1 i 2, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 42 ust. 2.

TYTUŁ II

ŚRODKI PODWYŻSZONEJ CZUJNOŚCI

Artykuł 11

Monitorowanie

1. Po ogłoszeniu trybu podwyższonej czujności zgodnie z art. 9 właściwe organy krajowe monitorują łańcuchy dostaw towarów i usług o znaczeniu strategicznym, które wskazano w akcie wykonawczym uruchamiającym tryb podwyższonej czujności.
2. Komisja zapewnia standardowe i bezpieczne środki służące gromadzeniu i przetwarzaniu informacji na potrzeby ust. 1 przy użyciu środków elektronicznych. Nie naruszając przepisów krajowych wymagających zachowania poufności

zgromadzonych informacji, w tym tajemnic handlowych, zapewnia się poufność w odniesieniu do szczególnie chronionych informacji handlowych oraz informacji istotnych dla bezpieczeństwa i porządku publicznego Unii lub jej państw członkowskich.

3. Państwa członkowskie tworzą i prowadzą wykaz najistotniejszych podmiotów gospodarczych mających siedzibę na ich terytorium, które prowadzą działalność w łańcuchach dostaw towarów i usług o znaczeniu strategicznym wskazanych w akcie wykonawczym uruchamiającym tryb podwyższonej czujności.
4. Na podstawie wykazu utworzonego na podstawie art. 6 właściwe organy krajowe składają wnioski o dobrowolne udzielenie informacji przez najistotniejsze podmioty działające w łańcuchach dostaw towarów i usług wskazanych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 9 oraz inne właściwe zainteresowane strony mające siedzibę na terytorium danego kraju. W takich wnioskach należy w szczególności określić, jakie informacje na temat czynników wpływających na dostępność wskazanych towarów i usług o znaczeniu strategicznym są wymagane. Każdy podmiot gospodarczy lub każda zainteresowana strona, które dobrowolnie udzielają informacji, robią to indywidualnie, zgodnie z unijnymi regułami konkurencji regulującymi wymianę informacji. Właściwe organy krajowe bez zbędnej zwłoki przekazują istotne ustalenia Komisji oraz grupie doradczej za pośrednictwem właściwego centralnego biura łącznikowego.
5. Właściwe organy krajowe należycie uwzględniają obciążenie administracyjne podmiotów gospodarczych, w szczególności MSP, które może wiązać się z wnioskami o udzielenie informacji, oraz gwarantują utrzymanie go na minimalnym poziomie.
6. Komisja może zwrócić się do grupy doradczej o omówienie ustaleń i perspektyw zmian na podstawie wyników monitorowania łańcuchów dostaw towarów i usług o znaczeniu strategicznym.
7. Na podstawie informacji zgromadzonych w ramach działań prowadzonych zgodnie z ust. 1 Komisja może sporządzić sprawozdanie dotyczące łącznych ustaleń.

Artykuł 12

Rezerwy strategiczne

1. Spośród towarów o znaczeniu strategicznym wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 9 ust. 1 Komisja może wskazać te, w odniesieniu do których konieczne może być stworzenie rezerwy w celu przygotowania się do sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, uwzględniając prawdopodobieństwo wystąpienia i skutki niedoborów. Komisja informuje o tym państwa członkowskie.
Zdolności stanowiące część rezerw rescEU zgodnie z art. 12 decyzji nr 1313/2013/EU są wyłączone z zakresu stosowania niniejszego artykułu.
2. Komisja może, w drodze aktów wykonawczych, zażądać od państw członkowskich udzielenia informacji na temat towarów wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 9 ust. 1 w zakresie następujących kwestii:
 - a) obecnego stanu zapasów na terytorium danego państwa;
 - b) wszelkich możliwości dalszego nabycia;
 - c) wszelkich możliwości dostaw alternatywnych;

d) dalszych informacji, które mogą zapewnić dostępność takich towarów.

W akcie wykonawczym należy wskazać towary, których ma dotyczyć udzielana informacja.

Państwa członkowskie informują Komisję o poziomach rezerw strategicznych posiadanych towarów o znaczeniu strategicznym oraz o poziomach innych zapasów takich towarów utrzymywanych na ich terytorium.

3. Państwa członkowskie dokładają wszelkich starań, aby stworzyć rezerwy strategiczne towarów o znaczeniu strategicznym wskazanych zgodnie z ust. 1, należycie uwzględniając zapasy posiadane lub aktualnie gromadzone przez podmioty gospodarcze na ich terytorium. Komisja zapewnia państwom członkowskim wsparcie w zakresie koordynacji i usprawnienia podejmowanych przez nie działań.
4. Jeżeli rezerwy strategiczne towarów o znaczeniu strategicznym wskazanych zgodnie z ust. 1 można tworzyć w sposób bardziej skuteczny za sprawą usprawnień wprowadzonych wśród państw członkowskich, Komisja może, w drodze aktów wykonawczych, sporządzić i na bieżąco aktualizować wykaz celów indywidualnych dotyczących ilości oraz terminów w odniesieniu do tych rezerw strategicznych, które państwa członkowskie powinny utrzymywać. Przy ustalaniu celów indywidualnych dla każdego państwa członkowskiego Komisja bierze pod uwagę:
 - a) prawdopodobieństwo wystąpienia i skutki niedoborów, o których mowa w ust. 1;
 - b) poziom istniejących zapasów utrzymywanych przez podmioty gospodarcze oraz rezerw strategicznych w całej Unii, jak również wszelkie informacje na temat bieżącej działalności podmiotów gospodarczych podejmowanej w celu zwiększenia zapasów;
 - c) koszty tworzenia i utrzymywania takich rezerw strategicznych.
5. Państwa członkowskie na bieżąco informują Komisję o aktualnym stanie swoich rezerw strategicznych. Po osiągnięciu przez państwo członkowskie celu indywidualnego, o którym mowa w ust. 4, państwo to informuje Komisję, czy dysponuje jakimkolwiek rezerwami danych towarów przewyższającymi wyznaczony cel. Państwo członkowskie, które nie zrealizowało celu indywidualnego w zakresie rezerw, wyjaśnia Komisji powody tej sytuacji. Komisja ułatwia współpracę między państwami członkowskimi, które już osiągnęły cele, a pozostałymi państwami członkowskimi.
6. Jeżeli rezerwy strategiczne danego państwa członkowskiego są stale znacząco niższe od poziomu wyznaczonego w celach indywidualnych, o których mowa w ust. 4, a podmioty gospodarcze na terytorium tego państwa nie są w stanie zrekompensować tego niedoboru, Komisja może, z własnej inicjatywy lub na wniosek 14 państw członkowskich, ocenić, czy istnieje potrzeba wprowadzenia dalszych środków w celu stworzenia strategicznych rezerw towarów o znaczeniu strategicznym wskazanych zgodnie z ust. 1.

Jeżeli po dokonaniu takiej oceny popartej obiektywnymi danymi Komisja ustali, że:

 - a) zapotrzebowanie na dany towar pozostało bez zmian lub wzrosło w porównaniu z sytuacją istniejącą w chwili, gdy cel, o którym mowa w ust. 4 został po raz pierwszy wyznaczony lub po raz ostatni zmieniony zgodnie z ust. 4,

- b) dostęp do danego towaru jest niezbędny do zapewnienia gotowości na wypadek sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku,
- c) dane państwo członkowskie nie przedstawiło wystarczających dowodów, aby wyjaśnić niezrealizowanie celu indywidualnego oraz
- d) istnieją wyjątkowe okoliczności, w obliczu których fakt niedopełnienia przez to państwo członkowskie – przy uwzględnieniu jego znaczenia dla danego łańcucha dostaw – obowiązku utworzenia takich rezerw strategicznych poważnie zagraża gotowości Unii w obliczu nadchodzącego zagrożenia sytuacją nadzwyczajną na jednolitym rynku,

Komisja może przyjąć akt wykonawczy nakładający na dane państwo członkowskie obowiązek utworzenia strategicznych rezerw przedmiotowych towarów w wyznaczonym terminie.

- 7. Działając na podstawie niniejszego artykułu, Komisja dąży do zapewnienia, aby tworzenie rezerw strategicznych nie powodowało nieproporcjonalnych obciążeń dla łańcuchów dostaw towarów wskazanych zgodnie z ust. 1 ani dla zdolności fiskalnej danego państwa członkowskiego.

Komisja w pełni uwzględnia wszelkie obawy dotyczące bezpieczeństwa narodowego wyrażane przez państwa członkowskie.

- 8. Akty wykonawcze, o których mowa w niniejszym artykule, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 42 ust. 2.

Część IV

Sytuacja nadzwyczajna na jednolitym rynku

TYTUŁ I

TRYB SYTUACJI NADZWYCZAJNEJ

Artykuł 13

Kryteria uruchomienia

1. Dokonując oceny powagi zakłóceń na potrzeby ustalenia, czy skutki kryzysu dla jednolitego rynku można uznać za sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku, Komisja, w oparciu o konkretne i wiarygodne dowody, bierze pod uwagę co najmniej następujące wskaźniki:
 - a) wskazanie, czy kryzys spowodował uruchomienie któregokolwiek z właściwych mechanizmów reagowania kryzysowego Rady, Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności lub mechanizmów utworzonych w unijnych ramach bezpieczeństwa zdrowotnego, w tym we wniosku dotyczącym rozporządzenia (UE) .../... w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz wniosku dotyczącym rozporządzenia Rady (UE) .../... w sprawie ram środków służących zapewnieniu zaopatrzenia w medyczne środki przeciwdziałania mające znaczenie w sytuacjach kryzysowych;
 - b) oszacowanie liczby podmiotów gospodarczych lub użytkowników, którzy na potrzeby dostarczania danych towarów lub świadczenia danych usług opierają się na zakłóconym sektorze lub zakłóconych sektorach jednolitego rynku;
 - c) znaczenie danych dóbr lub usług dla innych sektorów;
 - d) skutki pod względem stopnia i czasu trwania dla działalności gospodarczej i społecznej, środowiska i bezpieczeństwa publicznego;
 - e) potwierdzenie, że dotknięte zakłóceniami podmioty gospodarcze nie były w stanie w rozsądnym terminie zapewnić rozwiązania określonych aspektów kryzysu na zasadzie dobrowolności;
 - f) pozycję rynkową dotkniętych zakłóceniami podmiotów w danym sektorze lub danych sektorach;
 - g) obszar geograficzny, który jest lub może być dotknięty zakłóceniami, w tym wszelkie transgraniczne skutki dla funkcjonowania łańcuchów dostaw koniecznych do utrzymania niezbędnej działalności społecznej lub gospodarczej na jednolitym rynku;
 - h) znaczenie dotkniętych zakłóceniami podmiotów gospodarczych w kontekście utrzymywania wystarczającego poziomu dostaw towarów lub usług, biorąc pod uwagę dostępność alternatywnych sposobów dostawy tych towarów lub świadczenia tych usług oraz
 - i) brak zastępczych towarów, materiałów lub usług.

Artykuł 14 *Uruchomienie*

1. Tryb sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku można uruchomić bez wcześniejszego uruchomienia trybu podwyższonej czujności dotyczącej jednolitego rynku w odniesieniu do tych samych towarów lub usług. Jeżeli uprzednio uruchomiono tryb podwyższonej czujności, tryb sytuacji nadzwyczajnej może go zastąpić w całości lub w części.
2. Jeżeli Komisja, uwzględnivszy opinię przedstawioną przez grupę doradczą, uzna, że zaistniała sytuacja nadzwyczajna na jednolitym rynku, przedkłada Radzie wniosek w sprawie uruchomienia trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku.
3. Rada może uruchomić tryb sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku w drodze aktu wykonawczego Rady. W akcie wykonawczym wskazuje się okres obowiązywania tego trybu, który może wynosić maksymalnie sześć miesięcy.
4. Uruchomienie trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku w odniesieniu do określonych towarów i usług nie wyklucza uruchomienia lub dalszego stosowania trybu podwyższonej czujności oraz realizacji środków określonych w art. 11 i 12 w odniesieniu do tych samych towarów i usług.
5. Po uruchomieniu trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku Komisja bez zbędnej zwłoki przyjmuje w drodze aktu wykonawczego wykaz towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu. Wykaz może być zmieniany w drodze aktów wykonawczych.
6. Akt wykonawczy Komisji, o którym mowa w ust. 5, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 42 ust. 2. W przypadku konieczności uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby związanej ze skutkami kryzysu dla jednolitego rynku Komisja przyjmuje akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 42 ust. 3.

Artykuł 15 *Przedłużenie i odwołanie*

1. Jeżeli Komisja, uwzględnivszy opinię przedstawioną przez grupę doradczą, uzna, że niezbędne jest przedłużenie trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, przedkłada Radzie wniosek w sprawie przedłużenia trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku. Z zastrzeżeniem pilnych i wyjątkowych zmian okoliczności, Komisja dokłada wszelkich starań, aby przedłożyć taki wniosek nie później niż 30 dni przed upływem okresu, na który uruchomiono tryb sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku. Rada może w drodze aktu wykonawczego przedłużyć tryb sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku jednorazowo maksymalnie o sześć miesięcy.
2. Jeżeli grupa doradcza posiada konkretne i wiarygodne dowody wskazujące, że sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku należy odwołać, może w tym celu sporządzić opinię i przekazać ją Komisji. Jeżeli Komisja, uwzględnivszy opinię przedstawioną przez grupę doradczą, uzna, że sytuacja nadzwyczajna na jednolitym rynku już nie występuje, bez zbędnej zwłoki przekłada Radzie wniosek o odwołanie trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku.
3. Po odwołaniu trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku środki przyjęte zgodnie z art. 24–33 oraz zgodnie z procedurami nadzwyczajnymi wprowadzonymi we właściwych ramach prawnych Unii w drodze zmian przepisów sektorowych

dotyczących produktów, określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającym rozporządzenie (UE) 2016/424, rozporządzenie (UE) 2016/425, rozporządzenie (UE) 2016/426, rozporządzenie (UE) 2019/1009 i rozporządzenie (UE) nr 305/2011 oraz wprowadzającym procedury nadzwyczajne na potrzeby oceny zgodności, przyjęcia wspólnych specyfikacji oraz nadzoru rynku w kontekście sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, jak również w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2000/14/WE, 2006/42/WE, 2010/35/UE, 2013/29/UE, 2014/28/UE, 2014/29/UE, 2014/30/UE, 2014/31/UE, 2014/32/UE, 2014/33/UE, 2014/34/UE, 2014/35/UE, 2014/53/UE i 2014/68/UE w odniesieniu do procedur nadzwyczajnych na potrzeby oceny zgodności, przyjęcia wspólnych specyfikacji oraz nadzoru rynku w związku z sytuacją nadzwyczajną na jednolitym rynku przestają obowiązywać. Komisja przedkłada Radzie ocenę skuteczności środków przyjętych w celu zaradzenia sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku nie później niż trzy miesiące po wygaśnięciu tych środków na podstawie informacji zgromadzonych w ramach mechanizmu monitorowania przewidzianego w art. 11.

TYTUŁ II

SWOBODNY PRZEPLYW W SYTUACJI NADZWYCZAJNEJ NA JEDNOLITYM RYNKU

Rozdział I

Środki na rzecz przywrócenia i ułatwienia swobodnego przepływu

Artykuł 16

Wymogi ogólne dotyczące środków ograniczających swobodny przepływ wprowadzonych w celu zaradzenia sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku

1. Przyjmując i stosując krajowe środki w odpowiedzi na sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku oraz kryzys leżący u jej podstaw, państwa członkowskie zapewniają pełną zgodność swoich działań z Traktatem i prawem Unii, a w szczególności z wymogami określonymi w niniejszym artykule.
2. Wszelkie ograniczenia wprowadza się na czas określony i należy je odwołać, gdy tylko sytuacja na to pozwoli. Ponadto we wszelkich ograniczeniach należy uwzględnić sytuację regionów przygranicznych.
3. Wszelkie wymogi nakładane na obywateli i przedsiębiorstwa nie mogą tworzyć nadmiernego ani niepotrzebnego obciążenia administracyjnego.
4. Państwa członkowskie w sposób jasny i jednoznaczny informują obywateli, konsumentów, przedsiębiorstwa, pracowników i ich przedstawicieli o środkach, które wpływają na prawa swobodnego przepływu.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby wszystkie zainteresowane strony, w tym pracownicy i dostawcy usług, zostały poinformowane o środkach ograniczających swobodny przepływ towarów, usług i osób przed wejściem w życie tych środków. Państwa członkowskie zapewniają ciągły dialog z zainteresowanymi stronami, w tym komunikację z partnerami społecznymi i partnerami międzynarodowymi.

Artykuł 17

Zakazane ograniczenia praw swobodnego przepływu w trakcie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku

1. W trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku oraz przy reagowaniu na sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku państwa członkowskie powstrzymują się od wprowadzania następujących ograniczeń:
 - a) zakazów wywozu wewnątrzunijnego lub innych środków o równoważnym skutku w odniesieniu do towarów lub usług istotnych w kontekście kryzysu wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 14 ust. 5;
 - b) ograniczeń w wewnątrzunijnym wywozie towarów lub świadczeniu lub odbiorze usług bądź środków o skutku równoważnym, jeżeli ograniczenia te:
 - (i) zakłócają łańcuchy dostaw towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 14 ust. 5 lub
 - (ii) powodują lub zwiększają niedobory takich towarów i usług na jednolitym rynku;
 - c) dyskryminacji między państwami członkowskimi lub między obywatelami, w tym występującymi w roli dostawców usług lub pracowników, ze względu bezpośrednio na narodowość lub – w przypadku przedsiębiorstw – lokalizację siedziby statutowej, zarządu lub głównego miejsca prowadzenia działalności;
 - d) ograniczeń w swobodnym przepływie osób uczestniczących w produkcji towarów istotnych w kontekście kryzysu wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 14 ust. 5 oraz ich części lub w świadczeniu usług istotnych w kontekście kryzysu wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 14 ust. 5 bądź innych środków o równoważnym skutku, które:
 - (i) powodują niedobory siły roboczej niezbędnej na jednolitym rynku i tym samym zakłócają łańcuchy dostaw towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu bądź tworzą lub zwiększają niedobory takich towarów i usług na jednolitym rynku lub
 - (ii) są bezpośrednio dyskryminujące ze względu na narodowości danej osoby.
2. W trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku oraz przy reagowaniu na sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku państwa członkowskie powstrzymują się od wszelkich poniższych działań, chyba że takie działania są nieodłącznie związane z charakterem kryzysu:
 - a) stosowanie mniej restrykcyjnych przepisów w odniesieniu do towarów pochodzących z sąsiadującego państwa członkowskiego, jakiegokolwiek innego państwa członkowskiego lub grupy państw członkowskich w porównaniu z towarami pochodzącymi z innych państw członkowskich;
 - b) wybiórcze odmawianie wprowadzenia na swoje terytorium towarów pochodzących z określonych innych państw członkowskich;
 - c) wprowadzanie ograniczeń w funkcjonowaniu transportu towarowego.

3. W trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku oraz przy reagowaniu na sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku państwa członkowskie powstrzymują się od wszelkich poniższych działań, chyba że takie działania są nieodłącznie związane z charakterem kryzysu/sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku:
 - a) zakaz świadczenia określonych rodzajów usług lub sposobów świadczenia usług;
 - b) blokowanie przepływu pasażerów.
4. W trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku oraz przy reagowaniu na sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku państwa członkowskie powstrzymują się od następujących działań:
 - a) stosowanie mniej restrykcyjnych przepisów w odniesieniu do podróży do/z jednego państwa członkowskiego z/do innego państwa członkowskiego lub grupy państw członkowskich w porównaniu z podróżą do/z innych państw członkowskich chyba że takie działania są nieodłącznie związane z charakterem kryzysu/sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku;
 - b) odmawianie beneficjentom prawa do swobodnego przemieszczania się na podstawie prawa Unii, prawa do wjazdu na terytorium państwa członkowskiego, którego są oni obywatelami lub w którym zamieszkują, prawa do wyjazdu z terytorium państw członkowskich w celu podróży do państwa członkowskiego, którego są oni obywatelami lub w którym zamieszkują, lub prawa do przejazdu przez państwo członkowskie w celu dotarcia do państwa członkowskiego, którego są oni obywatelami lub w którym zamieszkują;
 - c) zakaz podróży służbowych związanych z badaniami i rozwojem, produkcją towarów istotnych w kontekście kryzysu wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 14 ust. 5 lub wprowadzaniem ich do obrotu bądź powiązanymi kontrolami;
 - d) wprowadzanie zakazów podróży, w tym podróży z ważnych powodów rodzinnych, które to zakazy nie są właściwe do osiągnięcia jakiegokolwiek uzasadnionego interesu publicznego, który rzekomo ma zostać osiągnięty przy użyciu takich środków, lub w sposób oczywisty wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu;
 - e) nakładanie ograniczeń na pracowników i dostawców usług oraz ich przedstawicieli, chyba że takie działanie jest nieodłącznie związane z charakterem kryzysu/sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku oraz nie wykracza w sposób oczywisty poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
5. Jeżeli zgodnie z art. 14 uruchomiono sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku, a kryzys w państwie członkowskim nie wpływa na działalność wykonywaną przez dostawców usług, przedstawicieli przedsiębiorstw oraz pracowników, zaś mimo kryzysu można bezpiecznie podróżować, dane państwo członkowskie nie powinno nakładać na takie kategorie osób z innych państw członkowskich ograniczeń związanych z podróżą, które pozbawiłyby te osoby dostępu do ich miejsca prowadzenia działalności lub miejsca pracy.
6. Jeżeli zgodnie z art. 14 uruchomiono sytuację nadzwyczajną na jednolitym rynku, a wyjątkowe okoliczności wynikające z kryzysu sprawiają, że nie wszyscy dostawcy usług, przedstawiciele przedsiębiorstw i pracownicy z innych państw członkowskich

mogą podróżować i mają swobodny dostęp do swojego miejsca prowadzenia działalności lub miejsca pracy, choć podróże nadal są możliwe, państwa członkowskie nie mogą nakładać ograniczeń związanych z podróżą na:

- a) dostawców usług, którzy świadczą usługi istotne w kontekście kryzysu wymienione w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 14 ust. 5, lub przedstawicieli przedsiębiorstw lub pracowników, którzy uczestniczą w produkcji towarów istotnych w kontekście kryzysu lub świadczeniu usług istotnych w kontekście kryzysu wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 14 ust. 5 w celu umożliwienia im dostępu do ich miejsca prowadzenia działalności, jeśli działalność w przedmiotowym sektorze nadal jest dozwolona w danym państwie członkowskim;
- b) pracowników służby ochrony ludności, tak aby umożliwić im swobodny dostęp do ich miejsca prowadzenia działalności, z uwzględnieniem ich sprzętu, w dowolnym państwie członkowskim.

7. Stosując środki, o których mowa w niniejszym przepisie, państwa członkowskie zapewniają pełną zgodność z Traktatami oraz prawem Unii. Żadnego elementu niniejszego przepisu nie należy traktować jako zatwierdzenia ani uzasadnienia ograniczeń w swobodnym przepływie, które są sprzeczne z Traktatami lub innymi przepisami prawa Unii.

Artykuł 18 *Środki wspierające*

1. W trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku Komisja może, w drodze aktów wykonawczych, przewidzieć środki wspierające w celu wzmocnienia swobodnego przepływu osób, o którym mowa w art. 17 ust. 6 i 7. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 422 ust. 2. W przypadku należycie uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby związanej ze skutkami kryzysu dla jednolitego rynku Komisja przyjmuje akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 42 ust. 3.
2. W trybie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, w przypadku gdy Komisja ustali, że państwa członkowskie wprowadziły wzory dokumentów poświadczających, że dana osoba fizyczna lub dany podmiot gospodarczy jest dostawcą usług świadczącym usługi istotne w kontekście kryzysu, przedstawicielem przedsiębiorstwa lub pracownikiem uczestniczącym w produkcji towarów istotnych w kontekście kryzysu lub świadczeniu usług istotnych w kontekście kryzysu bądź pracownikiem służby ochrony ludności, oraz uzna, że korzystanie z różnych wzorów przez poszczególne państwa członkowskie stanowi przeszkodę w swobodnym przepływie w trakcie sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, Komisja może, jeśli uzna to za niezbędne w celu wsparcia swobodnego przepływu takich kategorii osób i ich sprzętu w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, wydawać w drodze aktów wykonawczych wzory dokumentów poświadczających, że osoby te spełniają istotne kryteria stosowania art. 17 ust. 6 we wszystkich państwach członkowskich.
3. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 1 i 2, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 42 ust. 2. W przypadku należycie uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby związanej ze skutkami kryzysu dla jednolitego rynku Komisja przyjmuje akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 42 ust. 3.

Rozdział II

Przejrzystość i wsparcie administracyjne

Artykuł 19 *Zgłoszenia*

1. W sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku państwa członkowskie zgłaszają Komisji wszelkie projekty istotnych w kontekście kryzysu środków ograniczających swobodny przepływ towarów i swobodę świadczenia usług, a także istotnych w kontekście kryzysu ograniczeń w swobodnym przepływie osób, w tym pracowników, wraz z uzasadnieniem tych środków.

Takie zgłoszenie nie stoi na przeszkodzie, aby państwa członkowskie przyjęły dane środki w przypadku, gdy konieczne jest natychmiastowe działanie ze względów spowodowanych przez poważne i nieprzewidziane okoliczności. Państwa członkowskie niezwłocznie zgłaszają przyjęty środek wraz z uzasadnieniem potrzeby jego natychmiastowego przyjęcia.
2. Państwa członkowskie przedstawiają Komisji oświadczenie zawierające powody, dla których wprowadzenie takiego środka jest uzasadnione i proporcjonalne, jeżeli powodów tych nie ujęto wyraźnie w zgłoszonym środku. Państwa członkowskie przekazują Komisji pełny tekst krajowych przepisów ustawowych lub wykonawczych, które zawierają dany środek lub zostały przez niego zmienione.
3. Na potrzeby zgłoszeń przewidzianych w niniejszym artykule państwa członkowskie korzystają z systemu informacyjnego ustanowionego do celów zgłoszeń na mocy dyrektywy (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady⁵⁰.
4. Komisja niezwłocznie powiadamia pozostałe państwa członkowskie o zgłoszonych środkach i jednocześnie przekazuje informacje na temat tych środków grupie doradczej.
5. Jeżeli grupa doradcza postanowi wydać opinię w sprawie zgłoszonego środka, czyni to w terminie czterech dni roboczych od daty otrzymania przez Komisję zgłoszenia dotyczącego tego środka.
6. Komisja zapewnia, aby obywatele i przedsiębiorstwa byli informowani o zgłoszonych środkach, chyba że państwa członkowskie zwrócą się o zachowanie poufności tych środków lub Komisja uzna, że ujawnienie tych środków mogłoby mieć wpływ na bezpieczeństwo i porządek publiczny Unii Europejskiej lub jej państw członkowskich, a także zapewnia, aby obywatele i przedsiębiorstwa byli informowani o decyzjach i uwagach państw członkowskich przyjętych zgodnie z niniejszym artykułem.
7. Państwa członkowskie odraczają przyjęcie zgłoszonego projektu środka o 10 dni od daty otrzymania przez Komisję zgłoszenia, o którym mowa w niniejszym artykule.
8. W terminie 10 dni od daty otrzymania zgłoszenia Komisja bada zgodność każdego projektu środka lub przyjętego środka z prawem Unii, w tym z art. 16 i 17 niniejszego rozporządzenia, a także z zasadami proporcjonalności i niedyskryminacji, i może przedstawić uwagi na temat zgłoszonego środka, jeżeli istnieją całkowicie oczywiste i poważne podstawy, by sądzić, że środek ten nie jest zgodny z prawem Unii. Zgłaszające państwo członkowskie uwzględnia takie uwagi.

⁵⁰ Dz.U. L 241 z 17.9.2015, s. 1.

W wyjątkowych okolicznościach, w szczególności w celu uzyskania opinii naukowych, dowodów lub technicznej wiedzy fachowej w kontekście zmieniającej się sytuacji, Komisja może przedłużyć ten termin 10 dni. Komisja przedstawia powody uzasadniające takie przedłużenie, wyznacza nowy termin i niezwłocznie informuje państwa członkowskie o nowym terminie i powodach przedłużenia.

9. Państwa członkowskie również mogą przedstawić uwagi państwu członkowskiemu, które zgłosiło środek; państwo to uwzględnia takie uwagi.
10. Zgłaszające państwo członkowskie powiadamia Komisję o środkach, które zamierza przyjąć w celu zastosowania się do uwag przekazanych zgodnie z ust. 8, w terminie 10 dni od ich otrzymania.
11. Jeżeli Komisja stwierdzi, że środki, o których powiadomiło zgłaszające państwo członkowskie, nadal nie są zgodne z prawem Unii, może w terminie 30 dni od tego powiadomienia wydać decyzję zobowiązującą to państwo członkowskie do powstrzymania się od przyjęcia zgłoszonego projektu środka. Zgłaszające państwo członkowskie niezwłocznie przekazuje Komisji przyjęty tekst zgłoszonego projektu środka.
12. Jeżeli Komisja stwierdzi, że już przyjęty środek, który jej zgłoszono, jest niezgodny z prawem Unii, może w terminie 30 dni od tego zgłoszenia wydać decyzję zobowiązującą państwo członkowskie do jego zniesienia. W przypadku zmiany zgłoszonego przyjętego środka zgłaszające państwo członkowskie niezwłocznie przekazuje tekst zmienionego środka.
13. Komisja może wyjątkowo przedłużyć termin 30 dni, o którym mowa w ust. 11 i 12, w celu uwzględnienia zmiany okoliczności, w szczególności w celu uzyskania opinii naukowych, dowodów lub technicznej wiedzy fachowej w kontekście zmieniającej się sytuacji. Komisja przedstawia powody uzasadniające takie przedłużenie oraz wyznacza nowy termin i niezwłocznie informuje państwa członkowskie o nowym terminie i powodach przedłużenia.
14. Decyzje Komisji, o których mowa w ust. 11 i 12, opierają się na dostępnych informacjach i mogą zostać wydane, jeżeli istnieją całkowicie oczywiste i poważne podstawy, by sądzić, że zgłoszone środki nie są zgodne z prawem Unii, w tym z art. 16 lub 17 niniejszego rozporządzenia, zasadą proporcjonalności lub zasadą niedyskryminacji. Przyjęcie tych decyzji pozostaje bez uszczerbku dla możliwości przyjęcia przez Komisję środków na późniejszym etapie, w tym wszczęcia postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego na podstawie art. 258 TFUE.
15. Informacje dostarczone na podstawie niniejszego artykułu nie są traktowane jako poufne, z wyjątkiem gdy wyraźnie tego żąda zgłaszające państwo członkowskie. Każde takie żądanie musi dotyczyć projektu środków i być uzasadnione.
16. Komisja publikuje tekst środków przyjętych przez państwa członkowskie w kontekście sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, które to środki ograniczają swobodny przepływ towarów, usług i osób, w tym pracowników, i zostały jej przekazane w drodze zgłoszeń, o których mowa w niniejszym artykule, a także za pośrednictwem innych źródeł. Tekst środków jest publikowany za pośrednictwem platformy elektronicznej zarządzanej przez Komisję w terminie jednego dnia roboczego od jego otrzymania.

Artykuł 20
Związek z innymi mechanizmami zgłaszania

1. W przypadku gdy państwo członkowskie jest zobowiązane do zgłoszenia środka na podstawie art. 19 niniejszego rozporządzenia i art. 5 ust. 1 dyrektywy (UE) 2015/1535⁵¹, uznaje się, że zgłoszenie dokonane na podstawie niniejszego rozporządzenia stanowi również wypełnienie obowiązku zgłoszenia określonego w art. 5 ust. 1 dyrektywy (UE) 2015/1535.
2. W przypadku gdy państwo członkowskie jest zobowiązane do zgłoszenia środka na podstawie art. 19 niniejszego rozporządzenia i art. 15 ust. 7 lub art. 39 ust. 5 dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁵², uznaje się, że zgłoszenie dokonane na podstawie niniejszego rozporządzenia stanowi również wypełnienie obowiązku powiadomienia określonego w dyrektywie 2006/123/WE. Podobnie decyzje Komisji, o których mowa w art. 19 ust. 11 i 12 niniejszego rozporządzenia, uznaje się za decyzje podjęte na podstawie art. 15 ust. 7 dyrektywy 2006/123/WE do celów tej dyrektywy.
3. W przypadku gdy państwo członkowskie jest zobowiązane do zgłoszenia środka na podstawie art. 19 niniejszego rozporządzenia oraz do poinformowania Komisji zgodnie z art. 59 ust. 5 dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁵³, uznaje się, że zgłoszenie to stanowi również wypełnienie obowiązku przedstawienia informacji określonego w art. 59 ust. 5 dyrektywy 2005/36/WE.

Artykuł 21
Pojedyncze punkty kontaktowe w państwach członkowskich

1. Państwa członkowskie prowadzą krajowe pojedyncze punkty kontaktowe, które udzielają obywatelom, konsumentom, podmiotom gospodarczym, pracownikom i ich przedstawicielom następującej pomocy:
 - a) pomocy w żądaniu udzielenia i uzyskiwaniu informacji na temat krajowych ograniczeń swobodnego przepływu towarów, usług, osób i pracowników, które to ograniczenia są związane z uruchomioną sytuacją nadzwyczajną na jednolitym rynku;
 - b) pomocy w przeprowadzaniu wszelkich procedur i formalności kryzysowych na szczeblu krajowym, które wprowadzono w związku z uruchomioną sytuacją nadzwyczajną na jednolitym rynku.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby obywatele, konsumenci, podmioty gospodarcze i pracownicy oraz ich przedstawiciele mieli możliwość otrzymywania, na żądanie i za pośrednictwem odpowiednich pojedynczych punktów kontaktowych, informacji od właściwych organów na temat sposobu, w jaki ogólnie interpretuje i stosuje się odpowiednie krajowe środki reagowania w sytuacjach kryzysowych są. W stosownych przypadkach informacje takie obejmują przewodnik z wyjaśnieniami krok po kroku. Informacje muszą być przekazywane jasnym, zrozumiałym i przystępnym językiem. Muszą być łatwo dostępne na odległość i drogą elektroniczną oraz aktualizowane.

⁵¹ Dz.U. L 241 z 17.9.2015, s. 1.

⁵² Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36.

⁵³ Dz.U. L 255 z 30.9.2005, s. 22.

Artykuł 22
Pojedynczy punkt kontaktowy na szczeblu Unii

1. Komisja ustanawia i prowadzi pojedynczy punkt kontaktowy na szczeblu Unii.
2. Pojedynczy punkt kontaktowy na szczeblu Unii udziela obywatelom, konsumentom, podmiotom gospodarczym, pracownikom i ich przedstawicielom następującej pomocy:
 - a) pomocy w żądaniu udzielenia i uzyskiwaniu informacji na temat środków reagowania w sytuacjach kryzysowych na szczeblu Unii, które to środki są istotne dla uruchomionej sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku lub mają wpływ na korzystanie ze swobodnego przepływu towarów, usług, osób i pracowników;
 - b) pomocy w przeprowadzaniu wszelkich procedur kryzysowych i formalności, które wprowadzono na szczeblu Unii w związku z uruchomioną sytuacją nadzwyczajną na jednolitym rynku;
 - c) sporządzanie wykazu wszystkich krajowych środków kryzysowych i krajowych punktów kontaktowych.

TYTUŁ III

ŚRODKI REAGOWANIA W SYTUACJI NADZWYCZAJNEJ NA JEDNOLITYM RYNKU

Rozdział I

Ukierunkowane wnioski o udzielenie informacji oraz dostępność towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu

Artykuł 23
Wymóg podwójnego uruchamiania

1. Komisja może przyjmować wiążące środki ujęte w niniejszym rozdziale w drodze aktów wykonawczych zgodnie z art. 24 ust. 2, art. 26 akapit pierwszy i art. 27 ust. 2 wyłącznie po uruchomieniu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku w drodze aktu wykonawczego Rady zgodnie z art. 14.
2. Akt wykonawczy wprowadzający środek ujęty w niniejszym rozdziale musi zawierać jasny i szczegółowy wykaz towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu, do których taki środek ma zastosowanie. Środek ten ma zastosowanie wyłącznie przez czas obowiązywania trybu sytuacji nadzwyczajnej.

Artykuł 24
Wnioski o udzielenie informacji skierowane do podmiotów gospodarczych

1. W przypadku wystąpienia poważnych niedoborów związanych z kryzysem lub bezpośredniego zagrożenia takimi niedoborami Komisja może zwrócić się do organizacji reprezentujących lub podmiotów gospodarczych w łańcuchach dostaw istotnych w kontekście kryzysu o dobrowolne przekazanie Komisji w określonym terminie szczegółowych informacji na temat zdolności produkcyjnych oraz ewentualnych istniejących zapasów towarów istotnych w kontekście kryzysu i komponentów takich towarów w unijnych zakładach produkcyjnych i zakładach państw trzecich, które dana organizacja lub dany podmiot prowadzi, z których

zamawia dostawy lub w których się zaopatruje, a także informacji na temat wszelkich istotnych zakłóceń w łańcuchu dostaw w określonym terminie.

2. Jeżeli adresaci nie przekażą informacji, o które wystąpiono zgodnie z ust. 1, w wyznaczonym terminie i nie przedstawią przekonującego uzasadnienia tego zaniechania, Komisja może – w drodze aktu wykonawczego – zażądać od nich przekazania tych informacji, wskazując w akcie wykonawczym, dlaczego ich przekazanie jest proporcjonalne i konieczne, oraz określając towary i usługi istotne w kontekście kryzysu i adresatów, których dotyczy wnioski o udzielenie informacji, a także żądane informacje, dostarczając w razie potrzeby wykaz pytań, które mogą być skierowane do podmiotów gospodarczych.
3. Wnioski o udzielenie informacji, o których mowa w ust. 1, mogą dotyczyć:
 - a) ukierunkowanych informacji przekazywanych Komisji na temat zdolności produkcyjnych oraz ewentualnych istniejących zapasów towarów istotnych w kontekście kryzysu i komponentów takich towarów w zakładach produkcyjnych znajdujących się w Unii i zakładach produkcyjnych znajdujących się w państwach trzecich, które to zakłady organizacja lub podmiot, o których mowa w ust. 1, prowadzi, z których zamawia dostawy lub w których się zaopatruje, przy pełnym poszanowaniu tajemnicy przedsiębiorstwa i tajemnicy handlowej oraz z zobowiązaniem organizacji lub podmiotu do przekazania Komisji harmonogramu oczekiwanej wielkości produkcji na kolejne trzy miesiące w odniesieniu do zakładu produkcyjnego znajdującego się w Unii, a także informacji na temat wszelkich istotnych zakłóceń w łańcuchu dostaw;
 - b) innych informacji niezbędnych do oceny charakteru lub skali danego zakłócenia lub niedoboru w łańcuchu dostaw.
4. Po uruchomieniu w drodze aktu wykonawczego wniosków o obowiązkowe udzielenie informacji skierowanych do podmiotów gospodarczych Komisja kieruje formalną decyzję do każdej z organizacji reprezentujących lub każdego z podmiotów gospodarczych w łańcuchach dostaw istotnych w kontekście kryzysu, które to organizacje lub podmioty wskazano w akcie wykonawczym, i zwraca się do nich o przekazanie informacji określonych w akcie wykonawczym. Komisja opiera się w miarę możliwości na odpowiednich i dostępnych wykazach danych kontaktowych podmiotów gospodarczych działających w wybranych łańcuchach dostaw towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu, sporządzonych przez państwa członkowskie. Komisja może uzyskać niezbędne informacje na temat odpowiednich podmiotów gospodarczych od państw członkowskich.
5. Decyzje Komisji zawierające indywidualne wnioski o udzielenie informacji zawierają odniesienie do aktu wykonawczego, o którym mowa w ust. 2, będącego ich podstawą oraz do sytuacji poważnych niedoborów związanych z kryzysem lub bezpośredniego zagrożenia takimi niedoborami, która doprowadziła do wystąpienia z takimi wnioskami. Wszelkie wnioski o udzielenie informacji muszą być należycie uzasadnione i proporcjonalne pod względem ilości, charakteru i szczegółowości danych, a także częstotliwości dostępu do żądanych danych oraz muszą być niezbędne do zarządzania sytuacją nadzwyczajną lub do opracowania odpowiednich statystyk publicznych. We wniosku określa się rozsądny termin, w którym należy udzielić informacji. Przy określaniu tego terminu uwzględnia się wysiłek, jakiego wymaga zgromadzenie i udostępnienie danych przez podmiot gospodarczy lub organizację reprezentującą. Formalna decyzja musi zawierać również zabezpieczenia

na potrzeby ochrony danych zgodnie z art. 39 niniejszego rozporządzenia, zabezpieczenia dotyczące nieujawniania szczególnie chronionych informacji handlowych zawartych w odpowiedzi zgodnie z art. 25 oraz informacje na temat możliwości zakwestionowania tej decyzji przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z odpowiednim prawem Unii, a także informacje na temat grzywien przewidzianych w art. 28 za niedopełnienie obowiązku przekazania informacji oraz termin udzielenia odpowiedzi.

6. Właściciele podmiotów gospodarczych lub ich przedstawiciele oraz, w przypadku osób prawnych, spółek, firm lub stowarzyszeń nieposiadających osobowości prawnej – osoby upoważnione do ich reprezentowania z mocy prawa lub statutu mogą przedłożyć żądane informacje w imieniu danego podmiotu gospodarczego lub stowarzyszenia podmiotów gospodarczych. Każdy podmiot gospodarczy lub każde stowarzyszenie podmiotów gospodarczych dostarcza żądane informacje indywidualnie, zgodnie z unijnymi regułami konkurencji regulującymi wymianę informacji. Prawnicy należycie upoważnieni do działania mogą przedłożyć informacje w imieniu swoich klientów. Ci ostatni pozostają w pełni odpowiedzialni, jeżeli przedłożone informacje są nieprawdziwe, niekompletne lub wprowadzają w błąd.
7. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ma nieograniczone prawo orzekania w sprawie decyzji, w drodze których Komisja skierowała do podmiotu gospodarczego wnioski o obowiązkowe udzielenie informacji.
8. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 2, przyjmuje się zgodnie z procedurą komitetową, o której mowa w art. 42 ust. 2. W przypadku należycie uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby związanej ze skutkami kryzysu dla jednolitego rynku Komisja przyjmuje akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 42 ust. 3.

Artykuł 25

Poufność i przetwarzanie informacji

1. Informacje otrzymane w wyniku stosowania niniejszego rozporządzenia są wykorzystywane wyłącznie do celu, w którym o nie wystąpiono.
2. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa i tajemnicy handlowej oraz innych szczególnie chronionych i poufnych informacji otrzymanych i wygenerowanych w wyniku stosowania niniejszego rozporządzenia, w tym w odniesieniu do zaleceń i środków, które należy zastosować, zgodnie z prawem Unii i odpowiednimi przepisami prawa krajowego.
3. Państwa członkowskie i Komisja zapewniają, by klauzule tajności informacji niejawnych dostarczanych lub wymienianych na podstawie niniejszego rozporządzenia nie były obniżane ani znoszone bez uprzedniej pisemnej zgody wytwórcy.
4. Komisja może przedstawić grupie doradczej, o której mowa w art. 4, informacje zbiorcze oparte na wszelkich informacjach zgromadzonych na podstawie art. 24.
5. Komisja nie udostępnia żadnych informacji w sposób, który może prowadzić do identyfikacji indywidualnego podmiotu gospodarczego, jeśli udostępnienie informacji skutkuje potencjalną szkodą handlową lub nadszarpnięciem reputacji tego podmiotu lub ujawnieniem jakiegokolwiek tajemnicy przedsiębiorstwa.

Artykuł 26

Ukierunkowane zmiany zharmonizowanego prawodawstwa dotyczącego produktów

W przypadku gdy tryb sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku uruchomiono w drodze aktu wykonawczego Rady przyjętego na podstawie art. 14 i występuje niedobór towarów istotnych w kontekście kryzysu, Komisja może uruchomić – w drodze aktów wykonawczych – procedury nadzwyczajne przewidziane w unijnych ramach prawnych zmienionych [rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającym rozporządzenie (UE) 2016/424, rozporządzenie (UE) 2016/425, rozporządzenie (UE) 2016/426, rozporządzenie (UE) 2019/1009 i rozporządzenie (UE) nr 305/2011 oraz wprowadzającym procedury nadzwyczajne na potrzeby oceny zgodności, przyjęcia wspólnych specyfikacji oraz nadzoru rynku w kontekście sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku], jak również [w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywy 2000/14/WE, 2006/42/WE, 2010/35/UE, 2013/29/UE, 2014/28/UE, 2014/29/UE, 2014/30/UE, 2014/31/UE, 2014/32/UE, 2014/33/UE, 2014/34/UE, 2014/35/UE, 2014/53/UE i 2014/68/UE w odniesieniu do procedur nadzwyczajnych na potrzeby oceny zgodności, przyjęcia wspólnych specyfikacji oraz nadzoru rynku w związku z sytuacją nadzwyczajną na jednolitym rynku] w odniesieniu do towarów istotnych w kontekście kryzysu, wskazując, których towarów istotnych w kontekście kryzysu i procedur nadzwyczajnych dotyczy uruchomienie, powody takiego uruchomienia i jego proporcjonalności oraz czas obowiązywania uruchomionych procedur.

Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 42 ust. 2. W przypadku należycie uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby związanej ze skutkami kryzysu dla jednolitego rynku Komisja przyjmuje akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 42 ust. 3.

Artykuł 27

Zamówienia priorytetowe

1. Komisja może zwrócić się do co najmniej jednego podmiotu gospodarczego działającego w łańcuchach dostaw istotnych w kontekście kryzysu mającego siedzibę w Unii o przyjęcie i priorytetowe traktowanie określonych zamówień na produkcję lub dostawę towarów istotnych w kontekście kryzysu („zamówienie priorytetowe”).
2. Jeżeli podmiot gospodarczy nie przyjmuje zamówień priorytetowych i nie traktuje ich priorytetowo, Komisja może, z własnej inicjatywy lub na wniosek 14 państw członkowskich, ocenić konieczność i proporcjonalność stosowania zamówień priorytetowych w takich przypadkach. Komisja zapewnia danemu podmiotowi gospodarczemu, jak również wszelkim stronom, których w sposób oczywisty dotyczy potencjalne zamówienie priorytetowe, możliwość przedstawienia stanowiska w rozsądnym terminie określonym przez Komisję w świetle okoliczności danej sprawy. W wyjątkowych okolicznościach po przeprowadzeniu takiej oceny Komisja może przyjąć akt wykonawczy skierowany do danego podmiotu gospodarczego, zobowiązujący go do przyjęcia zamówień priorytetowych określonych w tym akcie wykonawczym i traktowania ich priorytetowo albo do wyjaśnienia, dlaczego nie jest to możliwe ani właściwe w przypadku tego podmiotu. Decyzja Komisji opiera się na obiektywnych danych wskazujących, że takie priorytetowe traktowanie jest konieczne do zapewnienia utrzymania niezbędnej działalności społecznej lub gospodarczej na jednolitym rynku.
3. W przypadku gdy podmiot gospodarczy, do którego skierowana jest decyzja, o której mowa w ust. 2, akceptuje wymóg przyjęcia zamówień określonych w decyzji i traktowania ich priorytetowo, zobowiązanie to ma pierwszeństwo przed

jakimkolwiek zobowiązaniem do wykonania świadczenia na podstawie prawa prywatnego lub publicznego.

4. W przypadku gdy podmiot gospodarczy, do którego skierowana jest decyzja, o której mowa w ust. 2, odmawia zaakceptowania wymogu przyjęcia zamówień określonych w decyzji i traktowania ich priorytetowo, w terminie 10 dni od zgłoszenia decyzji przekazuje Komisji uzasadnione wyjaśnienie zawierające należyte uzasadnione powody, dla których zastosowanie się do tego wymogu nie jest możliwe ani właściwe w świetle celów tego przepisu. Przyczyny takie obejmują niezdolność podmiotu do realizacji zamówienia priorytetowego ze względu na niewystarczającą zdolność produkcyjną lub poważne ryzyko, że przyjęcie zamówienia pociągnęłoby za sobą szczególne trudności lub obciążenie gospodarcze dla podmiotu, lub inne względy o porównywalnej wadze.

Komisja może publicznie udostępnić takie uzasadnione wyjaśnienie lub jego część z należytych uwzględnieniem tajemnicy przedsiębiorstwa.

5. W przypadku gdy podmiot gospodarczy mający siedzibę w Unii jest objęty środkiem państwa trzeciego, który obejmuje zamówienie priorytetowe, informuje o tym Komisję.
6. Komisja podejmuje decyzję, o której mowa w ust. 2, zgodnie z mającym zastosowanie prawem Unii, w tym z zasadami konieczności i proporcjonalności oraz z zobowiązaniami Unii wynikającymi z prawa międzynarodowego. W decyzji uwzględnia się w szczególności uzasadnione interesy danego podmiotu gospodarczego oraz wszelkie dostępne informacje dotyczące kosztów i wysiłku wiążących się z jakąkolwiek zmianą kolejności produkcji. W decyzji określa się podstawę prawną jej przyjęcia, terminy, w których zamówienie priorytetowe ma zostać zrealizowane, oraz, w stosownych przypadkach, produkt i jego ilość. W decyzji określa się grzywny przewidziane w art. 28 za niezastosowanie się do niej. Zamówienie priorytetowe składa się po uczciwej i rozsądnej cenie.
7. W przypadku gdy podmiot gospodarczy przyjmuje zamówienie priorytetowe i traktuje je priorytetowo, nie ponosi on odpowiedzialności za jakiegokolwiek naruszenie zobowiązań umownych regulowanych prawem państwa członkowskiego, jeśli to naruszenie jest konieczne do realizacji tego zamówienia. Odpowiedzialność jest wyłączona tylko w zakresie, w jakim naruszenie zobowiązań umownych jest niezbędne do realizacji priorytetowego zamówienia.
8. Akty wykonawcze, o których mowa w ust. 2, przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 42 ust. 2. W przypadku potrzeby uzasadnionej szczególnie pilnej potrzeby związanej ze skutkami kryzysu dla jednolitego rynku Komisja przyjmuje akty wykonawcze mające natychmiastowe zastosowanie zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 42 ust. 3.

Artykuł 28

Grzywny nakładane na podmioty gospodarcze za niedopełnienie obowiązku udzielenia odpowiedzi na wnioski o obowiązkowe udzielenie informacji lub niezrealizowanie zamówień priorytetowych

1. Komisja może, w drodze decyzji, jeżeli uzna to za konieczne i proporcjonalne, nakładać grzywny:
 - a) w przypadku gdy w odpowiedzi na wniosek złożony na podstawie art. 24 organizacja reprezentująca podmioty gospodarcze lub podmiot gospodarczy

- umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa dostarczy nieprawidłowe, niekompletne lub wprowadzające w błąd informacje lub nie dostarczy tych informacji w wyznaczonym terminie;
- b) w przypadku gdy podmiot gospodarczy umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa nie dopełni obowiązku poinformowania Komisji o swoim zobowiązaniu wobec państwa trzeciego zgodnie z art. 27 lub nie wyjaśni, dlaczego nie przyjął zamówienia priorytetowego;
 - c) w przypadku gdy podmiot gospodarczy umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa nie dopełni zaakceptowanego przez siebie obowiązku priorytetowego traktowania określonych zamówień na towary istotne w kontekście kryzysu („zamówienie priorytetowe”) zgodnie z art. 27.
2. Grzywny nakładane w przypadkach, o których mowa w ust. 1 lit. a) i b), nie mogą przekraczać kwoty 200 000 EUR.
 3. Grzywny nakładane w przypadkach, o których mowa w ust. 1 lit. c), nie mogą przekraczać 1 % średniego dziennego obrotu uzyskanego w poprzednim roku obrotowym za każdy dzień roboczy niedopełniania obowiązku przewidzianego w art. 27 (zamówienia priorytetowe) liczony od dnia określonego w decyzji, przy czym grzywny nie mogą przekraczać 1 % całkowitego obrotu w poprzednim roku obrotowym.
 4. Przy ustalaniu kwoty grzywny uwzględnia się wielkość i zasoby gospodarcze danego podmiotu gospodarczego, charakter, wagę i czas trwania naruszenia, z należyтым uwzględnieniem zasad proporcjonalności i adekwatności.
 5. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ma nieograniczone prawo orzekania w sprawie decyzji, w drodze których Komisja nałożyła grzywnę. Może on uchylić, obniżyć lub podwyższyć nałożoną grzywnę.

Artykuł 29

Termin przedawnienia dotyczący nakładania grzywien

1. Uprawnienia Komisji do nakładania grzywien zgodnie z art. 30 podlegają następującym terminom przedawnienia:
 - a) dwa lata w przypadku naruszeń przepisów dotyczących wniosków o udzielenie informacji na podstawie art. 24;
 - b) trzy lata w przypadku naruszeń przepisów dotyczących obowiązku priorytetowego traktowania produkcji towarów istotnych w kontekście kryzysu na podstawie art. 26 ust. 2.
2. Bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym Komisja dowiedziała się o naruszeniu. W przypadku ciągłych lub powtarzających się naruszeń bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się jednak od dnia zaprzestania naruszenia.
3. Wszelkie działania podjęte przez Komisję lub właściwe organy państw członkowskich w celu zapewnienia zgodności z przepisami niniejszego rozporządzenia przerywają bieg terminu przedawnienia.
4. Przerwanie biegu terminu przedawnienia ma zastosowanie do wszystkich stron ponoszących odpowiedzialność za udział w naruszeniu.
5. Każde przerwanie terminu przedawnienia powoduje, że termin ten zaczyna biec od początku. Termin przedawnienia upływa jednak najpóźniej w dniu, w którym upływa

okres odpowiadający podwójnemu terminowi przedawnienia, a Komisja nie nałożyła grzywny. Termin ten przedłuża się o okres, na który bieg terminu przedawnienia został zawieszony w związku z tym, że decyzja Komisji jest przedmiotem postępowania toczącego się przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Artykuł 30

Terminy przedawnienia dotyczące egzekwowania grzywien

1. Uprawnienia Komisji do wykonania decyzji wydanych na podstawie art. 28 podlegają terminowi przedawnienia wynoszącemu pięć lat.
2. Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się w dniu, w którym decyzja stała się ostateczna.
3. Bieg terminu przedawnienia dotyczącego egzekwowania grzywien przerywa:
 - a) powiadomienie o decyzji o zmianie pierwotnej kwoty grzywny lub o odrzuceniu wniosku o taką zmianę;
 - b) każde działanie Komisji lub państwa członkowskiego działającego na wniosek Komisji mające na celu wyegzekwowanie zapłaty grzywny.
4. Każde przerwanie terminu przedawnienia powoduje, że termin ten zaczyna biec od początku.
5. Bieg terminu przedawnienia dotyczącego egzekwowania grzywien ulega zawieszeniu:
 - a) do upływu terminu przyznanego na zapłatę;
 - b) na czas zawieszenia egzekucji płatności na podstawie postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Artykuł 31

Prawo do bycia wysłuchanym w odniesieniu do nakładania grzywien

1. Przed przyjęciem decyzji na podstawie art. 28 Komisja zapewnia zainteresowanemu podmiotowi gospodarczemu lub zainteresowanym organizacjom reprezentującym podmioty gospodarcze możliwość bycia wysłuchanym w sprawie:
 - a) wstępnych ustaleń Komisji, w tym w każdej kwestii, w której Komisja zgłosiła zastrzeżenia;
 - b) środków, które Komisja może zamierzać wprowadzić w świetle wstępnych ustaleń zgodnie z lit. a) niniejszego ustępu.
2. Zainteresowane przedsiębiorstwa i organizacje reprezentujące podmioty gospodarcze mogą przedstawić swoje uwagi do wstępnych ustaleń Komisji w terminie wyznaczonym przez Komisję we wstępnych ustaleniach, przy czym termin ten nie może być krótszy niż 21 dni.
3. Podstawą decyzji przyjmowanych przez Komisję mogą być wyłącznie zastrzeżenia, co do których zainteresowane podmioty gospodarcze i organizacje reprezentujące podmioty gospodarcze mogły przedstawić swoje uwagi.

4. W toku każdego postępowania w pełni respektuje się prawo do obrony zainteresowanego podmiotu gospodarczego lub zainteresowanych organizacji reprezentujących podmioty gospodarcze. Zainteresowany podmiot gospodarczy lub zainteresowane organizacje reprezentujące podmioty gospodarcze mają prawo dostępu do akt Komisji na warunkach wynegocjowanego ujawnienia, z zastrzeżeniem uzasadnionego interesu podmiotów gospodarczych w zakresie ochrony ich tajemnic handlowych. Prawo dostępu do akt nie obejmuje informacji poufnych i dokumentów wewnętrznych Komisji ani organów państw członkowskich. W szczególności prawo dostępu nie obejmuje korespondencji między Komisją a organami państw członkowskich. Żaden przepis niniejszego ustępu nie uniemożliwia Komisji ujawnienia i wykorzystania informacji koniecznych do udowodnienia naruszenia.

Rozdział II

Inne środki mające na celu zapewnienie dostępności towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu

Artykuł 32

Skoordynowana dystrybucja rezerw strategicznych

W przypadku gdy rezerwy strategiczne utworzone przez państwa członkowskie zgodnie z art. 12 okażą się niewystarczające do zaspokojenia potrzeb związanych z sytuacją nadzwyczajną na jednolitym rynku, Komisja, uwzględnivszy opinię przedstawioną przez grupę doradczą, może zalecić państwom członkowskim ukierunkowaną dystrybucję rezerw strategicznych, w miarę możliwości z uwzględnieniem potrzeby nie pogłębiania zakłóceń na jednolitym rynku, w tym na obszarach geograficznych szczególnie dotkniętych takimi zakłóceniami, oraz zgodnie z zasadami konieczności, proporcjonalności i solidarności, a także przy zapewnieniu jak najefektywniejszego wykorzystania rezerw w celu zakończenia sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku.

Artykuł 33

Środki służące zapewnieniu dostępności i dostaw towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu

1. Jeżeli Komisja uzna, że istnieje ryzyko niedoboru towarów istotnych w kontekście kryzysu, może zalecić państwom członkowskim wdrożenie szczególnych środków w celu zapewnienia skutecznej reorganizacji łańcuchów dostaw i linii produkcyjnych oraz wykorzystania istniejących zapasów, aby jak najszybciej zwiększyć dostępność i dostawy towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu.
2. Środki, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności:
 - a) ułatwianie rozbudowy lub zmiany przeznaczenia istniejących lub tworzenia nowych zdolności produkcyjnych w zakresie towarów istotnych w kontekście kryzysu;
 - b) ułatwianie rozbudowy istniejących lub tworzenia nowych zdolności związanych z działalnością usługową;

- c) przyspieszenie procedur udzielania pozwoleń na towary istotne w kontekście kryzysu.

Część V

Udzielanie zamówień publicznych

ROZDZIAŁ I

UDZIELANIE PRZEZ KOMISJĘ W IMIENIU PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH NA TOWARY I USŁUGI O ZNACZENIU STRATEGICZNYM ORAZ TOWARY ISTOTNE W KONTEKŚCIE KRYZYSU W TRYBIE PODWYŻSZONEJ CZUJNOŚCI ORAZ TRYBIE SYTUACJI NADZWYCZAJNEJ

Artykuł 34

Wniosek państw członkowskich do Komisji o udzielenie w ich imieniu zamówień publicznych na towary i usługi

1. Dwa państwa członkowskie lub większa ich liczba mogą zwrócić się do Komisji z wnioskiem o rozpoczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w imieniu państw członkowskich, które chcą być reprezentowane przez Komisję („uczestniczące państwa członkowskie”), na zakup towarów i usług o znaczeniu strategicznym wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 9 ust. 1 lub towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu wymienionych w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 14 ust. 5.
2. Komisja ocenia użyteczność, konieczność i proporcjonalność tego wniosku. Jeżeli Komisja nie zamierza przyjmować wniosku, informuje o tym zainteresowane państwa członkowskie oraz grupę doradczą, o której mowa w art. 4, i podaje przyczyny odmowy.
3. Jeżeli Komisja zgodzi się na udzielenie zamówień publicznych w imieniu państw członkowskich, opracowuje wniosek w sprawie umowy ramowej do podpisania przez uczestniczące państwa członkowskie, umożliwiającej Komisji udzielenie zamówień publicznych w ich imieniu. Umowa ta reguluje szczegółowe warunki udzielania zamówień publicznych w imieniu uczestniczących państw członkowskich, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 35

Ustanowienie i wykonywanie mandatu negocjacyjnego Komisji

1. W umowie [o której mowa w art. 34 ust. 3] ustanawia się mandat negocjacyjny umożliwiający Komisji działanie w charakterze centralnej jednostki zakupującej stosowne towary i usługi o znaczeniu strategicznym lub towary i usługi istotne w kontekście kryzysu w imieniu uczestniczących państw członkowskich w drodze zawierania nowych umów.
2. Zgodnie z umową Komisja może być uprawniona, w imieniu uczestniczących państw członkowskich, do zawierania umów na zakup takich towarów lub usług z podmiotami gospodarczymi, w tym z indywidualnymi producentami towarów i usług o znaczeniu strategicznym lub towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu.
3. Przedstawiciele Komisji lub eksperci wyznaczeni przez Komisję mogą przeprowadzać wizyty na miejscu w zakładach produkcyjnych wytwarzających stosowne towary o znaczeniu strategicznym lub towary istotne w kontekście kryzysu.

4. Komisja przeprowadza postępowania o udzielenie zamówienia i zawiera wynikające z tych postępowań umowy z podmiotami gospodarczymi w imieniu uczestniczących państw członkowskich.

Artykuł 36

Rodzaje zamówień publicznych udzielanych przez Komisję w imieniu państw członkowskich

1. Komisja udziela zamówień publicznych na podstawie niniejszego rozporządzenia zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046⁵⁴ w odniesieniu do jej własnych zamówień.
2. Umowy mogą zawierać klauzulę stanowiącą, że państwo członkowskie, które nie uczestniczyło w postępowaniu o udzielenie zamówienia, może zostać stroną umowy po jej podpisaniu, i określającą szczegółowo procedurę takiego przystąpienia do umowy i jego skutki.

ROZDZIAŁ II

WSPÓLNE UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ W TRYBIE PODWYŻSZONEJ CZUJNOŚCI I TRYBIE SYTUACJI NADZWYCZAJNEJ

Artykuł 37

Procedura wspólnego udzielania zamówień

Jeżeli konieczne jest wspólne udzielenie zamówienia przez Komisję i co najmniej jedną instytucję zamawiającą z państw członkowskich zgodnie z zasadami określonymi w art. 165 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046, państwa członkowskie mogą w pełni nabywać, wynajmować lub leasingować wspólnie zamawiane zdolności.

ROZDZIAŁ III

UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH PRZEZ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE W TRYBIE SYTUACJI NADZWYCZAJNEJ

Artykuł 38

Konsultacje dotyczące zamówień publicznych udzielanych indywidualnie przez państwa członkowskie oraz koordynacja tych zamówień

Po uruchomieniu trybu sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku na podstawie art. 14 państwa członkowskie konsultują się ze sobą i z Komisją oraz koordynują swoje działania z Komisją i przedstawicielami pozostałych państw członkowskich w ramach grupy doradczej przed rozpoczęciem udzielania zamówień na towary i usługi istotne w kontekście kryzysu wymienione w akcie wykonawczym przyjętym na podstawie art. 14 ust. 5 zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE⁵⁵.

⁵⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (*Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1*).

⁵⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE (*Dz.U. L 94 z 28.3.2014, s. 65*).

Artykuł 39
Zakaz indywidualnego udzielania zamówień publicznych przez uczestniczące państwa członkowskie

Jeżeli uruchomiono tryb sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku zgodnie z art. 16, a Komisja rozpoczęła udzielanie zamówień publicznych w imieniu państw członkowskich zgodnie z art. 34–36, instytucje zamawiające uczestniczących państw członkowskich nie mogą w inny sposób udzielać zamówień na towary ani usługi objęte takimi zamówieniami.

Część VI

Przepisy końcowe

Artykuł 40

Ochrona danych osobowych

1. Niniejsze rozporządzenie pozostaje bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących przetwarzania przez nie danych osobowych na podstawie rozporządzenia (UE) 2016/679 i dyrektywy 2002/58/WE dotyczącej prywatności i łączności elektronicznej lub dla obowiązków Komisji i, w stosownych przypadkach, innych instytucji i organów Unii dotyczących przetwarzania przez nie danych osobowych na podstawie rozporządzenia (UE) 2018/1725 podczas wypełniania powierzonych im obowiązków.
2. Nie przetwarza i nie przekazuje się danych osobowych, z wyjątkiem przypadków, w których jest to ściśle konieczne do celów niniejszego rozporządzenia. W takich przypadkach zastosowanie mają odpowiednio warunki określone w rozporządzeniu (UE) 2016/679 i rozporządzeniu (UE) 2018/1725.
3. Jeżeli przetwarzanie danych osobowych nie jest ściśle konieczne do wdrażania mechanizmów ustanowionych niniejszym rozporządzeniem, dane osobowe anonimizuje się w sposób uniemożliwiający identyfikację osoby, której dane dotyczą.

Artykuł 41

Narzędzia cyfrowe

Komisja i państwa członkowskie mogą utworzyć interoperacyjne narzędzia cyfrowe lub infrastrukturę informatyczną wspomagające osiągnięcie celów niniejszego rozporządzenia. Takie narzędzia lub infrastruktura mogą być opracowywane poza okresem obowiązywania sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku.

Komisja określa, w drodze aktów wykonawczych, aspekty techniczne takich narzędzi lub infrastruktury. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 42 ust. 2.

Artykuł 42

Komitet

1. Komisję wspomaga Komitet ds. Nadzwyczajnego Instrumentu Jednolitego Rynku. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 8 rozporządzenia (UE) nr 182/2011 w związku z jego art. 5.

Artykuł 43

Akty delegowane

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 6, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy lub innej daty ustalonej przez współprawodawców.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 6, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 44
Sprawozdanie i przegląd

1. Do [Urząd Publikacji: proszę wstawić datę = pięć lat od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia] r., a następnie co pięć lat Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat funkcjonowania systemu planowania awaryjnego, podwyższonej czujności i reagowania w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, w którym to sprawozdaniu w razie potrzeby proponuje ewentualne usprawnienia i któremu w stosownych przypadkach towarzyszą odpowiednie wnioski ustawodawcze.
2. Sprawozdanie to obejmuje ocenę prac grupy doradczej w zakresie ustanowionych niniejszym rozporządzeniem ram sytuacji nadzwyczajnej oraz związek tych prac z pracami innych właściwych organów ds. zarządzania kryzysowego na szczeblu Unii.

Artykuł 45
Uchylenie

Rozporządzenie Rady (WE) 2679/98 traci moc ze skutkiem od dnia [date] r.

Artykuł 46
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Rynek wewnętrzny, swobodny przepływ towarów, usług i osób

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

X nowego działania

nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁵⁶

przedłużenia bieżącego działania

połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Cel(e)

1.4.1. *Cel(e) ogólny(e)*

Ogólnym celem nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku (SMEI) jest podwyższenie czujności dotyczącej jednolitego rynku w odniesieniu do kryzysów oraz poprawa reagowania na nie, a także sprawne funkcjonowanie jednolitego rynku w czasach kryzysu. W związku z tym za pośrednictwem SMEI Unia zostanie wyposażona w zestaw dobrze skalibrowanych narzędzi na wypadek sytuacji kryzysowych, które umożliwią szybkie i skuteczne reagowanie na wszelkie przyszłe kryzysy mogące utrudnić funkcjonowanie jednolitego rynku. Instrument ten uzupełni inne istniejące mechanizmy unijne, również dzięki lepszej koordynacji, większej przejrzystości i szybszemu działaniu. Celem jest wzmocnienie funkcjonowania jednolitego rynku oraz zapewnienie szybkich i praktycznych rozwiązań problemów związanych ze swobodnym przepływem towarów, usług i osób oraz z dostawami w czasach kryzysu.

1.4.2. *Cel(e) szczegółowy(e)*

Cel szczegółowy nr 1

Ograniczenie przeszkód w swobodnym przepływie towarów, usług i osób w czasach kryzysu

Celem szczegółowym nr 1 jest ograniczenie przeszkód w swobodnym przepływie towarów, usług i osób w czasach kryzysu dzięki zapewnieniu zestawu rozwiązań zapewniających dobrze skoordynowaną podwyższoną czujność na szczeblu UE i reagowanie na kryzysy mające wpływ na jednolity rynek. W związku z tym oczekuje się, że w kontekście tego celu przedstawiony zostanie zestaw rozwiązań

⁵⁶ O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

obejmujących środki podwyższonej czujności, koordynacji i przejrzystości gwarantujące lepiej dopasowane i ukierunkowane reagowanie ze strony państw członkowskich oraz zapewniające niezbędną przejrzystość w kontekście przeszkód w swobodnym przepływie.

Cel szczegółowy nr 2

Rozwiązanie problemu niedoboru towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu oraz zagwarantowanie ich dostępności

Ten cel szczegółowy służy zapewnieniu szybkich i praktycznych rozwiązań problemów związanych z dostawami w czasach kryzysu. W związku z tym oczekuje się, że w kontekście tego celu opracowane zostaną odpowiednie mechanizmy podwyższonej czujności, koordynacji i przejrzystości służące ukierunkowanej reakcji politycznej oraz przeznaczone dla wszystkich podmiotów na jednolitym rynku. Mechanizmy te umożliwią wymianę informacji i bliską współpracę z przemysłem/zainteresowanymi stronami w celu identyfikacji wąskich gardeł w łańcuchach dostaw istotnych w kontekście kryzysu oraz potrzeb w zakresie zdolności, a w stosownych przypadkach podejmowanie dalszych działań w celu zapewnienia w sytuacji nadzwyczajnej dostępności towarów i usług istotnych w kontekście kryzysu.

1.4.3. *Oczekiwane wyniki i wpływ*

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Inicjatywa zapewni obywatelom i przedsiębiorstwom dostęp do jednolitego rynku w czasach kryzysu oraz wsparcie dla zidentyfikowanych łańcuchów dostaw, gwarantując funkcjonowanie jednolitego rynku i lepsze ogólne reagowanie na szczeblu UE w sytuacjach kryzysowych dzięki dostępności produktów istotnych w kontekście kryzysu potrzebnych w ramach tego reagowania, a także przyniesie pośrednie korzyści społeczne w postaci poprawy warunków i jakości życia oraz ratowania życia, w zależności od rodzaju kryzysu.

Oczekuje się, że inicjatywa przyczyni się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, w szczególności celu nr 1 „Koniec z ubóstwem”, nr 8 „Wzrost gospodarczy i godna praca”, nr 9 „Innowacyjność, przemysł, infrastruktura”, nr 10 „Mniej nierówności” oraz nr 16 „Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje”.

Przedsiębiorstwa odczują pozytywne skutki, szczególnie w sytuacji nadzwyczajnej, dzięki lepszemu reagowaniu kryzysowemu na szczeblu unijnym przekładającemu się na mniejszą liczbę przeszkód w swobodnym przepływie i lepszą dostępność produktów istotnych w kontekście kryzysu. Środki zawarte w zestawie narzędzi, które miałyby bezpośredni pozytywny wpływ na przedsiębiorstwa, obejmują kluczowe zasady mające zapewnić swobodny przepływ, środki wspierające, przejrzystość i wsparcie administracyjne w sytuacji nadzwyczajnej, udzielanie zamówień publicznych w sytuacji nadzwyczajnej oraz środki służące szybszemu wprowadzaniu produktów na rynek w sytuacji nadzwyczajnej, a także przyspieszenie procedur udzielania pozwoleń w sytuacji nadzwyczajnej. Mogą jednak również pojawić się koszty dla przedsiębiorstw i skutki dla ich działalności, w szczególności związane ze środkami wspierającymi łańcuchy dostaw w sytuacji nadzwyczajnej, zwłaszcza z wnioskami o udzielenie informacji kierowanymi do przedsiębiorstw, obowiązkiem zwiększenia produkcji i obowiązkiem przyjmowania zamówień priorytetowych.

Obywatele odczują korzyści wynikające z ogólnie lepszego reagowania kryzysowego na szczeblu unijnym dzięki istnieniu mechanizmów koordynacji, a także zestawu narzędzi służących zmniejszeniu liczby przeszkód w swobodnym przepływie oraz zapewnieniu lepszej dostępności produktów istotnych w kontekście kryzysu. Ponadto jako pracownicy i konsumenci mogą oni odnieść bezpośrednie korzyści wynikające z kluczowych zasad zapewniających swobodny przepływ, w szczególności jeżeli chodzi o swobodny przepływ osób. Mogą również czerpać bezpośrednie korzyści z dystrybucji uprzednio zgromadzonych istotnych w kontekście kryzysu produktów o znaczeniu strategicznym. Obywatele nie poniosą żadnych kosztów bezpośrednich.

Państwa członkowskie mogą odczuć korzyści wynikające z ogólnie lepszego reagowania kryzysowego na szczeblu unijnym oraz bezpośrednie korzyści w związku z powstaniem specjalnego organu zarządzającego, który zapewnia koordynację w czasie kryzysu mającego wpływ na jednolity rynek. Państwa członkowskie ponosiłyby koszty administracyjne i koszty przestrzegania przepisów w odniesieniu do szeregu środków przewidzianych w zestawie narzędzi, w tym związanych z planowaniem awaryjnym, gromadzeniem informacji na temat łańcuchów dostaw, udziałem w dopasowywaniu i tworzeniu rezerw strategicznych w trybie podwyższonej czujności, a także w trybie sytuacji nadzwyczajnej w celu zapewnienia zgodności z kluczowymi zasadami swobodnego przepływu, środkami w zakresie przejrzystości i wsparcia administracyjnego, zgodności ze środkami dotyczącymi wprowadzania do obrotu produktów istotnych w kontekście kryzysu, udziału w zamówieniach publicznych w sytuacji nadzwyczajnej oraz środkami mającymi wpływ na łańcuchy dostaw istotne w kontekście kryzysu w sytuacji nadzwyczajnej.

Zdaniem Komisji działanie polegające na opracowaniu nowych wytycznych, zaleceń i koordynacji obowiązkowych środków wchodzi w zakres zwykłych działań. Komisja poniosłaby jednak dodatkowe określone koszty, w szczególności związane z organizacją posiedzeń grupy doradczej SMEI, organizowaniem szkoleń i symulacji sytuacji nadzwyczajnych dla ekspertów krajowych, organizacją kojarzenia przedsiębiorstw oraz analizą zgłoszeń w ramach przejrzystości i wsparcia administracyjnego.

1.4.4. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Komisja przeprowadzi ocenę efektywności, skuteczności, spójności, proporcjonalności i pomocniczości tej inicjatywy ustawodawczej oraz przedstawi Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów sprawozdanie dotyczące głównych ustaleń po upływie pięciu lat od daty rozpoczęcia stosowania aktów ustawodawczych. W sprawozdaniu oceniającym Komisja może zaproponować sposób usprawnienia nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku. Ten mechanizm przeglądu jest podobny do mechanizmów przeglądu zawartych we wniosku Komisji dotyczącym rozporządzenia Rady w sprawie ram środków służących zapewnieniu zaopatrzenia w medyczne środki przeciwdziałania mające znaczenie w sytuacjach kryzysowych w przypadku stanu zagrożenia zdrowia publicznego na poziomie Unii, a także we wniosku Komisji dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy dotyczące środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu półprzewodników („akt w sprawie czipów”).

Państwa członkowskie i organizacje reprezentujące podmioty gospodarcze będą zobowiązane do przekazywania Komisji informacji niezbędnych do przygotowania tego sprawozdania.

Komisja i państwa członkowskie będą regularnie monitorować stosowanie aktów prawnych, w szczególności skuteczność środków ułatwiających swobodny przepływ towarów, osób i usług w czasie kryzysu w odniesieniu do zainteresowanych osób i przedsiębiorstw oraz funkcjonowania jednolitego rynku, a także skutki dla podmiotów gospodarczych i ich przedstawicieli związane z wnioskami o udzielenie informacji, z monitorowaniem, tworzeniem i dystrybucją rezerw strategicznych oraz z innymi środkami zwiększającymi dostępność produktów i usług na jednolitym rynku.

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

Nie dotyczy, ponieważ stosowanie instrumentu zależy od pojawienia się kryzysu, którego ze względu na sam jego charakter nie można przewidzieć.

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

Przyczyny działania na poziomie europejskim (ex ante): działalność gospodarcza na jednolitym rynku jest głęboko zintegrowana. Coraz częściej dochodzi do interakcji między przedsiębiorstwami, usługodawcami, klientami, konsumentami i pracownikami zlokalizowanymi w różnych państwach członkowskich, którzy korzystają z prawa do swobodnego przepływu. Doświadczenia wyciągnięte z poprzednich kryzysów pokazały, że często rozkład zdolności produkcyjnych w UE jest nierówny (np. linie produkcyjne niektórych produktów takich jak środki ochrony indywidualnej znajdują się głównie w kilku państwach członkowskich). Jednocześnie w przypadku sytuacji kryzysowej popyt na towary lub usługi istotne w kontekście kryzysu na całym terytorium UE może również być nierównomierny. Celu, jakim jest zapewnienie sprawnego i niezakłóconego funkcjonowania jednolitego rynku, nie można osiągnąć za pomocą jednostronnych środków krajowych. Ponadto, nawet jeśli środki przyjęte indywidualnie przez państwa członkowskie mogą w pewnym stopniu zaradzić niedociągnięciom wynikającym z sytuacji kryzysowej na szczeblu krajowym, w rzeczywistości istnieje większe prawdopodobieństwo, że jeszcze bardziej zaostrzą one wspomnianą sytuację kryzysową w całej UE, tworząc kolejne przeszkody w swobodnym przepływie lub wywołując dodatkową presję na produkty, w przypadku których już występują niedobory.

Oczekiwana wygenerowana unijna wartość dodana (ex post): wprowadzanie przepisów regulujących funkcjonowanie jednolitego rynku należy do kompetencji dzielonych między UE i państwami członkowskimi. Wdrożono już znaczną liczbę unijnych ram regulujących różne aspekty, które przyczyniają się do sprawnego funkcjonowania jednolitego rynku dzięki ustanowieniu spójnych zbiorów przepisów mających zastosowanie na wszystkich terytoriach państw członkowskich.

Obowiązujące ramy unijne określają jednak ogólnie przepisy dotyczące bieżącego funkcjonowania jednolitego rynku poza jakimikolwiek konkretnymi scenariuszami kryzysowymi. Niemniej niektóre wnioski, które Komisja niedawno przyjęła, zawierają pewne przepisy istotne w kontekście kryzysu. Nie istnieje jednak obecnie żaden horyzontalny zestaw przepisów i mechanizmów dotyczących takich aspektów, jak planowanie awaryjne, monitorowanie kryzysu oraz środki reagowania kryzysowego, który miałyby spójne zastosowanie we wszystkich sektorach gospodarki i na całym jednolitym rynku.

Instrument nadzwyczajny ma być stosowany wyłącznie w celu zapewnienia skoordynowanego podejścia w celu reagowania na kryzysy, które mają istotne skutki transgraniczne lub zagrażają funkcjonowaniu jednolitego rynku, jak również w przypadku, gdy nie istnieje jeszcze żaden instrument unijny lub gdy istniejące instrumenty nie obejmują przepisów istotnych w kontekście kryzysu. Wprowadzenie środków awaryjnych i środków podwyższonej czujności na całym jednolitym rynku może ułatwić koordynację środków reagowania w przypadku kryzysu. Ponadto takie środki można uzupełnić o skuteczną i sprawną koordynację i współpracę między Komisją a państwami członkowskimi w czasie kryzysu, aby zapewnić stosowanie najważniejszych środków służących zaradzeniu kryzysowi.

Celem nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku nie jest ustanowienie szczegółowego zestawu przepisów unijnych, na których należałoby się opierać na zasadzie wyłączności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych. Instrument ten służy natomiast określeniu i zapewnieniu spójnego stosowania możliwych kombinacji przepisów przyjętych na szczeblu unijnym wraz z przepisami dotyczącymi koordynacji środków przyjętych na szczeblu państw członkowskich. W tym zakresie środki nadzwyczajne, które mogą zostać wdrożone na szczeblu unijnym na podstawie nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku, byłyby skoordynowane ze środkami reagowania kryzysowego przyjętymi przez państwa członkowskie i stanowiłyby ich uzupełnienie. Aby umożliwić taką koordynację i komplementarność, w ramach nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku określono konkretne środki, których państwa członkowskie nie powinny wprowadzać po uruchomieniu na szczeblu unijnym sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku.

W tym kontekście europejską wartością dodaną tego instrumentu byłoby określenie mechanizmu szybkiej i uporządkowanej komunikacji między Komisją a państwami członkowskimi, koordynacji i wymiany informacji w momentach obciążenia jednolitego rynku, a także umożliwienie stosowania niezbędnych środków w sposób przejrzysty – poprzez przyspieszenie istniejących mechanizmów, jak również dodanie nowych ukierunkowanych narzędzi na wypadek sytuacji nadzwyczajnych. Zapewniłoby to również przejrzystość na całym rynku wewnętrznym, gwarantując przedsiębiorstwom i obywatelom, którzy korzystają z prawa do swobodnego przepływu, możliwość dysponowania odpowiednimi informacjami na temat środków mających zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich. Dzięki temu wzrośnie pewność prawa, co pozwoli im na podejmowanie świadomych decyzji.

Kolejną zaletą działań w tej dziedzinie jest wyposażenie UE w narzędzia w zakresie odporności niezbędne do utrzymania konkurencyjności przemysłu unijnego w kontekście geopolitycznym, w którym międzynarodowi konkurenci UE mogą już korzystać z instrumentów prawnych umożliwiających zorganizowane monitorowanie zakłóceń w łańcuchu dostaw oraz przyjmowanie ewentualnych środków reagowania, takich jak rezerwy strategiczne.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

W ostatnich latach świat doświadczył szeregu kryzysów – od pandemii COVID-19 po inwazję Rosji na Ukrainę. Nie będą to ostatnie kryzysy, które świat będzie musiał przetrwać. Do innych, nowych sytuacji nadzwyczajnych mogą doprowadzić – oprócz niestabilności geopolitycznej – również zmiana klimatu i wynikające z niej klęski żywiołowe, utrata różnorodności biologicznej oraz globalna niestabilność gospodarcza. Niestety nie mamy kryształowej kuli, która pozwoliłaby przewidzieć dokładny czas i kształt następnego kryzysu.

Jak pokazały niedawne kryzysy, w pełni funkcjonujący jednolity rynek i sprawna współpraca państw członkowskich w kwestiach związanych z jednolitym rynkiem mogą znacznie wzmocnić odporność UE i reagowanie kryzysowe. W związku z tym nadzwyczajny instrument jednolitego rynku, w odniesieniu do którego w niniejszej ocenie skutków przeanalizowano różne warianty strategiczne, powinien stanowić plan reagowania UE na kwestie związane z jednolitym rynkiem w kontekście przyszłego kryzysu. Należy w nim uwzględnić doświadczenia zdobyte w przeszłych sytuacjach nadzwyczajnych i ekstrapolować je na ewentualne przyszłe sytuacje nadzwyczajne.

W konkluzjach z dnia 1 i 2 października 2020 r. Rada Europejska stwierdziła, że UE wyciągnie wnioski z pandemii COVID-19 oraz zajmie się utrzymującymi się formami fragmentacji, barierami i słabościami jednolitego rynku w obliczu sytuacji nadzwyczajnych. W komunikacie dotyczącym aktualizacji strategii przemysłowej Komisja zapowiedziała opracowanie instrumentu mającego zapewnić swobodny przepływ osób, towarów i usług, jak również większą przejrzystość i koordynację w czasach kryzysu. Inicjatywa ta stanowi część programu prac Komisji na 2022 r. Parlament Europejski z zadowoleniem przyjął plan Komisji dotyczący stworzenia nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku oraz wezwał Komisję, by opracowała ten instrument jako prawnie wiążące narzędzie strukturalne służące do zapewnienia swobodnego przepływu osób, towarów i usług w razie nowego kryzysu.

1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

Wniosek jest priorytetem politycznym Komisji Europejskiej i stanowi realizację zobowiązania do zapewnienia sprawnego funkcjonowania jednolitego rynku. Inicjatywa zapewnia synergii z różnymi instrumentami, na przykład z horyzontalnymi mechanizmami reagowania kryzysowego (np. zintegrowany mechanizm reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych – IPCR); środkami ukierunkowanymi na określone aspekty zarządzania kryzysowego (rozporządzenie Rady (WE) nr 2679/98 z dnia 7 grudnia 1998 r. w sprawie funkcjonowania rynku wewnętrznego w odniesieniu do swobodnego przepływu towarów pomiędzy państwami członkowskimi, rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/479 z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie wspólnych reguł wywozu); z sektorowymi środkami kryzysowymi (europejski mechanizm gotowości i reagowania na kryzysy związane z bezpieczeństwem żywnościowym – EFSCM; rozporządzenie (UE) 2021/953 ustanawiające unijne cyfrowe zaświadczenie COVID; rozporządzenie (UE) 123/2022 w sprawie wzmocnienia roli Europejskiej Agencji Leków w zakresie gotowości na wypadek sytuacji kryzysowej i zarządzania kryzysowego w odniesieniu do produktów leczniczych i wyrobów medycznych; decyzja Komisji z dnia 16 września 2021 r. ustanawiająca Urząd ds. Gotowości i Reagowania na Stany Zagrożenia Zdrowia; rozporządzenie (UE)

nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz jego siostrzane rozporządzenie w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa; komunikat Komisji pt. „Plan awaryjny dla transportu”).

Jednocześnie szereg inicjatyw, które zostały niedawno zaproponowane, a obecnie są przedmiotem dyskusji, dotyczy aspektów istotnych w kontekście reagowania i gotowości na kryzysy. Inicjatywy te mają jednak ograniczony zakres obejmujący konkretne rodzaje scenariuszy kryzysowych i nie służą ustanowieniu ogólnych horyzontalnych ram zarządzania kryzysowego. W zakresie, w jakim inicjatywy te obejmują sektorowe ramy reagowania i gotowości na kryzysy, ramy te będą miały pierwszeństwo przed nadzwyczajnym instrumentem jednolitego rynku jako *lex specialis*:

- wniosek dotyczący rozporządzenia Komisji w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia;
- wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 851/2004 ustanawiające Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób;
- wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie ram środków służących zapewnieniu zaopatrzenia w medyczne środki przeciwdziałania mające znaczenie w sytuacjach kryzysowych w przypadku stanu zagrożenia zdrowia publicznego na poziomie Unii;
- wniosek Komisji dotyczący europejskiego aktu w sprawie czipów;
- wniosek Komisji dotyczący aktu w sprawie danych;
- wniosek Komisji dotyczący zmiany kodeksu granicznego Schengen;
- wniosek Komisji dotyczący dyrektywy w sprawie odporności podmiotów krytycznych.

1.5.5. *Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków*

W przypadku wydatków bieżących, które wynikają z kosztów personelu w Komisji na przewidywane szkolenia i niezbędną rozbudowę narzędzia informatycznego stosowanego do celów systemu zgłaszania, źródło ich finansowania można by określić w drodze przegrupowania zasobów Unii w ramach Programu na rzecz jednolitego rynku.

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

Uwagi: biorąc pod uwagę charakter inicjatywy, która jest ściśle związana z wystąpieniem kryzysu o nieprzewidywalnym charakterze i nieprzewidywalnej skali, nie można wskazać czasu trwania inicjatywy.

Ograniczony czas trwania

- Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.
- Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na płatności.

Nieograniczony czas trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania⁵⁷

Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- przez agencje wykonawcze;

Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- organom prawa publicznego;
- podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;
- podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;
- osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

⁵⁷ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Zastosowanie mają standardowe zasady monitorowania wydatków Komisji związanych z wdrożeniem niniejszego rozporządzenia.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Tryb zarządzania niniejszą inicjatywą to zarządzanie bezpośrednie przez Komisję, a obowiązki Komisji w zakresie jej wdrożenia będą należały do służb Komisji.

Po pięciu latach od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a następnie co pięć lat Komisja powinna przedstawić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat funkcjonowania systemu planowania awaryjnego, podwyższonej czujności i reagowania w sytuacji nadzwyczajnej na jednolitym rynku, w którym to sprawozdaniu w razie potrzeby proponuje ewentualne usprawnienia.

Sprawozdanie to powinno obejmować ocenę prac grupy doradczej powołanej na mocy niniejszego rozporządzenia w zakresie ustanowionych niniejszym rozporządzeniem ram sytuacji nadzwyczajnej oraz związek tych prac z pracami innych właściwych organów ds. zarządzania kryzysowego na szczeblu Unii.

Należy przeprowadzić konsultacje z państwami członkowskimi, a ich opinie i zalecenia dotyczące wdrażania ram sytuacji nadzwyczajnej należy uwzględnić w sprawozdaniu końcowym. W stosownych przypadkach Komisja powinna przedstawić wnioski oparte na tym sprawozdaniu w celu zmiany niniejszego rozporządzenia lub przedstawienia dalszych wniosków.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Kontrole stanowią część systemu kontroli wewnętrznej Komisji. Te nowe działania będą pociągały za sobą nieznaczne dodatkowe koszty kontroli na poziomie DG.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Komisja, w trakcie realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszej decyzji, zapewnia ochronę interesów finansowych Unii, wprowadzając środki zapobiegające nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nielegalnym działaniom, przez skuteczne kontrole i przez odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych, a także, w razie wykrycia nieprawidłowości, przez skuteczne, proporcjonalne i odstraszające sankcje.

Środki wdrożone przez Komisję będą podlegać kontrolom *ex ante* i *ex post* zgodnie z rozporządzeniem finansowym. W ramach umów i porozumień finansujących wdrożenie niniejszego rozporządzenia Komisji, w tym OLAF-owi, i Trybunałowi Obrachunkowemu będą przyznane wyraźne uprawnienia do przeprowadzania audytów i dochodzeń zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 883/2013, w tym kontroli na miejscu oraz inspekcji.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Zarządzanie bezpośrednio, zgodnie z art. 62 ust. 1 lit. a) rozporządzenia finansowego, jest trybem preferowanym, ponieważ działania będą realizowane przez Komisję Europejską, która zapewni koordynację z państwami członkowskimi i poszczególnymi zainteresowanymi stronami. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

3.2. Działania wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działań wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn./niezróżn. ⁵⁸	państw EFTA ⁵⁹	krajów kandydujących ⁶⁰	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
1	03.010101 – Wydatki na wsparcie dotyczące Programu na rzecz jednolitego rynku	Środki niezróżnicowane	TAK	do ustalenia ⁶¹	do ustalenia ⁶⁰	NIE
1	03.020101 – Funkcjonowanie i rozwój rynku wewnętrznego towarów i usług	Środki zróżnicowane	TAK	do ustalenia ⁶⁰	do ustalenia ⁶⁰	NIE

⁵⁸ Środki zróżnicowane/środki niezróżnicowane.

⁵⁹ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

⁶⁰ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

⁶¹ Układy o stowarzyszeniu w ramach Programu na rzecz jednolitego rynku są obecnie finalizowane.

3.3. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.3.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Dział wieloletnich ram finansowych	1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa
---	---	---

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dyrekcja Generalna: GROW			Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Kolejne lata	OGÓLEM
• Środki operacyjne								
Linia budżetowa 03.020101 – Funkcjonowanie i rozwój rynku wewnętrznego towarów i usług	Środki na zobowiązania	(1a)	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	Środki na płatności	(2a)	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy ⁶²								
Linia budżetowa 03.010101 – Wydatki na wsparcie dotyczące Programu na rzecz jednolitego rynku		(3)	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
OGÓLEM środki dla DG GROW	Środki na zobowiązania	=1a+1b+3	0,288	0,053	0,053	0,053		0,447
	Środki na płatności	=2a+2b+3	0,163	0,178	0,053	0,053		0,447

⁶² Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	Środki na płatności	(5)	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy		(6)	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 1 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+ 6	0,288	0,053	0,053	0,053		0,447
	Środki na płatności	=5+ 6	0,163	0,178	0,053	0,053		0,447

•OGÓŁEM środki operacyjne (wszystkie działy operacyjne)	Środki na zobowiązania	(4)	0,250	0,025	0,025	0,025		0,325
	Środki na płatności	(5)	0,125	0,150	0,025	0,025		0,325
OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy (wszystkie działy operacyjne)		(6)	0,038	0,028	0,028	0,028		0,122
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 6 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	Środki na zobowiązania	=4+ 6	0,288	0,053	0,053	0,053		0,447
	Środki na płatności	=5+ 6	0,163	0,178	0,053	0,053		0,447

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do [załącznika do oceny skutków finansowych regulacji](#) (załącznika V do zasad wewnętrznych), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	OGÓLEM
Dyrekcja Generalna: GROW						
• Zasoby ludzkie		0,628	0,628	0,628	0,628	2,512
• Pozostałe wydatki administracyjne		0,030	0,030	0,030	0,030	0,120
OGÓLEM DG GROW	Środki	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632

OGÓLEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632
--	--	-------	-------	-------	-------	--------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	Kolejne lata	OGÓLEM
OGÓLEM środki na DZIAŁY od 1 do 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	0,946	0,711	0,711	0,711		3,079
	Środki na płatności	0,821	0,836	0,711	0,711		3,079

3.3.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

Uwagi: biorąc pod uwagę charakter inicjatywy oraz fakt, że kryzys ma nieodłączny niespodziewany i nieprzewidywalny charakter, oszacowanie to nie jest obecnie możliwe.

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓			Rok N		Rok N+1		Rok N+2		Rok N+3		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)						OGÓLEM			
	PRODUKT																			
	Rodzaj ⁶³	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁶⁴ ...																				
- Produkt																				
- Produkt																				
- Produkt																				
Cel szczegółowy nr 1 – suma cząstkowa																				
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																				
- Produkt																				

⁶³ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które mają zostać zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

⁶⁴ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cel(e) szczegółowy(e) ...”.

Cel szczegółowy nr 2 – suma częstkowa																
OGÓLEM																

3.3.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	OGÓLEM
--	-------------	-------------	-------------	-------------	--------

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych					
Zasoby ludzkie	0,628	0,628	0,628	0,628	2,512
Pozostałe wydatki administracyjne	0,030	0,030	0,030	0,030	0,120
Suma cząstkowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	0,658	0,658	0,658	0,658	2,632

Poza DZIAŁEM 7⁶⁵ wieloletnich ram finansowych					
Zasoby ludzkie					
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym	0,038	0,028	0,028	0,028	0,122
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych	0,038	0,028	0,028	0,028	0,122

OGÓLEM	0,696	0,686	0,686	0,686	2,754
---------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

⁶⁵ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.3.3.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	4	4	4	4
20 01 02 03 (w delegaturach)				
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)				
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)				
Inna linia budżetowa (określić)				
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)				
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)				
XX 01 xx yy zz ⁶⁶	- w centrali			
	- w delegaturach			
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)				
01 01 01 12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)				
Inna linia budżetowa (określić)				
OGÓLEM	4	4	4	4

XX oznacza odpowiedni obszar polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	1 EPC dla sekretariatu grupy doradczej
Personel zewnętrzny	

⁶⁶ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

3.3.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Wniosek/inicjatywa:

- może zostać w pełni sfinansowany(a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF).

W przypadku uruchomienia trybu sytuacji nadzwyczajnej w pierwszej kolejności rozważone zostanie przegrupowanie środków w obrębie Programu na rzecz jednolitego rynku.

- wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając działy i linie budżetowe, których ma dotyczyć, odpowiadające im kwoty oraz proponowane instrumenty, które należy zastosować.

- wymaga rewizji WRF.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.3.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

- nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N ⁶⁷	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

⁶⁷ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się realizację wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

3.4. Szacunkowy wpływ na dochody

- Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - wpływ na zasoby własne
 - wpływ na dochody inne
 - Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁶⁸					Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
		Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027				
Artykuł 4 2 9 – Inne grzywny i okresowe kary pieniężne nieprzeznaczone na określony cel		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

Pozostałe uwagi (np. metoda/wzór użyte do obliczenia wpływu na dochody albo inne informacje).

Na tym etapie nie można ocenić potencjalnych dochodów przeznaczonych na określony cel, ponieważ nie ma pewności, że dojdzie do nałożenia jakiegokolwiek grzywny.

⁶⁸ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.